

РІЧНИЙ ЗВІТ ГODOBOЙ ОТЧЁТ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ДЕПАРТАМЕНТ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ

2004 рік завершився в Україні початком нової ери — ери завоювання демократії, утвердження нових стандартів життя. Ми здивували себе і світ Помаранчевою революцією і ще раз переконалися в тому, що дива в Україні — річ незаперечна і є реальною рушійною силою. Новосформована українська нація готова продовжити революційний рух, але вже в площині соціальної значущості. І обов'язок кожного, хто є причетним до державотворення, підтримати сподівання народу, стати не лише носієм ідеї, але й активним її втілювачем.

У своєму вступному слові звертаюся до тих, хто читатиме цей звіт за службовим обов'язком, а також адресую свої думки тим, у чий руки він потрапить випадково.

Щороку ми підсумовуємо діяльність Департаменту і завжди зазначаємо, що всі завдання, покладені на нас, виконані. Це й справді так. Але сьогодні настав час розглядати питання про інтелектуальну власність ширше і глибше — так, як цього вимагає епоха. Десятки законів і підзаконних актів, розроблених фахівцями Департаменту і прийнятих Верховною Радою, — чи зародили вони у свідомості українців ставлення до інтелектуальної власності як до товару? Чи стали результати інтелектуальної праці тим дієвим інструментом, завдяки якому підвищився соціально-економічний рівень життя в країні, а власник інтелектуального продукту став належати до числа багатих або хоча б небідних?

2004 год завершився в Україні початком нової ери — ери завоювання демократії, утвердження нових стандартів життя. Мы удивили себя и мир «Помаранчевой» революцией и еще раз убедились в том, что чудеса в Украине — вещь неопровержимая и являются реальной движущей силой. Вновь сформированная украинская нация готова продолжить революционное движение, но уже в плоскости социальной значимости. И обязанность каждого, кто причастен к созданию государства, поддержать надежды народа, стать не только носителем идеи, но и активно воплощать ее в жизнь.

В своем вступительном слове обращаюсь к тем, кто будет читать этот отчет по служебной обязанности, а также адресую свои мысли тем, в чьи руки он попадет случайно.

Ежегодно мы подводим итоги деятельности Госдепартамента и всегда отмечаем, что все задачи, возложенные на нас, выполнены. Это и в самом деле так. Но сегодня настала пора рассматривать вопрос об интеллектуальной собственности шире и глубже — так, как того требует время. Десятки законов и подзаконных актов, разработанных специалистами Госдепартамента и принятых Верховной Радой, — зародили ли они в сознание украинцев отношение к интеллектуальной собственности как к товару? Стали ли результаты интеллектуального труда тем действенным инструментом, благодаря которому повысился социально-экономический уровень жизни в стране, а владелец интеллектуального продукта стал принадлежать к числу богатых или хотя бы небедных?

Розглядати питання інтелектуальної власності в такому аспекті необхідно ще й тому, щоб у житті поменшало парадоксів, пов'язаних з її використанням. Бо ж не можна заперечити того, що Україна має достатньо високий людський потенціал і водночас низький економіко-технологічний рівень. І хоч наша країна економічно й небагата, проте вона динамічно розвивається. Сприймаючи таке становище як факт, варто зазначити й наступне: на початку нинішнього десятиліття обсяг торгівлі патентами, ліцензіями і ноу-хау досягнув 500 млрд. дол., що в десять разів більше, ніж у 1990 р. Сукупний обсяг світового ринку технологій у 2003–2004 рр. оцінюється в 1,5 трлн. дол., що становить близько 20% від загальносвітового експорту товарів і послуг. Частка України у світовому обсязі торгівлі науково-технічною продукцією становить близько 0,1%. Україна щорічно закуповує не більше 50 ліцензій, близько 20% яких є збитковими (за даними Центру досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України).

Показники функціонування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні засвідчують: активність вітчизняних авторів і винахідників стабільно висока. Сьогодні українські вчені пропонують розробки, завдяки яким можна лікувати рак, СНІД, інші смертельні недуги. Є унікальні пропозиції науковців, які могли б здійснити переворот у ядерній фізиці, машинобудуванні, інших галузях народного господарства. Є неоціненні знахідки вітчизняних винахідників, які успішно пройшли лабораторні випробування і рівних яким немає у світі. Тому особливо прикро констатувати, що в Україні у виробничих процесах задіяні лише 0,2% науковців, тоді як в економічно розвинених країнах — понад 80%. Ці співвідношення свідчать також про відкритий простір, у якому український науковець має всі шанси стати багатим, а вітчизняна економіка — конкурентоспроможною. Для цього потрібно одночасно і багато і мало — змінити психологію ставлення до самої інтелектуальної власності та її використання. Головне, на мою думку, розробити і запровадити механізми перетворення інтелектуальних ресурсів нації, інтелектуального капіталу українського суспільства у виробництво матеріальних та духовних благ. У такий спосіб можна буде вплинути на зміну характеру інвестицій і

Рассматривать вопрос интеллектуальной собственности в таком аспекте необходимо еще и потому, чтобы в жизни стало меньше парадоксов, связанных с ее использованием. Ведь нельзя отрицать того, что Украина имеет достаточно высокий человеческий потенциал, однако низкий экономико-технологический уровень. И хотя наша страна экономически и небогата, тем не менее она динамично развивается. Воспринимая такое положение как факт, следует указать следующее: в начале нынешнего десятилетия объем торговли патентами, лицензиями и ноу-хау достиг 500 млрд. долл., что в десять раз больше, чем в 1990 г. Совокупный объем мирового рынка технологий в 2003–2004 гг. оценивается в 1,5 трлн. долл., что составляет около 20% от общемирового экспорта товаров и услуг. Доля Украины в мировом объеме торговли научно-технической продукцией составляет около 0,1%. Украина ежегодно закупает не больше 50 лицензий, около 20% которых убыточны (по данным Центра исследований научно-технического потенциала и истории науки им. Г.М. Доброва НАН Украины).

Показатели функционирования государственной системы правовой охраны интеллектуальной собственности в Украине свидетельствуют: активность отечественных авторов и изобретателей стабильно высокая. Сегодня украинские ученые предлагают разработки, благодаря которым можно лечить рак, СПИД, другие смертельные недуги. Есть уникальные предложения, которые могли бы осуществить переворот в ядерной физике, машиностроении, других областях народного хозяйства. Есть неоценимые находки отечественных изобретателей, которые успешно прошли лабораторные испытания и равных которым нет в мире. Поэтому особенно досадно констатировать, что в Украине в производственных процессах задействовано лишь 0,2% ученых, тогда как в экономически развитых странах — свыше 80%. Эти соотношения свидетельствуют также об открытом пространстве, в котором украинский научный работник имеет все шансы стать богатым, а отечественная экономика — конкурентоспособной. Для этого нужно одновременно и много и мало — изменить психологию отношения к самой интеллектуальной собственности и ее использованию. Главное, по моему мнению, разработать и внедрить механизмы преобразования интеллектуальных ресурсов нации, интеллектуального капитала украинского общества в производство материальных и духовных благ. Так можно будет повлиять на смену характера инвестиций и бюджет-

бюджетної політики держави — зробити їх справді інноваційними.

Я переконаний, якби в Україні запрацювала модель реалізації нововведень, наука стала б по-справжньому виробничою силою, а донині неоцінений належним чином інтелектуальний потенціал був би задіяний повною мірою. Тому для нас і надалі залишається важливим питання створення відповідних законодавчих та організаційних умов комерційного використання результатів інтелектуальної діяльності, реального переходу України на інноваційний шлях розвитку. Для вирішення цих завдань здійснено ряд організаційно-правових заходів. Про це також ви зможете прочитати у виданні, яке тримаєте в руках.

ной политики государства — сделать их подлинно инновационными.

Я убежден, если бы в Украине заработала модель реализации нововведений, наука стала бы по-настоящему производственной силой, а по сей день неоцененный должным образом интеллектуальный потенциал — задействован в полной мере. Поэтому для нас и в дальнейшем остается важным вопрос создания законодательных и организационных условий коммерческого использования результатов интеллектуальной деятельности, реального перехода Украины на инновационный путь развития. Для решения этих задач осуществлен ряд организационно-правовых мероприятий. Об этом также вы сможете прочитать в издании, которое держите в руках.

Микола Паладій

*Голова Державного департаменту
інтелектуальної власності*

Николай Паладий

*Председатель Государственного департамента
интеллектуальной собственности*

1 Удосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності

1 Усовершенствование законодательства в сфере интеллектуальной собственности

Однією з найважливіших складових діяльності Державного департаменту інтелектуальної власності (Держдепартаменту) з моменту його створення є вдосконалення нормативно-правової бази у сфері інтелектуальної власності відповідно до міжнародних норм, зокрема до тих, що діють у Світовій організації торгівлі та Європейському Співтоваристві.

У березні 2004 р. було прийнято Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу». Відповідно до цієї Програми інтелектуальна власність належить до пріоритетних сфер, в яких здійснюється адаптація законодавства України до законодавства ЄС. Програма також визначає заходи, спрямовані на приведення законодавства України у відповідність до норм Європейського Союзу, зокрема у сфері інтелектуальної власності. Згідно з Програмою, адаптація законодавства України є плановим процесом, що включає декілька послідовних етапів. Перший етап виконання Програми розрахований на 2004—2007 рр.

Крім того, з 1 січня 2004 р. набрали чинності Цивільний та Господарський кодекси України, якими дещо по-новому врегульовано основні положення відносно охорони прав інтелектуальної власності. Це зумовило необхідність узгодження спеціального законодавства у сфері інтелектуальної

Одной из важнейших составляющих деятельности Государственного департамента интеллектуальной собственности (Госдепартамент) с момента его создания является усовершенствование нормативно-правовой

базы в сфере интеллектуальной собственности в соответствии с международными нормами, в частности действующими во Всемирной организации торговли и Европейском Сообществе.

В марте 2004 г. был принят Закон Украины «Об Общенациональной программе адаптации законодательства Украины к законодательству Европейского Союза». В соответствии с этой Программой интеллектуальная собственность относится к приоритетным сферам, в которых

осуществляется адаптация законодательства Украины к законодательству ЕС. Эта же Программа определяет мероприятия по приведению законодательства Украины в соответствие с нормами Европейского Союза, в частности в сфере интеллектуальной собственности. Программа определяет, что адаптация законодательства Украины — это планомерный процесс, включающий несколько последовательных этапов. Первый этап выполнения Программы рассчитан на 2004—2007 гг.

Кроме того, с 1 января 2004 г. вступили в силу Гражданский и Хозяйственный кодексы Украины, которые несколько по-новому регулируют основные положения относительно охраны прав интеллектуальной собственности. Это вызвало необходимость согласования специального законодательства в

власності з вимогами даних нормативних актів.

Таким чином, робота з удосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності в 2004 р. здійснювалася за трьома ос-

новними напрямками: приведення чинного законодавства до норм Цивільного та Господарського кодексів України; його гармонізація з відповідними нормами законодавства ЄС та удосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності з метою врахування міжнародного та національного досвіду його застосування на практиці.

На виконання зазначених завдань розроблено п'ять проектів законів України про внесення змін до Законів України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем», «Про охорону прав на промислові зразки», «Про авторське право і суміжні права» та проект Закону України «Про охорону прав на торговельні марки, географічні позначення та комерційні найменування».

Слід зауважити, що при розробці цих законопроектів застосовано новий підхід до процесу законотворення. У зв'язку з прийняттям у вересні 2003 р. Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» тексти всіх проектів законів для оприлюднення були розміщені на сайті Держдепартаменту. Така практика забезпечила гласність та відкритість обговорення розроблених законопроектів, дала можливість врахувати позицію фахівців, науковців, практиків та інших зацікавлених осіб і сприяла діалогу керівників та фахівців Держдепартаменту з представниками зацікавлених установ.

У проектах законів, зокрема, передбачено зміни чинних норм, що регулюють відносини, які виникають при створенні об'єктів права інтелектуальної власності у зв'язку з виконанням трудових договорів. Передбачено, що майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належать

сфері інтелектуальної власності з вимогами даних нормативних актів.

Таким образом, работа по усовершенствованию законодательства в сфере интеллектуальной собственности в 2004 г. проводилась по трем основным направлениям: приведение действующего законодательства в сфере интеллектуальной собственности к нормам Граждан-

ского и Хозяйственного кодексов Украины; его гармонизация с соответствующими нормами законодательства ЕС и совершенствование законодательства в сфере интеллектуальной собственности с целью учета международного и национального опыта его применения на практике.

Во исполнение указанных задач разработано пять проектов законов Украины о внесении изменений в Законы Украины «Об охране прав на изобретения и полезные модели», «Об охране прав на топографии интегральных микросхем», «Об охране прав на промышленные образцы», «Об авторском праве и смежных правах», а также проект Закона Украины «Об охране прав на торговые марки, географические указания и коммерческие наименования».

Следует отметить, что при разработке этих законопроектов применен новый подход к процессу законотворчества. В связи с принятием в сентябре 2003 г. Закона Украины «О принципах государственной регуляторной политики в сфере хозяйственной деятельности» тексты всех проектов законов были размещены для обнародования на сайте Госдепартамента. Такая практика обеспечила гласность и открытость обсуждения разработанных законопроектов, позволила учесть позицию специалистов, ученых, практиков и других заинтересованных лиц и содействовала диалогу руководителей, специалистов Госдепартамента с представителями заинтересованных учреждений.

В проектах законов, в частности, предусмотрены изменения действующих норм, регулирующих отношения, которые возникают при создании объектов права интеллектуальной собственности в связи с исполнением трудовых договоров. Предусмотрено, что имущественные права интеллектуальной

працівникові, який створив цей об'єкт, та юридичній або фізичній особі, де або у якій він працює, якщо інше не встановлене договором. При цьому особисті немайнові права інтелектуальної власності на такий об'єкт належать працівникові, який його створив.

У проектах законів також врегульовано відносини, пов'язані з розпорядженням майновими правами інтелектуальної власності, та, відповідно до глави 75 Цивільного кодексу України, визначено види договорів щодо розпорядження цими правами. Зокрема, на відміну від чинного законодавства у сфері інтелектуальної власності, встановлено, що обов'язковій реєстрації підлягає факт передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, які є чинними після їх державної реєстрації. Водночас ліцензії на використання об'єкта права інтелектуальної власності та ліцензійні договори не підлягають обов'язковій державній реєстрації, однак можуть бути зареєстровані у Державному департаменті інтелектуальної власності за бажанням однієї із сторін такого договору. У проектах законів відповідно до положень Цивільного кодексу передбачено порядок ведення державних реєстрів прав на об'єкти права інтелектуальної власності.

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» не передбачає видачу деклараційного патенту ні на винахід, ні на корисну модель, оскільки такий вид охоронного документа не передбачений Цивільним кодексом України. Відтепер на винахід і корисну модель буде видаватися патент, що засвідчуватиме право інтелектуальної власності на них. При цьому строк правової охорони винаходів становить 20 років, корисної моделі — 10 років від дати подання заявки. Крім того, розширено перелік випадків, коли заявник для захисту своїх прав може звернутися до Апеляційної палати Державного департаменту інтелектуальної власності з метою розгляду справи в адміністративному порядку, що надасть заявникам можливість більш повно та ефективно відстоювати свої права.

Найсуттєвіших змін зазнали законодавчі норми, що стосуються права інтелектуальної власності на торговельну марку (знак для товарів і послуг) та географічне зазначення. Зважаючи на визначення в Цивільному кодексі такого об'єкта права інтелектуальної власності як комерційне наймену-

востности на объект, созданный при исполнении трудового договора, будут принадлежать работнику, который создал этот объект, и юридическому или физическому лицу, где или у которого он работает, если иное не предусмотрено договором. При этом личные неимущественные права интеллектуальной собственности на такой объект принадлежат создавшему его работнику.

В проектах законов также урегулированы отношения, связанные с распоряжением имущественными правами интеллектуальной собственности, и, в соответствии с главой 75 Гражданского кодекса Украины, определены виды договоров по распоряжению этими правами. В частности, в отличие от действующего законодательства в сфере интеллектуальной собственности, установлено, что обязательной регистрации подлежит факт передачи исключительных имущественных прав интеллектуальной собственности, которые действительны после их государственной регистрации. В то же время лицензии на использование объекта права интеллектуальной собственности и лицензионные договора не подлежат обязательной государственной регистрации, но могут быть зарегистрированы Госдепартаментом по желанию одной из сторон такого договора. В проектах законов в соответствии с положениями Гражданского кодекса предусмотрен порядок ведения государственных реестров прав на объекты права интеллектуальной собственности.

Проект Закона Украины «О внесении изменений в Закон Украины «Об охране прав на изобретения и полезные модели» не предусматривает выдачу декларационного патента ни на изобретение, ни на полезную модель, поскольку такой вид охранного документа не предусмотрен Гражданским кодексом Украины. Отныне на изобретение и полезную модель будет выдаваться патент, закрепляющий право интеллектуальной собственности на них. При этом срок правовой охраны изобретений составляет 20 лет, полезной модели — 10 лет от даты подачи заявки. Кроме того, расширен перечень случаев, когда заявитель для защиты своих прав может обратиться в Апелляционную палату Госдепартамента для рассмотрения дела в административном порядке, что позволит заявителям полнее и эффективнее отстаивать свои права.

В наибольшей мере изменились законодательные нормы, касающиеся права интел-

вання, виникла необхідність законодавчого регулювання відносин щодо нього.

Враховуючи те, що певна частина норм, якими регулюються відносини щодо торговельних марок, географічних зазначень та комерційних найменувань, є однаковими або достатньо близькими за змістом, розроблено проект Закону України «Про охорону прав на торговельні марки, географічні зазначення та комерційні найменування», в якому викладено норми стосовно прав інтелектуальної власності на три вказані об'єкти. Цей проект було розроблено на основі чинних Законів України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» та «Про охорону прав на зазначення походження товарів», в які було внесено термінологічні зміни та запроваджено багато нових підходів до врегулювання відносин щодо правової охорони цих об'єктів. Серед основних нововведень, що стосуються охорони прав на торговельні марки, можна виділити: надання заявнику можливості зареєструвати як торговельну марку позначення, що є ідентичним або яке можна сплутати з торговельною маркою, права на яку набуті раніше іншою особою, якщо на те є згода цієї особи; надання власнику прав на торговельну марку можливості вимагати накладання стягнення замість відшкодування збитків за порушення його прав на торговельну марку; наявність норм щодо права попереднього користувача на торговельну марку.

На відміну від чинного Закону України «Про охорону прав на зазначення походження товарів», проект Закону передбачає лише державну реєстрацію прав на географічне зазначення. Для використання географічного зазначення суб'єктам права на географічне зазначення не потрібно буде

одержувати свідоцтво на його використання. Це право належатиме будь-якій особі, що безпосередньо займається виробництвом (виробництвом) чи переробкою позначуваного цим зазначенням товару та здійснює цю діяльність в межах зазначеного гео-

лектуальної соборності на торговельну марку (знак для товарів і послуг) і географічне указание. Учйтувая то, что Гражданским кодексом такой объект права интеллектуальной собственности определен как коммерческое наименование, возникла необходимость законодательного урегулирования отношений по этому объекту.

Некоторые нормы, регулирующие отношения по торговым маркам, географическим указаниям и коммерческим наименованиям одинаковы или достаточно близки по содержанию, поэтому был разработан проект Закона Украины «Об охране прав на торговые марки, географические указания и коммерческие наименования», в котором изложены нормы по правам интеллектуальной собственности на три указанные объекта. Проект разрабатывался на основе действующих Законов Украины «Об охране прав на знаки для товаров и услуг» и «Об охране прав на указания происхождения товаров», в которые были внесены терминологические изменения и внедрено много новых подходов к урегулированию отношений по правовой охране этих объектов. Среди основных нововведений, касающихся охраны прав на торговые марки, можно выделить: предоставление заявителю возможности зарегистрировать как торговую марку обозначение, которое является идентичным или легко путается с торговой маркой, права на которую ранее приобретены другим лицом, если на то есть согласие этого лица; предоставление владельцу прав на торговую марку возможности требовать наложения взыскания вместо возмещения ущерба за нарушение его прав на торговую марку; наличие норм относительно права предыдущего пользователя на торговую марку.

В отличие от действующего Закона Украины «Об охране прав на указания происхождения товаров» проект Закона предусматривает только государственную регистрацию прав на географическое указание. Для использования географического указания субъектам права на географическое указание не нужно будет получать свидетельство на его использование. Это право будет принадлежать любому лицу, непосредственно занимающемуся производством (добычей) или переработкой обозначаемого этим указанием товара и осуществляющему подобную деятельность в пределах указанного географического места. Такая процедура намного упрощается для лиц, которые непосредственно

производят товары или предоставляют услуги, т.к. не требует от них исполнения лишних формальных требований. Кроме того, эти изменения соответствуют требованиям Регламента Совета ЕЭС № 2081/92 от 14 июля 1992 г. по защите

графічного місця. Така процедура є значно простішою для осіб, які безпосередньо виробляють товари чи надають послуги, бо не передбачає виконання ними зайвих формальних вимог. Крім того, ці зміни відповідають вимогам Регламенту Ради ЄЕС № 2081/92 від 14 липня 1992 р. щодо захисту географічних зазначень і зазначень походження для сільськогосподарських і харчових продуктів.

Законопроект також містить норми щодо врегулювання відносин, пов'язаних з правом інтелектуальної власності на комерційне найменування.

Проектом Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на промислові зразки»» серед загальних змін, які торкнулися всіх інших законів, слід виділити те, що строк охорони прав на промислові зразки приведено у відповідність до вимог статті 465 Цивільного кодексу України і він становитиме не 10 років з можливістю продовження ще на 5 років, а одразу 15 років від дати подання заявки на промисловий зразок.

До Закону України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» вносяться зміни термінологічного характеру, а також загальні зміни, пов'язані з розподілом прав на цей об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, реєстрацією прав на компонування інтегральних мікросхем, визначенням видів договорів щодо розпорядження майновими правами на цей об'єкт та їх реєстрацією.

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права»» усуває розбіжності між нормами чинної редакції Закону та Цивільного кодексу України, враховує європейські стандарти захисту авторського права і суміжних прав на виконання Угоди про партнерство та співробітництво між Україною, Європейськими співтовариствами та їх державами-членами, усуває недоліки чин-

географических указаний и указаний происхождения для сельскохозяйственных и продовольственных продуктов.

Законопроект также содержит нормы, регулирующие отношения, связанные с правом интеллектуальной собственности на коммерческое наименование.

Проектом Закона Украины «О внесении изменений в Закон Украины «Об охране прав на промышленные образцы»», кроме общих изменений, которые коснулись практически всех других законов, предусматривается, что срок охраны прав на промышленные образцы будет соответствовать требованиям статьи 465 Гражданского кодекса Украины и составит не 10 лет с возможностью продления еще на 5 лет, а сразу 15 лет от даты подачи заявки на промышленный образец.

В Закон Украины «Об охране прав на топографии интегральных микросхем» вносятся изменения терминологического характера, а также общие изменения, связанные с распределением прав на этот объект, созданный в связи с исполнением трудового договора, регистрацией прав на компоновку интегральных микросхем, определением видов договоров по распоряжению имущественными правами на этот объект и их регистрацией.

Проект Закона Украины «О внесении изменений в Закон Украины «Об авторском праве и смежных правах»» устраняет расхождения между нормами действующей редакции Закона и Гражданского кодекса Украины, учитывает европейские стандарты защиты авторского права и смежных прав во исполнение Соглашения о партнерстве и сотрудничестве между Украиной, Европейскими сообществами и их государствами-членами, устраняет недостатки действующего закона относительно становления института смежных прав, предусматривает дальнейшее развитие терминологического аппарата действующего закона, что является необходимым условием его эффективно-го использования.

ного Закону відносно становлення інституту суміжних прав, передбачає подальший розвиток термінологічного апарату чинного закону, що є необхідною умовою його ефективного використання.

Під час розроблення зазначених законопроектів враховано положення законодавства Європейського Союзу, зокрема Директиви Ради 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 р. про правовий захист комп'ютерних програм, Директиви Ради 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 р. про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав при їх застосуванні до супутникового мовлення і кабельної ретрансляції, Директиви Ради 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 р. стосовно гармонізації строків захисту авторського права і деяких суміжних прав, Директиви 96/9/ЄЕС Європейського парламенту та Ради від 11 березня 1996 р. про правовий захист баз даних, Першої директиви Ради 89/104/ЄЕС від 21 грудня 1988 р. з уніфікації законодавства держав-членів щодо торговельних марок, Регламенту Ради ЄЕС № 2081/92 від 14 липня 1992 р. щодо захисту географічних позначень і позначень походження для сільськогосподарських і харчових продуктів, Директиви 98/71/ЄС Європейського парламенту і Ради від 13 жовтня 1998 р. про правовий захист промислових зразків, Регламенту Ради ЄС 6/2002 від 12 грудня 2001 р. щодо промислового зразка Співтовариства, Директиви Ради 87/54/ЄЕС від 16 грудня 1986 р. про правовий захист топографій напівпровідникових виробів, Директиви 98/44/ЄС Європейського парламенту і Ради від 6 липня 1998 р. про правовий захист біотехнологічних винаходів, Регламенту Ради ЄЕС 1768/92 від 18 червня 1992 р. щодо запровадження сертифікату про додаткову охорону медичних продуктів.

З метою створення умов, які унеможливають виробництво та розповсюдження нелегальної продукції у сфері виробництва, експорту, імпорту дисків для лазерних систем зчитування, Держдепартамент, враховуючи пропозиції міжнародних експертів, розробив проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України» (щодо впорядкування операцій, пов'язаних з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування, обладнання чи сировини для їх виробництва). Прийняття проекту Закону сприятиме створенню цивілізованого ринку об'єктів права інтелектуальної власності та усуне невідпо-

При разработке указанных законопроектов учтены положения законодательства Европейского Союза, в частности Директивы Совета 91/250/ЕЭС от 14 мая 1991 г. о правовой защите компьютерных программ, Директивы Совета 93/83/ЕЭС от 27 сентября 1993 г. о координации некоторых положений авторского права и смежных прав при их применении к спутниковому вещанию и кабельной ретрансляции, Директивы Совета 93/98/ЕЭС от 29 октября 1993 г. о гармонизации сроков защиты авторского права и смежных прав, Директивы 96/9/ЕЭС Европейского парламента и Совета от 11 марта 1996 г. о правовой защите баз данных, Первой директивы Совета 89/104/ЕЭС от 21 декабря 1988 г. по унификации законодательства государств-членов о торговых марках, Регламента Совета ЕЭС № 2081/92 от 14 июля 1992 г. относительно защиты географических указаний и указаний происхождения для сельскохозяйственных и продовольственных продуктов, Директивы 98/71/ЕС Европейского парламента и Совета от 13 октября 1998 г. о правовой защите промышленных образцов, Регламента Совета ЕС 6/2002 от 12 декабря 2001 г. о промышленном образце Сообщества, Директивы Совета 87/54/ЕЭС от 16 декабря 1986 г. о правовой защите топографий полупроводниковых изделий, Директивы 98/44/ЕС Европейского парламента и Совета от 6 июля 1998 г. о правовой защите биотехнологических изобретений, Регламента Совета ЕЭС 1768/92 от 18 июня 1992 г. о введении сертификата о дополнительной защите медицинских продуктов.

Для создания условий, которые делают невозможным производство и распространение нелегальной продукции в сфере производства, экспорта, импорта дисков для лазерных систем считывания, Госдепартамент, учитывая предложения международных экспертов, разработал проект Закона Украины «О внесении изменений к некоторым законам Украины» (по упорядочению операций, связанных с производством, экспортом, импортом дисков для лазерных систем считывания, оборудования или сырья для их производства). Принятие проекта поможет созданию цивилизованного рынка объектов права интеллектуальной собственности и устраним несоответствие норм Закона Украины «О внешнеэкономической деятельности» в части лицензирования экспорта, импорта товаров требованиям Закона Украины «Об особенностях государственного

відність норм Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» у частині ліцензування експорту, імпорту товарів вимогам Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування».

Верховна Рада України 3 лютого 2004 р. прийняла розроблений фахівцями Держдепартаменту Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони інтелектуальної власності», яким у відповідність до Закону України «Про авторське право і суміжні права» приведено закони України «Про телебачення і радіомовлення», «Про рекламу», «Про народні художні промисли», «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», «Про інвестиційну діяльність», «Про архітектурну діяльність», «Про друковані засоби масової інформації», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про видавничу справу», «Про стандартизацію і сертифікацію». Це дозволило посилити охорону творів архітектури, літературних творів, творів ужиткового мистецтва, передач (програм) організацій мовлення тощо, посилити захист прав суб'єктів авторського права і суміжних прав та усунути невідповідність закону «Про рекламу» положенням статті 6quinquies Паризької конвенції про охорону промислової власності.

На виконання законів України у сфері інтелектуальної власності Кабінет Міністрів України у 2004 р. видав низку постанов, зокрема:

— від 14 січня — № 8 «Про затвердження Порядку надання Кабінетом Міністрів України дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі) чи зареєстрованої топографії інтегральної мікросхеми», спрямовану на вдосконалення відносин щодо використання винаходів, корисних моделей і топографій інтегральних мікросхем

регулювання діяльності суб'єктів хозяйствования, связанной с производством, экспортом, импортом дисков для лазерных систем считывания».

Верховный Совет Украины 3 февраля 2004 г. принял разработанный специалистами Госдепартамента Закон Украины «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины об охране прав интеллектуальной собственности», которым в соответствии с Законом Украины «Об авторском праве и смежных правах» приведены законы Украины «О телевидении и радиовещании», «О рекламе», «О народных и художественных промыслах», «О профессиональных творческих работников и творческих союзах», «Об инвестиционной деятельности», «Об архитектурной деятельности», «О печатных средствах массовой информации», «О научной и научно-технической деятельности», «Об издательском деле», «О стандартизации и сертификации». Это позволило усилить охрану произведений архитектуры, литературных произведения, произведений прикладного искусства, передач (программ) организаций вещания и др., усилить защиту прав субъектов авторского права и смежных прав и устранить несоответствие Закона Украины «О рекламе» положениям статьи 6quinquies Парижской конвенции об охране промышленной собственности.

Во исполнение законов Украины в сфере интеллектуальной собственности Кабинет Министров Украины в 2004 г. издал ряд постановлений, в частности:

— от 14 января — № 8 «Об утверждении Порядка предоставления Кабинетом Министров Украины разрешения на использование запатентованного изобретения (полезной

модели) или зарегистрированной топографии интегральной микросхемы», направленное на совершенствование отношений по использованию изобретений, полезных моделей и топографий интегральных микросхем для обеспечения здоровья

з метою забезпечення здоров'я населення, екологічної безпеки та інших інтересів суспільства у разі безпідставної відмови власників прав на ці об'єкти надати ліцензії на їх використання;

— від 17 березня — № 329 «Про внесення змін до пункту 17 Положення про порядок державного контролю за проведенням переговорів, пов'язаних з укладенням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) про здійснення міжнародних передач товарів військового призначення та подвійного використання», спрямовану на посилення захисту прав власників прав інтелектуальної власності;

— від 23 грудня — № 1716 «Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності». Нею оптимізовані розміри зборів та встановлені розміри нових видів зборів, введених Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правової охорони інтелектуальної власності» від 22 травня 2003 р. № 850-IV. Крім того, враховано вимоги статті 3 Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності, прийнятої Світовою організацією торгівлі, згідно з якою Україна повинна надавати підданим інших держав не менш сприятливий режим правової охорони інтелектуальної власності, ніж той, який вона надає власним підданим. При цьому на підставі міжнародного досвіду запроваджено шкалу розмірів зборів з диференціацією за країнами залежно від рівня ВВП на душу населення.

Спільними зусиллями фахівців Держдепартаменту та державного підприємства «Інтелзахист» розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», яку затверджено Кабінетом Міністрів України 24 березня 2004 р. за № 369. Ця постанова деталізує механізм практичного застосування Закону України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних».

З метою удосконалення процедури збору

населення, екологічної безпеки та інших інтересів суспільства в разі необоснованного відмови власників прав на ці об'єкти надати ліцензії на їх використання;

— от 17 марта — № 329 «О внесении изменений в пункт 17 Положения о порядке государственного контроля за проведением переговоров, связанных с заключением внешнеэкономических договоров (контрактів) об осуществлении международных передач товаров военного назначения и двойного использования», направленное на усиление защиты прав владельцев прав интеллектуальной собственности;

— от 23 декабря — № 1716 «Об утверждении Порядка уплаты сборов за действия, связанные с охраной прав на объекты интеллектуальной собственности». Оно оптимизирует размеры существующих сборов и устанавливает размеры новых, введенных Законом Украины «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины» от 22 мая 2003 г. № 850-IV. Кроме того, учтены требования статьи 3 Соглашения о торговых аспектах прав интеллектуальной собственности, принятого Всемирной организацией торговли, по которому Украина должна предоставлять подданным других государств не менее благоприятный режим правовой охраны интеллектуальной собственности чем тот, который она предоставляет своим подданным. При этом на основе международного опыта введена шкала размеров сборов с дифференциацией по странам в зависимости от уровня ВВП на душу населения.

Общими усилиями специалистов Госдепартамента и государственного предприятия «Інтелзахист» разработан проект постановления Кабинета Министров Украины «О внесении изменений в некоторые постановления Кабинета Министров Украины», утвержденного Кабинетом Министров Украины от 24 марта 2004 г. под № 369. Постановление детализирует механизм практического применения Закона Украины «О распространении экземпляров аудиовизуальных произведений, фонограмм, видеограмм, компьютерных программ, баз данных».

Для усовершенствования процедуры сбора и распределения вознаграждения за использование объектов смежных прав Госдепартаментом разработан и подан на рассмотрение Кабинета Министров Украины проект постановления

та розподілу винагороди за використання об'єктів суміжних прав, Держдепартамент розроблено та подано на розгляд до Кабінету Міністрів України проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. № 71». Проект постанови передбачає, зокрема, розмежування розміру винагороди за публічне виконання опублікованих з комерційною метою фонограм та їх примірників, публічну демонстрацію опублікованих з комерційною метою відеограм та їх примірників у місцях з платним входом. Крім того, проектом постанови уточнюється, що зазначені в ній ставки винагороди стосуються доходів суб'єкта господарювання, одержаних з того виду діяльності, у процесі якої здійснюється використання об'єктів суміжних прав. У цілому, прийняття зазначеного проекту постанови поліпшить систему охорони прав інтелектуальної власності в Україні, зокрема допоможе українським виконавцям та виробникам фонограм отримувати належну їм винагороду, що, в свою чергу, сприятиме стимулюванню творчої діяльності суб'єктів суміжних прав та культурному розвитку суспільства.

Крім того, на виконання прийнятих законів та з метою заохочення творців до активнішої творчої діяльності Держдепартамент розробив та зареєстрував в Міністерстві юстиції України п'ять наказів Міністерства освіти і науки України: «Про затвердження Правил погодження питань про внесення позначення, що містить офіційну назву держави "Україна", до знака для товарів і послуг», «Про внесення змін до Правил складання та подання заявки на винахід та заявки на корисну модель», «Про затвердження Порядку погодження видачі ліцензій на експорт, імпорт у 2004 р. оптичного полікарбонату для виробництва дисків для лазерних систем зчитування», «Про затвердження Положення про щорічну премію Державного департаменту інтелектуальної власності в галузі науки», «Про затвердження Положення про стипендію Державного департаменту інтелектуальної власності МОН України студентам вищих навчальних закладів, які навчаються за спеціальністю "інтелектуальна власність"».

Кабінета Міністрів України «О внесении изменений в приложение к постановлению Кабинета Министров Украины от 18 января 2003 года № 71». Проект постановления предусматривает, в частности, разграничение размера вознаграждения за публичное исполнение опубликованных с коммерческой целью фонограмм и их экземпляров, публичную демонстрацию опубликованных с коммерческой целью видеограмм и их экземпляров в местах с платным входом. Кроме того, проект уточняет, что указанные в нем ставки вознаграждения касаются доходов субъекта хозяйствования, полученных от того вида деятельности, в процессе которой осуществляется использование объектов смежных прав. В целом, принятие указанного проекта постановления улучшит систему охраны прав интеллектуальной собственности в Украине, в частности, поможет украинским исполнителям и производителям фонограмм получать полагающееся им вознаграждение, что, в свою очередь, будет содействовать стимулированию творческой деятельности субъектов смежных прав и культурному развитию общества.

Кроме того, во исполнение принятых законов и с целью стимулирования более активной творческой деятельности Госдепартамент разработал и зарегистрировал в Министерстве юстиции Украины пять приказов Министерства образования и науки Украины: «Об утверждении Правил согласования вопросов о внесении обозначения, содержащего официальное название государства "Украина", в знак для товаров и услуг», «О внесении изменений в Правила составления и подачи заявки на изобретение и заявки на полезную модель», «Об утверждении Порядка согласования выдачи лицензии на экспорт, импорт в 2004 году оптического поликарбоната для производства дисков для лазерных систем считывания», «Об утверждении Положения о ежегодной премии Государственного департамента интеллектуальной собственности в области науки», «Об утверждении Положения о стипендии Государственного департамента интеллектуальной собственности МОН Украины студентам высших учебных заведений, которые учатся по специальности „интеллектуальная собственность"».

2 Реєстрація прав на об'єкти інтелектуальної власності

2 Регистрация прав на объекты интеллектуальной собственности

2.1. Експертиза та реєстрація об'єктів промислової власності

Винаходи

Відповідно до норм Цивільного кодексу України, винаходи охороняються одним охоронним документом — патентом зі строком чинності 20 років. Тому з 1 січня 2004 р. Держдепартамент припинив прийом заявок на видачу деклараційних патентів на винаходи. У зв'язку з цим кількість заявок на винаходи зменшилася більше ніж удвічі і становила 5778 з урахуванням міжнародних заявок (табл. 2.1, рис. 2.1). Збільшилася кількість заявок, що надійшли від національних заявників до Держдепартаменту як відомства-одержувача для патентування винаходів за процедурою РСТ в іноземних державах (89 заявок проти 56 у 2003 р.).

2.1. Экспертиза и регистрация объектов промышленной собственности

Изобретения

В соответствии с нормами Гражданского кодекса Украины, изобретения охраняются одним охранным документом — патентом со сроком действия 20 лет. Поэтому с 1 января 2004 г. Госдепартамент прекратил прием заявок на выдачу декларационных патентов на изобретения, в связи с чем количество заявок на изобретения уменьшилось более чем вдвое и составляло 5778 с учетом международных заявок (табл. 2.1, рис. 2.1). Увеличилось количество заявок, поступивших от национальных заявителей в Госдепартамент как получающее ведомство для патентования изобретений за рубежом по процедуре РСТ (89 заявок против 56 в 2003 г.).

Табл. 2.1
Надходження заявок на винаходи

Показник Показатель	2000	2001	2002	2003	2004	2004/ 2003 (%)
Надійшло заявок: <i>Поступило заявок:</i>	7239	8813	10189	12605	5778	46
від національних заявників <i>от национальных заявителей</i>	5622	7212	8633	11135	4085	37
за процедурою РСТ <i>по процедуре РСТ</i>	2	4	4	6	3	50
від іноземних заявників <i>от иностранных заявителей</i>	1617	1601	1556	1470	1693	115
за процедурою РСТ <i>по процедуре РСТ</i>	1376	1361	1379	1277	1422	111

Табл. 2.1
Поступление заявок на изобретения

Рис. 2.1

Динаміка надходження заявок на винаходи

Рис. 2.1

Динамика поступления заявок на изобретения

У 2004 р. частка заявок від іноземних заявників становила 29% від загальної кількості заявок (проти 12% у 2003 р.). Кількість заявок, поданих іноземними заявниками, збільшилася на 15%. Кількість іноземних заявок, поданих за національною процедурою, зросла на 40%, за процедурою РСТ — на 11%. Найактивнішими серед іноземних заявників були заявники зі США (381 заявка, 22,5%), Німеччини (325 заявок, 19,2%),

Доля заявок от иностранных заявителей в 2004 г. составила 29% от общего количества заявок (в 2003 г. — 12%). Количество заявок, поданных иностранными заявителями, увеличилось на 15%, количество иностранных заявок, поданных по национальной процедуре, — на 40%, по процедуре РСТ — на 11%. Наиболее активными среди иностранных заявителей были заявители из США (381 заявка, 22,5%), Германии (325 заявок, 19,2%),

Табл. 2.2

Пріоритети розподілу заявок на винаходи за класами МПК

Табл. 2.2

Приоритеты распределения заявок на изобретения по классам МПК

Клас МПК Класс МПК	Назва класу Название класса	Кількість заявок Количество заявок	Національні заявники Национальные заявители	Іноземні заявники Иностранные заявители
A61, в т.ч. A61K	Медицина або ветеринарія; гігієна Медицина или ветеринария, гигиена	824 (14,3%)	476 (11,7%)	348 (20,6%)
C07	Органічна хімія Органическая химия	426 (7,4%)	30 (0,7%)	396 (23,4%)
A01, в т.ч. A01N	Сільське господарство; лісове господарство; тваринництво... Сельское хозяйство; лесное хозяйство, животноводство. .	297 (5,1%)	229 (5.6%)	71(4,2%)
G01	Вимірювання, випробування Измерение; испытание	261 (4,5%)	237(5,8%)	24 (1,4%)
E21	Буріння; гірнича справа Бурение, горное дело	212 (3,7%)	95 (2,3%)	15 (0,9%)
C12	Біохімія; пиво; горілки напої; вино; оцет; мікробіологія; ензимологія; отримання мутацій; генна інженерія Биохимия; пиво, алкогольные напитки; вино; уксус; микробиология; энзимология; получение мутаций; генная инженерия	115 (2,0%)	80 (2,0%)	35 (2,1%)

Франції (194 заявки, 11,5%), Російської Федерації (95 заявок, 5,6%), Швейцарії (92 заявки, 5,4%) та Швеції (79 заявок, 4,7%).

Пріоритети розподілу заявок на винаходи за класами МПК наведено у табл. 2.2. Найбільше заявок від національних заявників надійшло за класами А61, G01, А01 та E21.

Іноземні заявники найактивніше патентують винаходи за класами C07, А61 (86% належить до підкласу А61K), А01 (79% — до підкласу А01N).

У 2004 р. прийнято 9344 рішення за заявками на винаходи, з них 6022 — про видачу деклараційних патентів, експертиза заявок на які ще продовжувалась протягом року. На стадії кваліфікаційної експертизи прийнято 3224 рішення, зокрема 3184 — про видачу патентів на винаходи і 40 — про відмову у видачі патентів. Всього у 2004 р. діловодство завершено за 10411 заявками на винаходи.

У 2004 р. видано 2838 патентів та 7069 деклараційних патентів на винаходи, зокре-

Франции (194 заявки, 11,5%), Российской Федерации (95 заявок, 5,6%), Швейцарии (92 заявки, 5,4%) и Швеции (79 заявок, 4,7%).

Приоритеты распределения заявок на изобретения по классам МПК приведены в табл. 2.2. Наибольшее количество заявок от национальных заявителей поступило по классам А61, G01, А01 и E21.

Иностранные заявители наиболее активно патентовали изобретения по классам C07, А61 (86% относится к подклассу А61K), А01 (79% — к подклассу А01N).

В 2004 г. принято 9344 решения по заявкам на изобретения, из них 6022 — о выдаче декларационных патентов, экспертиза по заявкам на которые еще продолжалась в течение года. На стадии квалификационной экспертизы принято 3224 решения, в том числе 3184 — о выдаче патентов на изобретения и 40 — об отказе в выдаче патентов. Всего в 2004 г. делопроизводство завершено по 10411 заявкам на изобретения.

В 2004 г. выдано 2838 патентов и 7069 декларационных патентов на изобретения.

Рис. 2.2
Динаміка видачі патентів на винаходи

Рис. 2.2
Динамика выдачи патентов на изобретения

Табл. 2.3
Видача патентів на винаходи

Табл. 2.3
Выдача патентов на изобретения

Показник Показатель	2000	2001	2002	2003	2004	2004/ 2003 (%)
Видано патентів: Выдано патентов:	5772	11670	9178	10983	9907	90
на ім'я національних заявників на имя национальных заявителей	4921	10412	7825	9675	8720	90
на ім'я іноземних заявників на имя иностранных заявителей	851	1258	1353	1308	1187	91

ма на ім'я іноземних заявників — 1187 патентів (табл. 2.3, рис. 2.2).

Найбільше патентів видано на ім'я заявників зі США (298 патентів, 25,0%), Німеччини (223 патенти, 18,7%), Франції (113 патентів, 9,5%), Сполученого Королівства (71 патент, 6,0%), Російської Федерації (70 патентів, 5,9%), Швейцарії (63 патенти, 5,3%) та Данії (46 патентів, 3,9%).

Станом на 1 січня 2005 р. до Державного реєстру внесено 74702 патенти на винаходи, з них є чинними 27211 деклараційних патентів та 14599 патентів на винаходи (табл. 2.4).

На имя иностранных заявителей в 2004 г. выдано 1187 патентов (табл. 2.3, рис. 2.2).

Больше всего патентов выдано на имя заявителей из США (298 патентов, 25,0%), Германии (223, 18,7%), Франции (113, 9,5%), Соединенного Королевства (71, 6,0%), Российской Федерации (70, 5,9%), Швейцарии (63, 5,3%) и Дании (46, 3,9%).

По состоянию на 1 января 2005 г. в Государственный реестр внесено 74702 патента на изобретения, из них действует 27211 декларационных патентов и 14599 патентов на изобретения (табл. 2.4).

Табл. 2.4
Кількість чинних патентів
на винаходи

Табл. 2.4
Количество действующих патентов
на изобретения

Кількість патентів, чинних станом на 01.01.2004 р. <i>Количество действующих патентов на 01.01.2004 г.</i>	37912
Видано патентів у 2004 р. <i>Выдано патентов в 2004 г.</i>	9907
Кількість патентів, що втратили чинність у 2004 р. <i>Количество патентов, прекративших действие в 2004 г.</i>	6009
Кількість патентів, чинних станом на 01.01.2005 р. в т.ч. деклараційних <i>Количество патентов, действующих на 01.01.2005 г. в т.ч. декларационных</i>	41810 27211

Корисні моделі

Зміни у законодавстві, відповідно до яких розширився перелік об'єктів, що охороняються як корисні моделі, позначились на активності подання заявок. Так, у 2004 р. кількість заявок на корисні моделі збільшилася понад як у 6 разів. Надійшло 5232 заявки, з них 5141(98%) — від національних заявників (табл. 2.5, рис. 2.3).

Російська Федерація залишається лідером серед іноземних країн-заявників (54 заявки, що становить 59% від загальної кількості іноземних заявок), 11 заявок надійшло з Республіки Білорусь, 5 заявок — з Німеччини, по 3 заявки — з Чеської Республіки, Польщі та США.

Полезные модели

Изменения в законодательстве, в соответствии с которыми расширен перечень объектов, которые охраняются как полезные модели, отразились на активности в подаче заявок. Так, в 2004 г. количество заявок на полезные модели увеличилось более чем в 6 раз. Поступило 5232 заявки, из них 5141 (98%) — от национальных заявителей (табл. 2.5, рис. 2.3).

Российская Федерация остается лидером среди иностранных стран-заявителей (54 заявки, или 59% от общего количества иностранных заявок), 11 заявок поступили из Республики Беларусь, 5 заявок — из Германии, по 3 заявки — из Чешской Республики, Польши и США.

Табл. 2.5
Надходження заявок
та видача патентів на корисні моделі

Табл. 2.5
Поступление заявок
и выдача патентов на полезные модели

Показники Показатели	2000	2001	2002	2003	2004	2004/ 2003 (%)
Надійшло заявок: <i>Поступило заявок:</i>	376	434	622	839	5232	620
від національних заявників <i>от национальных заявителей</i>	361	407	584	775	5141	660
від іноземних заявників <i>от иностранных заявителей</i>	15	27	38	64	91	142
Видано патентів: <i>Выдано патентов:</i>	222	422	440	672	1853	276
на ім'я національних заявників <i>на имя национальных заявителей</i>	216	405	415	610	1811	297
на ім'я іноземних заявників <i>на имя иностранных заявителей</i>	6	17	25	62	42	68

Рис. 2.3
Динаміка надходження
заявок на корисні моделі

Рис. 2.3
Динамика поступления
заявок на полезные модели

Найбільше заявок на корисні моделі надійшло за класами: А61 (Медицина або ветеринарія; гігієна) — 604 заявки, з яких 263 належать до підкласу А61К (Ліки і медичні препарати для терапевтичних, стоматологічних або гігієнічних цілей); G01 (Вимірювання, випробування) — 346 заявок; E21 (Буріння; гірничі справи) — 137 заявок; B65 (Транспортування, упакування і зберігання вантажів і матеріалів, у тому числі тонких та нитковидних) — 131 заявка.

У 2004 р. прийнято 2266 рішень за заявками на корисні моделі, з них 2254 рішення — про видачу деклараційних патентів на корисні моделі. Загальна кількість рішень

Больше всего заявок на полезные модели поступило по классам: А61 (Медицина или ветеринария; гигиена) — 604, из них 263 относятся к подклассу А61К (Лекарства и медикаменты для терапевтических, стоматологических или гигиенических целей); G01 (Измерение; испытание) — 346 заявок; E21 (Бурение; горное дело) — 137 заявок; B65 (Транспортировка, упаковка и хранение грузов или материалов, в том числе тонких и нитевидных) — 131 заявка.

В 2004 г. принято 2266 решений по заявкам на полезные модели, из них 2254 решения — о выдаче декларационных патентов на полезные модели. Общее количество решений по

Рис. 2.4 Динаміка видачі патентів на корисні моделі
Рис 2.4 Динамика выдачи патентов на полезные модели

Табл. 2.6 Кількість чинних патентів на корисні моделі
Табл. 2.6 Количество действующих патентов на полезные модели

Кількість патентів, чинних станом на 01.01.2004 р. Количество действующих патентов на 01.01.2004 г	1815
Видано патентів у 2004 р. Выдано патентов в 2004 г	1853
Кількість патентів, що втратили чинність у 2004 р. Количество патентов, прекративших действие в 2004 г	216
Кількість патентів, чинних станом на 01.01.2005 р. Количество патентов, действующих на 01.01.2005 г.	3452

за заявками на корисні моделі у 2004 р. у 4 рази перевищує показник попереднього року.

У звітному році видано 1853 патенти на корисні моделі, з них 1811 — на ім'я національних заявників. На ім'я іноземних заявників видано 42 патенти, в тому числі 25 — на ім'я заявників з Росії, по 3 — на ім'я заявників з Республіки Білорусь, Польщі та Словаччини (табл. 2.6, рис. 2.4).

Станом на 1 січня 2005 р. видано 4091 патент на корисні моделі, з них є чинними 3452 патенти.

Промислові зразки

У 2004 р. дещо зменшилася кількість заявок на промислові зразки: надійшло 1862 заявки, з яких 1673 — від національних заявників (табл. 2.7, рис. 2.5). Кількість заявок від іноземних заявників зросла на 23%, а їх частка

заявкам на полезные модели в 2004 г. в 4 рази превышает показатель предыдущего года.

В отчетном году выдано 1853 патента на полезные модели, из них 1811 — на имя национальных заявителей. На имя иностранных заявителей выдано 42 патента, в том числе 25 — на имя заявителей из Российской Федерации, по 3 — на имя заявителей из Республики Беларусь, Польши и Словакии (табл. 2.6, рис. 2.4).

По состоянию на 1 января 2005 г. выдан 4091 патент на полезные модели, из них действуют 3452 патента.

Промышленные образцы

В 2004 г. уменьшилось количество заявок на промышленные образцы: поступило 1862 заявки, из них 1673 — от национальных заявителей (табл. 2.7, рис. 2.5). Количество заявок от иностранных заявителей увеличилось

Табл. 2.7
Надходження заявок та видача патентів
на промислові зразки

Показник Показатель	2000	2001	2002	2003	2004	2004 / 2003 (%)
Надійшло заявок: <i>Поступило заявок:</i>	1135	1376	1806	2310	1862	81
від національних заявників <i>от национальных заявителей</i>	1074	1291	1743	2156	1673	78
від іноземних заявників <i>от иностранных заявителей</i>	61	85	63	154	189	123
Видано патентів: <i>Видано патентов</i>	1044	1186	1267	1474	1436	97
на ім'я національних заявників <i>на имя национальных заявителей</i>	996	1110	1200	1408	1348	96
на ім'я іноземних заявників <i>на имя иностранных заявителей</i>	48	76	67	66	88	133
Чинних патентів на кінець року <i>Действующих патентов на конец года</i>	2816	3585	5081	5722	6456	

Табл. 2.7
Поступление заявок и выдача патентов
на промышленные образцы

Рис. 2.5
Динаміка надходження заявок
на промислові зразки

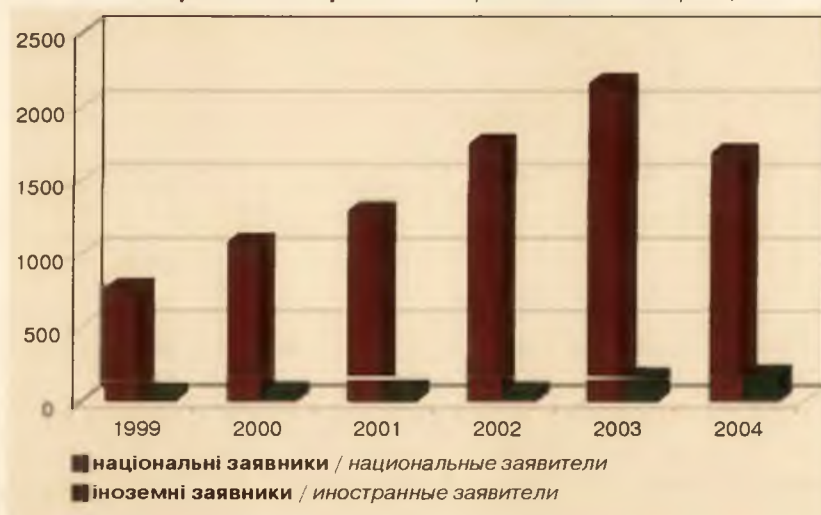

Рис. 2.5
Динамика поступления заявок
на промышленные образцы

у загальній кількості заявок — з 6,7% у 2003 р. до 10% у 2004.

У 2004 р. найактивнішими серед іноземних заявників були заявники з Російської Федерації (36 заявок, 19,0%), Республіки Білорусь (33 заявки, 17,5%), Туреччини (17 заявок, 9,0%), США (16 заявок, 8,5%), Франції (13 заявок, 6,9%), Нідерландів та Кіпру (по 12 заявок, 6,3%).

У 2004 р. прийнято 1422 рішення про видачу патентів, 124 заявки відхилено, 155 — відкликано. Видано 1436 патентів на промислові зразки, з них 1348 — на ім'я національних заявників (табл. 2.7, рис. 2.6).

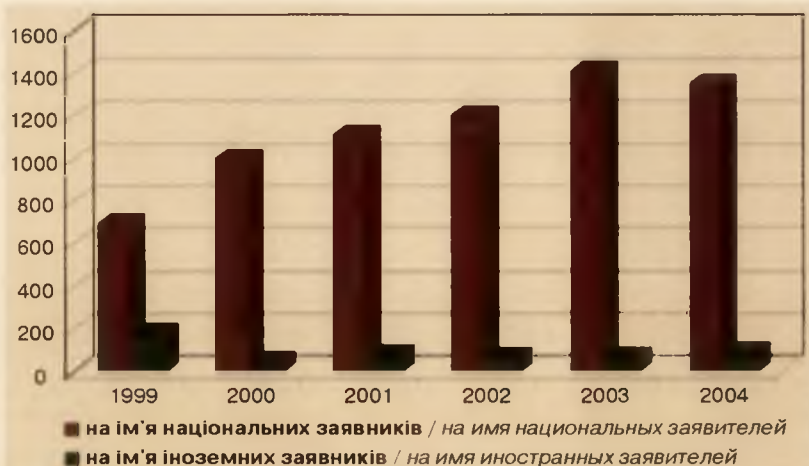
на 23%, а їх доля в общем количестве заявок — с 6,7% в 2003 г. до 10% в 2004.

В 2004 г. наиболее активными среди иностранных заявителей были заявители из Российской Федерации (36 заявок, 19,0%), Республики Беларусь (33 заявки, 17,5%), Турции (17 заявок, 9,0%), США (16 заявок, 8,5%), Франции (13 заявок, 6,9%), Нидерландов и Кипра (по 12 заявок, 6,3%).

В 2004 г. принято 1422 решения о выдаче патентов, 124 заявки отклонено, 155 — отозвано. Выдано 1436 патентов на промышленные образцы, из них 1348 — на имя национальных заявителей (табл. 2.7, рис. 2.6).

Рис. 2.6
Динаміка видачі патентів
на промислові зразки

Рис. 2.6
Динамика выдачи патентов
на промышленные образцы

На ім'я заявників з Російської Федерації видано 34 патенти (39,0%), Нідерландів — 10 патентів (11,4%), Сполученого Королівства — 8 патентів (9,0%) та Німеччини — 4 патенти (4,5%).

Найбільше патентів видано за класами: 19 (Канцелярське знаряддя ..., мистецькі та навчальні знадобки) — 418 (29,0%), 09 (Опакування та вмістилища для перевезення або перенесення товарів) — 284 (19,8%), 25 (Будівельні блоки та елементи споруд) — 94 (6,5%) та 06 (Меблювання) — 83 (5,8%).

Станом на 1 січня 2005 р. до Державного реєстру внесено 9750 патентів на промислові зразки, є чинними 6456 патентів.

Знаки для товарів і послуг

Національна процедура

У 2004 р. надійшло 13960 заявок на знаки для товарів і послуг. Активність національних заявників у поданні заявок залишилась на рівні минулого року (табл. 2.8, рис. 2.7).

Активність іноземних заявників у 2004 р. зросла на 17%. Від іноземних заявників надійшло 2433 заявки, що становить 17% від загальної кількості заявок, поданих за національною процедурою.

Найбільше заявок надійшло від заявників з Російської Федерації (619 заявок, 25,0%), США (390 заявок, 16,0%), Німеччини (188, 7,7%), Сполученого Королівства (145, 6,0%), Індії (139, 5,7%) та Швейцарії (104 заявки, 4,3%).

У 2004 р. за національною процедурою найбільше знаків для товарів і послуг заявлено за такими класами МКТП: 35, 05, 16, 30 і 32. Пріоритети розподілу заявок за класами від національних та іноземних заявни-

На имя заявителей из Российской Федерации выдано 34 патента (39,0%), Нидерландов — 10 патентов (11,4%), Соединенного Королевства — 8 патентов (9,0%) и Германии — 4 патента (4,5%).

Наибольшее количество патентов выдано по классам: 19 (Канцелярские принадлежности и конторское оборудование) — 418 (29,0%), 09 (Тара, упаковка и контейнеры ...) — 284 (19,8%), 25 (Строительные блоки и элементы сооружений) — 94 (6,5%) и 06 (Предметы мебелировки) — 83 (5,8%).

По состоянию на 01.01.2005 г. в Государственный реестр внесено 9750 патентов на промышленные образцы, действуют 6456 патентов.

Знаки для товаров и услуг

Национальная процедура

В 2004 г. поступило 13960 заявок на знаки для товаров и услуг. Активность национальных заявителей осталась на уровне предыдущего года (табл. 2.8, рис. 2.7).

Активность иностранных заявителей в 2004 г. возросла на 17%: от них поступило 2433 заявки, что составляет 17% от общего количества заявок, поданных по национальной процедуре.

Наибольшее количество заявок поступило от заявителей из Российской Федерации (619 заявок, 25,0%), США (390 заявок, 16,0%), Германии (188 заявок, 7,7%), Соединенного Королевства (145 заявок, 6,0%), Индии (139 заявок, 5,7%) и Швейцарии (104 заявки, 4,3%).

В 2004 г. по национальной процедуре больше всего знаков для товаров и услуг заявлено по таким классам МКТУ: 35, 05, 16, 30 и 32. Приоритеты распределения заявок по классам от национальных и иностранных за-

Табл. 2.8
Надходження заявок
на знаки для товарів і послуг

Показник Показатель	2000	2001	2002	2003	2004	2004/ 2003 (%)
Надійшло заявок: <i>Поступило заявок:</i>	11201	14197	16587	20151	20263	101
за національною процедурою <i>по национальной процедуре</i>	6272	8583	11322	13772	13960	101
від національних заявників <i>от национальных заявителей</i>	4423	6854	9514	11684	11527	99
від іноземних заявників <i>от иностранных заявителей</i>	1849	1729	1808	2088	2433	117
за Мадридською угодою <i>по Мадридскому соглашению</i>	4929	5614	5265	6379	6303	99

Табл. 2.8
Поступление заявок
на знаки для товаров и услуг

Рис. 2.7
Динаміка надходження заявок
на знаки для товарів і послуг

Рис. 2.7
Динамика поступления заявок
на знаки для товаров и услуг

ків наведено у табл. 2.9. Національні заявники переважно заявляють знаки за класами 35, 16, 32, 41, 30, 43 і 29, іноземні заявники надають перевагу класам 05, 35, 03, 30, 29 і 16.

У 2004 р. прийнято 11051 рішення про видачу свідоцтв на знаки для товарів і послуг, 746 рішень про відмову у видачі свідоцтв, відкликано 2437 заявок.

У 2004 р. зареєстровано 9383 свідоцтва на знаки для товарів і послуг, що на 22% більше, ніж у 2003. Із загальної кількості зареєстрованих свідоцтв 18% становлять реєстрації на ім'я іноземних заявників (табл. 2.10, рис. 2.8), майже третину з них (490) зареєстровано на ім'я заявників США, 298 (17%) — Російської Федерації, 93 (5,5%) — Німеччини.

явителей представлены в табл. 2.9. Национальные заявители преимущественно заявляют знаки по классам 35, 16, 32, 41, 30, 43 и 29. Иностранные заявители отдают предпочтение классам 05, 35, 03, 30, 29 и 16.

В 2004 г. принято 11051 решение о выдаче свидетельств на знаки для товаров и услуг, 746 решений об отказе в выдаче свидетельств, отозвано 2437 заявок.

В 2004 г. зарегистрировано 9383 свидетельства на знаки для товаров и услуг, что на 22% больше, чем в 2003. Из общего количества зарегистрированных свидетельств 18% составляют регистрации на имя иностранных заявителей (табл. 2.10, рис. 2.8), третью часть из них (490) зарегистрировано на имя заявителей из США, 298 (17%) — Российской Федерации, 93 (5,5%) — Германии.

Табл. 2.9
Пріоритети розподілу заявок на знаки
для товарів і послуг за класами МКТП

Табл. 2.9
Приоритеты распределения заявок на знаки
для товаров и услуг по классам МКТУ

Клас МКТП Класс МКТУ	Назва класу Название класса	Кількість заявлених знаків Количество заявленных знаков	Національними заявниками Национальными заявителями	Іноземними заявниками Иностранными заявителями
35	Реклама; керування справами, ділове адміністрування ... Реклама; менеджмент в сфере бизнеса	8519 (17,5%)	7731 (18,0%)	788 (13,6%)
05	Фармацевтичні, ветеринарні і гігієнічні препарати ... Фармацевтические, ветеринарные и гигиенические препараты ...	2472 (5,1%)	1541 (3,6%)	931 (16,1%)
16	Папір, картон і вироби з них Бумага, картон и изделия из них	2426 (5,0%)	2183 (5,1%)	243 (4,2%)
30	Кава, чай, какао, цукор, рис, тапіока, саго, замінники кави; борошно Кофе, чай, какао, сахар, рис, тапиока, саго, заменители кофе; мука	2424 (4,9%)	2089 (4,9%)	335 (5,8%)
32	Пиво; мінеральні і газовані води ...; фруктові напої ... Пиво, минеральная и газированная вода ...; фруктовые напитки ...	2323 (4,8%)	2129 (5,0)	194 (3,4%)
41	Освіта, виховування, забезпечування навчання; розваги ... Воспитание, обеспечение учебного процесса, развлечения ...	2253 (4,6%)	2102 (4,9%)	151 (2,6%)

Табл. 2.10
Реєстрація знаків для товарів і послуг

Табл. 2.10
Регистрация знаков для товаров и услуг

Показник Показатель	2000	2001	2002	2003	2004	2004/ 2003 (%)
Зареєстровано знаків: Зарегистрировано знаков:	7785	8675	12374	12809	15236	119
за національною процедурою по национальной процедуре	3339	4389	6642	7706	9383	122
на ім'я національних заявників на имя национальных заявителей	1372	2240	4157	5636	7680	136
на ім'я іноземних заявників на имя иностранных заявителей	1967	2249	2485	2070	1703	82
за Мадридською угодою по Мадридскому соглашению	446	4286	5732	5103	5853	115
Чинних реєстрацій на кінець року* Действующих регистраций на конец года*	16763	21020	28022	34459	42327	
*без урахування міжнародних реєстрацій / без учета международных регистраций						

Рис. 2.8
Динаміка реєстрації знаків
для товарів і послуг

Рис.2.8
Динамика регистрации знаков
для товаров и услуг

Як і в минулому році, найбільше знаків зареєстровано за такими класами МКТП: 35, 42, 16, 05 та 30 (табл. 2.11). На ім'я національних заявників найбільше знаків зареєстровано за класами 35, 42, 16, 41 і 30. Се-

Как и в прошлом году, больше всего знаков зарегистрировано по таким классам МКТУ: 35, 42, 16, 05 и 30 (табл. 2.11). На имя национальных заявителей больше всего знаков зарегистрировано по классам 35, 42, 16,

Табл. 2.11
Пріоритети розподілу реєстрацій знаків
для товарів і послуг за класами МКТП

Табл. 2.11
Приоритеты распределения регистраций знаков
для товаров и услуг по классам МКТУ

Клас МКТП Класс МКТУ	Назва класу Название класса	Кількість зареєстрованих знаків Количество зарегистрированных знаков	На ім'я національних заявників На имя национальных заявителей	На ім'я іноземних заявників На имя иностранных заявителей
35	Реклама; керування справами, ділове адміністрування ... <i>Реклама, менеджмент в сфері бізнеса</i>	4959 (15,0%)	4640 (16,0%)	319 (7,8%)
42	Науково-технологічні та проектно-дослідницькі послуги ... <i>Научные и технологические услуги ...</i>	2244 (7,0%)	2052 (7,3%)	192 (4,7%)
16	Папір, картон і вироби з них... <i>Бумага, картон и изделия из них</i>	1897 (5,9%)	1696 (6,0%)	201 (4,9%)
05	Фармацевтичні, ветеринарні і гігієнічні препарати ... <i>Фармацевтические, ветеринарные и гигиенические препараты</i>	1676 (5,2%)	1089 (3,9%)	587 (14,4%)
30	Кава, чай, какао, цукор, рис, тапіока, саго, замінники кави; борошно <i>Кофе, чай, какао, сахар, рис, тапиока, саго, заменители кофе; мука</i>	1629 (5,0%)	1362 (4,8%)	267 (6,5%)
41	Освіта, виховання, забезпечування навчання; розваги ... <i>Воспитание, обеспечение учебного процесса, развлечения</i>	1520 (4,7%)	1397 (4,9%)	123 (3,0%)

ред знаків, зареєстрованих на ім'я іноземних заявників, найбільша кількість відноситься до класів 05, 35 і 30.

Станом на 1 січня 2005 р. зареєстровано 46066 свідоцтв на знаки для товарів і послуг, є чинними 42327 свідоцтв.

Міжнародна процедура

Іноземні заявники продовжують активно подавати заявки на знаки для товарів і послуг за міжнародною процедурою (рис. 2.7). У 2004 р. з Міжнародного бюро ВОІВ надійшло 6303 міжнародні заявки, з них 5356 (85%) — за Мадридською угодою та 947 — за Протоколом до Мадридської угоди.

Провідні позиції, як і в попередні роки, займають заявники з Німеччини (1344 заявки, 21,3%), Франції (590, 9,4%), Італії (502, 8,0%) та Швейцарії (365, 5,8%). Частка заявок від заявників з цих країн становить 44% від загальної кількості заявок, поданих у 2004 р. за міжнародною процедурою.

У 2004 р. найактивніше серед держав—учасниць Протоколу до Мадридської угоди заявки з розширенням на територію України подавали Туреччина — 217 заявок, США — 172 заявки, Сполучене Королівство — 131 заявка, Японія — 70 заявок, Данія — 61 та Литва — 51 заявка.

У 2004 р. надано правову охорону 5853 міжнародним знакам (табл. 2.10, рис. 2.7).

2.2. Реєстрація авторського права на твори науки, літератури і мистецтва

У 2004 р. подано 2909 заявок на реєстрацію авторського права на твір, прийнято 2842 рішення про реєстрацію, здійснено 2770 реєстрацій авторського права на твір, у тому числі 385 реєстрацій авторського майнового права на службові твори.

Відповідно до частини 2 статті 429 Цивільного кодексу України, «майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належать працівникові, який створив цей об'єкт, та юридичній або фізич-

41 и 30. Наибольшее количество знаков, зарегистрированных на имя иностранных заявителей, относятся к классам 05, 35 и 30.

По состоянию на 1 января 2005 г. зарегистрировано 46066 свидетельств на знаки для товаров и услуг, действуют 42327 свидетельств.

Международная процедура

Иностранные заявители продолжают активно подавать заявки на знаки для товаров и услуг по международной процедуре (рис. 2.7). В 2004 г. из Международного бюро ВОИС поступило 6303 международных заявки, из них 5356 (85%) — по Мадридскому соглашению и 947 — по Протоколу к Мадридскому соглашению.

Как и в предыдущие годы лидируют заявители из Германии (1344 заявки, 21,3%), Франции (590 заявок, 9,4%), Италии (502 заявки, 8,0%) и Швейцарии (365 заявок, 5,8%). Доля заявок от заявителей из этих стран составляет 44% от общего количества заявок, поданных в 2004 г. по международной процедуре.

В 2004 г. наиболее активно среди государств—участников Протокола к Мадридскому соглашению заявки с расширением на территорию Украины подавали Турция — 217 заявок, США — 172 заявки, Соединенное Королевство — 131 заявка, Япония — 70 заявок, Дания — 61 и Литва — 51 заявка.

В 2004 г. охрана предоставлена 5853 международным знакам (табл. 2.10, рис. 2.7).

2.2. Регистрация авторского права на произведения науки, литературы и искусства

В 2004 г. подано 2909 заявок на регистрацию авторского права на произведение, принято 2842 решения о регистрации, осуществлено 2770 регистраций авторского права на произведение, в том числе 385 регистраций авторского имущественного права на служебные произведения.

В соответствии с частью 2 статьи 429 Гражданского кодекса Украины, «имущественные права интеллектуальной собственности на объект, созданный в связи с исполнением трудового договора, принадлежит работнику, который создал этот объект, и юридическому или физическому лицу, где или у которого он работает, совместно, если

Табл. 2.12
Розподіл державних реєстрацій
за об'єктами авторського права у 2004 році

Табл. 2.12
Распределение государственных регистраций
по объектам авторского права в 2004 году

Об'єкт авторського права Объект авторского права	Кількість реєстрацій Количество регистраций
Літературні письмові твори <i>Литературные письменные произведения</i>	1453
Комп'ютерні програми <i>Компьютерные программы</i>	507
Музичні твори з текстом і без тексту <i>Музыкальные произведения с текстом и без текста</i>	434
Складені твори <i>Составные произведения</i>	381
Твори образотворчого мистецтва <i>Произведения изобразительного искусства</i>	350
Ілюстрації <i>Иллюстрации</i>	304
Похідні твори <i>Производные произведения</i>	61
Бази даних <i>Базы данных</i>	33
Аудіовізуальні твори <i>Аудиовизуальные произведения</i>	32
Фотографічні твори <i>Фотографические произведения</i>	26
Твори архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва <i>Произведения архитектуры, градостроительства, садово-паркового искусства</i>	19
Твори, створені для сценічного показу <i>Произведения, созданные для сценического показа</i>	19
Твори ужиткового мистецтва <i>Произведения прикладного искусства</i>	10
Усні твори <i>Устные произведения</i>	7
Картографічні твори <i>Картографические произведения</i>	2

ній особі, де або у якої він працює, спільно, якщо інше не встановлене договором». Дані про реєстрації засвідчують, що новелою відносно спільної власності на твір, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, вже скористалися власники майнових прав — у 19 випадках реєстрацій робітники та роботодавці погодилися спільно

використовувати свої майнові права на твір.

У 366 свідоцтвах про реєстрацію авторського права на службовий твір зазначено, що авторські майнові права належать роботодавцю.

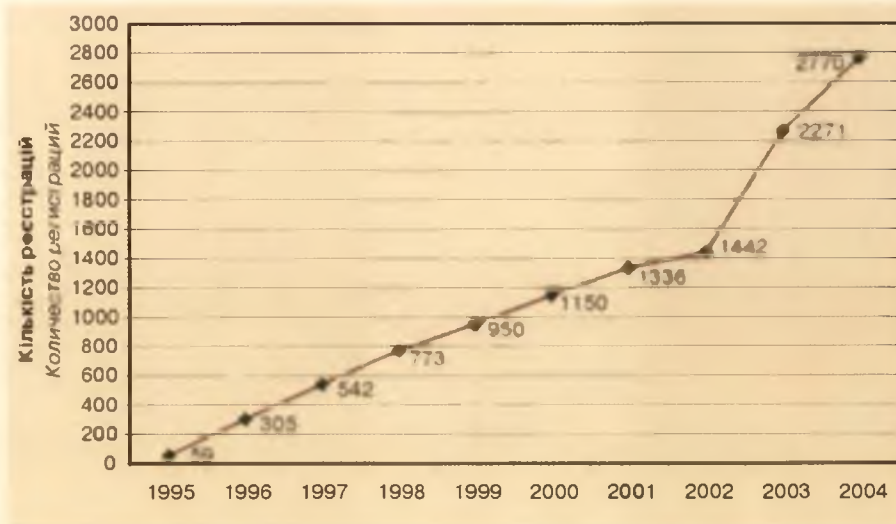
иное не установлено договором». Данные регистраций свидетельствуют, что новеллой относительно совместной собственности на произведение, созданное в связи с исполнением трудового договора, уже воспользовались владельцы имущественных прав — в 19 случаях регистраций работники и работодатели согласились совместно использовать свои имущественные права на произведение. В 366 свидетельствах о регистрации авторского права на служебное произведение зафиксировано, что авторские имущественные права принадлежат работодателю.

Как и в предыдущие годы, в отчетном году чаще всего регистрировались авторские права на литературные письменные произведения различного характера: научного, научно-практичного, научно-технического, тех-

Рис. 2.9
Динаміка державної реєстрації
авторського права

Рис. 2.9
Динамика государственной регистрации
авторского права

Як і в попередні роки, у звітному році найчастіше реєструвалися авторські права на літературні письмові твори різного характеру: наукового, науково-практичного, науково-технічного, технічного, практичного, белетристичного, науково-популярного, науково-освітнього, навчального, рекламно-інформаційного, твори для радіо, телебачення, кіно, з питань мистецтва тощо (табл. 2.12). Друге місце належить комп'ютерним програмам. Активно реєструвалися авторські права на музичні твори, збірки творів, твори образотворчого мистецтва, ілюстрації. Причому ілюстрації, як правило, є складовою частиною інших творів, переважно літературних. В меншому обсязі реєструвалися авторські права на похідні твори, бази даних, аудіовізуальні, фотографічні твори, твори архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва, твори для сценічного показу, твори ужиткового мистецтва.

Кількість реєстрацій авторського права у 2004 р. збільшилася на 22% порівняно з 2003 (рис. 2.9).

нического, практического, беллетристического, научно-популярного, научно-просветительского, учебного, рекламно-информационного, произведения для радио, телевидения, кино, по вопросам искусства и так далее (табл. 2.12). Второе место принадлежит компьютерным программам. Активно регистрировались авторские права на музыкальные произведения, сборники произведений, произведения изобразительного искусства, иллюстрации. Причем иллюстрации, как правило, являются составными частями других произведений, преимущественно литературных. В меньшем объеме регистрировались авторские права на производные произведения, базы данных, аудиовизуальные, фотографические произведения, произведения архитектуры, градостроительства и садово-паркового искусства, произведения прикладного искусства и созданные для сценического показа.

Количество регистраций авторского права в 2004 г. возросло на 22% по сравнению с 2003 г. (рис 2.9).

Захист прав у сфері інтелектуальної власності

Защита прав в сфере интеллектуальной собственности

3.1. Захист прав на об'єкти промислової власності в судовому порядку

У 2004 р. у провадженні судів знаходилося 218 судових справ, пов'язаних із захистом прав на об'єкти промислової власності, в яких одним з учасників виступало Міністерство освіти і науки України та/або Державний департамент інтелектуальної власності (рис. 3.1).

Спори, пов'язані із захистом прав на об'єкти промислової власності, розглядалися в судах загальної юрисдикції (68 справ — у місцевих судах, 150 — у господарських).

У звітному році за 218 справами, що знаходилися у судовому провадженні, були прийняті остаточні рішення, в т.ч. судами першої інстанції — 22, апеляційної інстанції — 27, судом касаційної інстанції — 17.

3.1. Защита прав на объекты промышленной собственности в судебном порядке

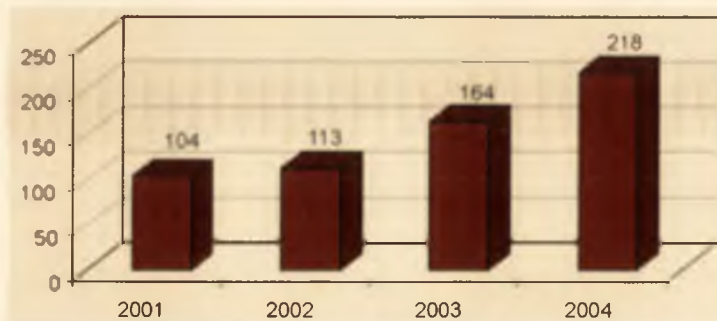
В 2004 г. в судопроизводстве находилось 218 судебных дел, связанных с защитой прав на объекты промышленной собственности, в которых одним из участников выступало Министерство образования и науки Украины и/или Государственный департамент интеллектуальной собственности (рис. 3.1).

Споры, связанные с защитой прав на объекты промышленной собственности, рассматривали суды общей юрисдикции (68 дел — местные и 150 — хозяйственные).

В отчетном году по 218 делам, находящимся в судопроизводстве, были приняты окончательные решения, в т.ч.: судами первой инстанции — 22, апелляционной инстанции — 27, судом кассационной инстанции — 17.

Рис. 3.1
Кількість спорів по об'єктах промислової власності, що розглядалися в судах

Рис. 3.1
Количество споров по объектам промышленной собственности, которые рассматривались в судах

До Вищого господарського суду за звітний період надійшло 29 справ, а остаточні рішення прийнято за 17 справами. До Верховного суду України подано 7 касаційних скарг, з яких було розглянуто одну.

Усі судові справи, що розглядалися в судах першої інстанції, за об'єктом та суб'єктом спору розподіляються таким чином:

• визнання недійсними:

- рішень Апеляційної палати — 5;
- свідоцтв на знаки для товарів

і послуг — 98;

- патентів на промислові зразки — 36;
- патентів на винаходи — 17;
- патентів на корисні моделі — 10;

• дострокове припинення дії:

— міжнародної реєстрації знака в Україні — 18;

- свідоцтва на знак — 39.

Більшість судових справ стосується знаків для товарів і послуг. Цю категорію справ своєю чергою можна поділити на справи:

— про визнання недійсним свідоцтва на знак для товарів і послуг та дії міжнародної реєстрації знака;

— про дострокове припинення дії свідоцтва на знак для товарів і послуг та дії міжнародної реєстрації знака.

Недійсними свідоцтва визнаються через невідповідність зареєстрованих знаків умовам надання правової охорони.

Суб'єктами спору в судових справах були фізичні і юридичні особи України та іноземних держав.

3.2. Захист прав на об'єкти промислової власності в Апеляційній палаті

У звітному році в Апеляційній палаті розглядалось 106 заперечень, 89 з яких надійшло в 2004 р., а 17 прийнято до розгляду в 2003 (рис. 3.2).

Подані заперечення за об'єктами промислової власності розподілилися таким чином: винаходи — 15, корисні моделі — 1, знаки для товарів і послуг — 73 (рис. 3.3).

Проведено 70 засідань колегій Апеляційної палати, на яких розглянуто по суті 64 заперечення (10 — стосовно рішень Держдепартаменту за заявками на винаходи, 1 — за заявками на промислові зразки, 53 — за заявками на знаки для товарів і послуг).

В Высший хозяйственный суд за этот период поступило 29 дел, а окончательные решения приняты по 17 делам. В Верховный суд Украины подано 7 кассационных жалоб, из которых была рассмотрена одна.

Все судебные дела, рассмотренные в судах первой инстанции, по объектам и субъектам спора распределяются таким образом:

• признание недействительными:

- решений Апелляционной палаты — 5;
- свидетельств на знаки для товаров и услуг — 98;

— патентов на промышленные образцы — 36;

- патентов на изобретения — 17;
- патентов на полезные модели — 10;

• досрочное прекращение действия:

— международной регистрации знака в Украине — 18;

- свидетельства на знак — 39.

Большинство судебных дел касалось знаков для товаров и услуг. В свою очередь, эту категорию дел можно разделить на дела:

— о признании недействительным свидетельства на знак для товаров и услуг и действия международной регистрации знака;

— о досрочном прекращении действия свидетельства на знак для товаров и услуг и действия международной регистрации знака.

Признание свидетельств недействительными основаны на несоответствии зарегистрированных знаков условиям предоставления правовой охраны.

Суб'єктами спору в судебных делах были физические и юридические лица Украины и зарубежных стран.

3.2. Защита прав на объекты промышленной собственности в Апелляционной палате

В отчетном году в Апелляционной палате рассматривалось 106 возражений, 89 из которых поступило в 2004 г., а 17 приняты к рассмотрению в 2003 (рис. 3.2).

Поданные возражения по ОПС распределялись так: изобретения — 15, полезные модели — 1, знаки для товаров и услуг — 73 (рис. 3.3).

Проведено 70 заседаний колегий Апелляционной палаты, на которых рассмотрены по сути 64 возражения (10 — по решениям Госдепартамента по заявкам на изобретения, 1 — по заявкам на промышленные образцы, 53 — по заявкам на знаки для товаров и услуг).

Рис. 3.2
Динаміка надходження заперечень
у 1998–2004 рр.

Рис. 3.2
Динамика поступления возражений
в 1998–2004 гг.

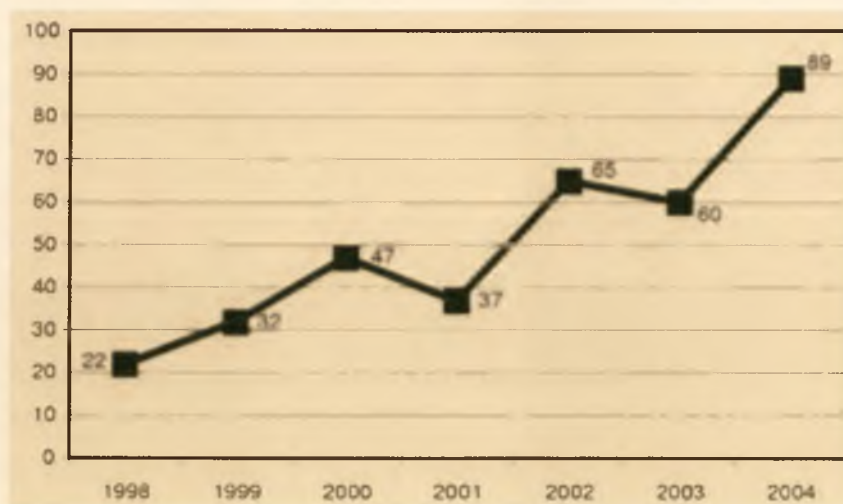
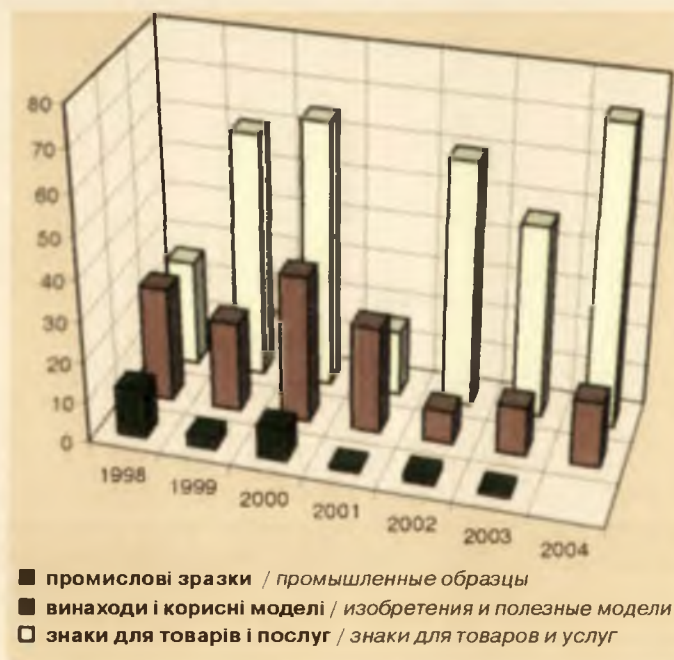

Рис. 3.3
Розподіл поданих заперечень
за об'єктами промислової власності

Рис. 3.3
Распределение поданных возражений
по объектам промышленной собственности

Апелянт відкликав одне заперечення за заявкою на знак.

У 2004 р. апелянтам направлено 73 рішення Апеляційної палати, з них 64 — після розгляду заперечень по суті, в т.ч.: 19 — про задоволення заперечення повністю; 12 — про часткове задоволення заперечення; 33 — про відмову в задоволенні заперечення. 9 заперечень не були прийняті до розгляду.

Апеллянт отозвал одно возражение по заявке на знак.

В 2004 г. апеллянтам направлено 73 решения Апелляционной палаты, из них 64 — после рассмотрения возражений по сути, в т.ч. 19 — об удовлетворении возражения полностью, 12 — о частичном удовлетворении возражения, 33 — об отказе в удовлетворении возражения. 9 возражений не приняты к рассмотрению.

У 2004 р. до Апеляційної палати надійшло 17 заяв про визнання знаків добре відомими в Україні. Проведено 14 засідань колегій Апеляційної палати, на яких розглянуто по суті 5 заяв.

Заявникам направлено 5 рішень Апеляційної палати, з них 4 — про визнання знаків добре відомими на території України. Одну заяву про визнання знака добре відомим в Україні було відкликано.

3.3. Захист авторського права і суміжних прав

Протягом 2004 р. юридичний відділ «Українського агентства з авторських та суміжних прав» (УААСП) у претензійному та судовому порядку розглядав 49 справ до театрів, держцирків, філармоній, телерадіокомпаній, видавництв та інших користувачів авторських прав щодо невиплати авторської винагороди за публічне виконання

та сповіщення творів авторів, а також за бездоговірне використання творів авторів. З них по 13 справах були винесені рішення про задоволення позовних вимог, 1 справа розглядається у Верховному суді України, по 5 справах відмовлено в задоволенні позовних вимог, по 5 укладено мирові угоди, по 9 справах кошти перераховуються поступово. Решта справ знаходиться на розгляді у місцевих та господарських судах України.

За бездоговірне використання творів авторів, невиплату авторської винагороди до 8 користувачів було пред'явлено претензії і позови на суму 586 700 грн.

Справи, що знаходяться у провадженні юридичного відділу УААСП, здебільшого вирішувалися в досудовому порядку шляхом направлення претензій порушникам авторських майнових прав з пропозицією сплатити належну авторську винагороду без доведення справи до суду. Переважна кількість порушників визнає суми претензій та перераховує авторську винагороду на рахунок УААСП, решта сплачує суми авторської винагороди на підставі винесених судових рішень. У 2004 р. на розрахунковий рахунок УААСП надійшло понад 180 тис. грн.

В 2004 г. в Апелляционную палату поступило 17 заявлений о признании знаков общеизвестными в Украине. Проведено 14 заседаний коллегий Апелляционной палаты, на которых рассмотрены по сути 5 заявлений.

Заявителям направлено 5 решений Апелляционной палаты, из них 4 — о признании знаков общеизвестными на территории Украины. Одно заявление о признании знака общеизвестным в Украине было отозвано.

3.3. Защита авторского права и смежных прав

В 2004 г. юридический отдел «Украинского агентства по авторским и смежным правам» (УААСП) в претензионном и судебном порядке рассматривал 49 дел к театрам, госциркам, филармониям, телерадиокомпаниям, издательствам и другим пользователям авторских прав относительно невыплаты авторского вознаграждения за публичное исполнение, публичное оповещение и бездоговорное использование

произведений авторов. Из них по 13 делам были вынесены решения об удовлетворении исковых требований, 1 дело находится на рассмотрении в Верховном Суде Украины, по 5 делам отказано в удовлетворении исковых требований, по 5 были заключены мировые соглашения, по 9 делам деньги перечисляются постепенно. Остальные дела находятся на рассмотрении местных и хозяйственных судов Украины.

За бездоговорное использование произведений авторов и невыплату авторского вознаграждения предъявлены претензии и иски к 8 пользователям на сумму 586 700 грн.

Дела, находящиеся в производстве юридического отдела УААСП, решались в досудебном порядке путем направления претензий нарушителям авторских имущественных прав с предложением выплатить надлежащее авторское вознаграждение без доведения дела до суда. Подавляющее большинство нарушителей признали суммы претензий и перечисляет авторское вознаграждение на расчетный счет УААСП. Остальные выплачивают суммы авторского вознаграждения на основании вынесенных судебных решений. На расчетный счет УААСП в 2004 г. поступило более 180 тыс. грн.

3.4. Діяльність організацій колективного управління

Становлення та розбудова системи колективного управління в Україні, підтримка діяльності організацій колективного управління державою є одним з пріоритетних питань у сфері інтелектуальної власності.

Облік організацій колективного управління та державний нагляд за їх діяльністю здійснюються відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 21.05.2003 р. № 311 «Про затвердження Порядку обліку організацій колективного управління та здійснення нагляду за їх діяльністю», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.06.2003 за № 436/7757.

Станом на 1 січня 2005 р. на обліку перебувають такі організації колективного управління: всеукраїнське об'єднання суб'єктів авторських і суміжних прав «Оберіг», громадська організація «Об'єднання правоволодарів у сфері образотворчого мистецтва та архітектурної діяльності "Статус"», державне підприємство «Українське агентство з авторських та суміжних прав», об'єднання підприємств «Український музичний альянс», об'єднання підприємств «Українська ліга музичних прав», громадська організація «Агентство охорони прав виконавців», всеукраїнська громадська організація «Гільдія кінорежисерів "24/1"».

У 2004 р. новим напрямком діяльності організацій колективного управління стало запровадження системи збору та розподілу винагороди за використання фонограм та відеограм, опублікованих з комерційною метою, і виконань, зафіксованих у цих фонограмах і відеограмах. Розмір винагороди (роялті) за використання опублікованих з комерційною метою фонограм і відеограм та порядок її виплати затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2003 № 71.

Збір та розподіл винагороди здійснюють уповноважені організації ко-

3.4. Деятельность организаций коллективного управления

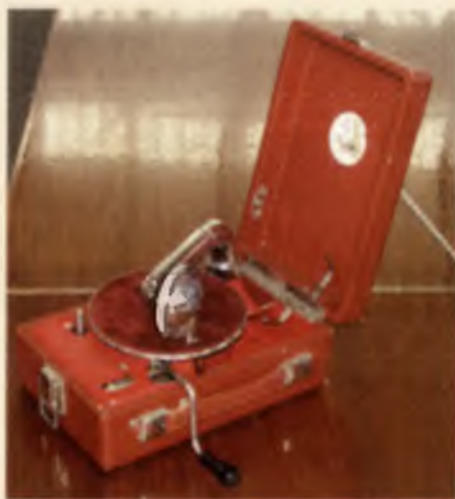
Становление и развитие системы коллективного управления в Украине, поддержка государством деятельности организаций коллективного управления является одним из приоритетных вопросов в сфере интеллектуальной собственности.

Учет организаций коллективного управления и государственный надзор за их деятельностью осуществляется на основании приказа Министерства образования и науки Украины от 21.05.2003 г. № 311 «Об утверждении Порядка учета организаций коллективного управления и осуществлении надзора за их деятельностью», зарегистрированного в Министерстве юстиции Украины № 436/7757 от 04.06.2003 г.

По состоянию на 1 января 2005 г. на учете находятся такие организации коллективного управления: всеукраинское объединение субъектов авторских и смежных прав «Оберіг», общественная организация «Объединение правовладельцев в сфере изобразительного искусства и архитектурной деятельности "Статус"», государственное предприятие «Украинское агентство по авторским и смежным правам», объединение предприятий «Украинский музыкальный альянс», объединение предприятий «Украинская лига музыкальных прав», общественная организация «Агентство охраны прав исполнителей», всеукраинская общественная организация «Гильдия кинорежиссеров "24/1"».

В 2004 г. новым направлением деятельности организаций коллективного управления стало введение системы сбора и распределения вознаграждения за использование фонограмм и видеограмм, опубликованных с коммерческой целью, и исполнений, зафиксированных в этих фонограммах и видеограммах. Размер вознаграждения (роялти) за использование опубликованных с коммерческой целью фонограмм и видеограмм и порядок его выплаты утверждены постановлением Кабинета Министров Украины от 18.01.2003 г. № 71.

Сбор и распределение вознаграждения осуществляют уполномоченные организации коллективного управления, определенные Госдепартаментом интеллектуальной собственности из тех,

лективного управління, визначені Держдепартаментом з тих, що перебувають на обліку діючих організацій колективного управління відповідно до Порядку визначення уповноважених організацій колективного управління.

Уповноваженими організаціями колективного управління на сьогодні є всеукраїнське об'єднання суб'єктів авторських і суміжних прав «Оберіг», об'єднання підприємств «Український музичний альянс», об'єднання підприємств «Українська ліга музичних прав».

У 2004 р. започатковано збір винагороди за відтворення в домашніх умовах творів і виконань, зафіксованих у фонограмах, відеограмах та їх примірниках, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. № 992. Зазначена винагорода у вигляді відрахувань збирається з виробників, імпортерів обладнання (магнітофонів, апаратури для відеозапису, відеокамер, радіоприймальної апаратури, телевізійних приймачів тощо), а також матеріальних носіїв без запису, таких як аудіо-, відеокасети, диски для лазерних систем зчитування. Функцію збору та розподілу відрахувань, що надходять від виробників, імпортерів обладнання, а також матеріальних носіїв, покладено на УААСП — уповноважену організацію колективного управління.

Організації колективного управління щоквартально надають Держдепартаменту звіти про управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав, про укладення договорів, про збір, розподіл і виплату зібраної винагороди. Систематичний аналіз цієї інформації свідчить про активізацію діяльності організацій колективного управління та поступове збільшення обсягів зібраної винагороди за використання об'єктів авторського права і суміжних прав.

3.5. Розробка механізмів реалізації законодавчих норм та контроль за дотриманням норм законодавства

Відповідно до вимог Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» Держдепартаментом як органом ліцензування видано ліцензії на здійснення господарської діяльності з виробництва дисків для лазерних систем зчитування та присво-

которые находятся на учете действующих организаций коллективного управления в соответствии с Порядком определения уполномоченных организаций коллективного управления.

Уполномоченными организациями коллективного управления на сегодня являются всеукраинское объединение субъектов авторских и смежных прав «Оберіг», объединение предприятий «Украинский музыкальный альянс», объединение предприятий «Украинская лига музыкальных прав».

В 2004 г. начат сбор вознаграждения за воспроизведение в домашних условиях произведений и исполнений, зафиксированных в фонограммах, видеограммах и их экземплярах, в соответствии с постановлением Кабинета Министров Украины № 992 от 27.06.2003 г. Вознаграждение в виде отчислений собирают с производителей, импортеров оборудования (магнитофонов, аппаратуры для видеозаписи, видеокамер, радиоприемной аппаратуры, телевизионных приемников и т.п.) и материальных носителей без записи — аудио-, видеокассет, дисков для лазерных систем считывания. Сбором и распределением отчислений, поступающих от производителей и импортеров оборудования и материальных носителей, занимается уполномоченная организация коллективного управления — УААСП.

Организации коллективного управления ежеквартально предоставляют Госдепартаменту отчеты об управлении имущественными правами субъектов авторского права и смежных прав, о заключении договоров, сборе, распределении и выплате собранного вознаграждения. Систематический анализ этой информации свидетельствует об активизации их деятельности и постепенном увеличении объема сбора вознаграждения за использование объектов авторского права и смежных прав.

3.5. Разработка механизмов реализации законодательных норм и контроль за соблюдением норм законодательства

В соответствии с требованиями Закона Украины «Об особенностях государственного регулирования деятельности субъектов хозяйствования, связанной с производством, экспортом, импортом дисків для лазерных систем считывания» Госдепартамент как орган лицензирования выдавал лицензии на осуществление хозяйственной деятельности по производству дисків для лазерных сис-

єно відповідні спеціальні ідентифікаційні коди чотирьом українським підприємствам—виробникам дисків.

Згідно з положеннями зазначеного Закону, експорт та імпорт дисків здійснюється лише за наявності на них спеціальних ідентифікаційних кодів. Поряд з державним контролем виробництва дисків та їх експорту, запроваджено також контроль їх імпорту в Україну, одним з видів якого є визнання Держдепартаментом спеціальних ідентифікаційних кодів (СІД-кодів), нанесених на імпортовані диски. Документом, який підтверджує визнання СІД-кодів, є витяг з реєстру, що видається Держдепартаментом заявнику — суб'єкту господарювання. У 2004 р. видано 804 витяги, а до бази внесено 665 позицій СІД-кодів.

Крім того, Держдепартамент здійснює погодження видачі ліцензій на експорт та імпорт оптичного полікарбонату для виробництва дисків. Довідка про погодження є документом, на підставі якого Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України приймає рішення про видачу ліцензій на експорт та імпорт оптичного полікарбонату відповідно до вказаного вище Закону та постанови Кабінету Міністрів України від 24.12.2003 р. № 1996 «Про переліки товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню і на які встановлено квоти у 2004 році».

Реалізація зазначених заходів сприяє зниженню рівня піратства та розвитку легального шоу-бізнесу в Україні.

Для ефективнішого забезпечення захисту прав інтелектуальної власності у сфері авторського права і суміжних прав в Україні контрольними марками у вигляді голографічного захисного елементу маркується не лише аудіовізуальна продукція, а й комп'ютерні програми, бази даних та відеограми і не тільки при розповсюдженні, а й при прокаті.

На контрольну марку, яка засвідчує правомірність розповсюдження примірників, наноситься інформація, що ідентифікує марку з відповідним примірником твору.

У 2004 р. за дорученням Держдепартаменту ДП

тем считывания и присвоил соответствующие специальные идентификационные коды четырем украинским предприятиям—производителям дисков.

В соответствии с положениями указанного Закона, экспорт и импорт дисков проводится лишь при наличии на них специальных идентификационных кодов. Кроме государственного контроля за производством дисков и их экспортом введен контроль за их импортом в Украину, одним из видов которого является признание Госдепартаментом специальных идентификационных кодов (СИД-кодов), нанесенных на импортируемые диски.

Документом, подтверждающим признание СИД-кодов, является выписка из реестра, которую выдает Госдепартамент заявителю — субъекту хозяйствования. В 2004 г. выдано 804 выписки, а в базу внесены 665 позиций СИД-кодов.

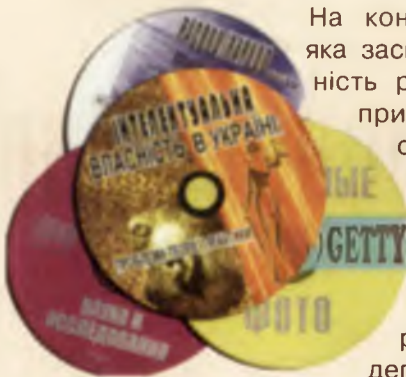
Кроме того, Госдепартамент согласовывал выдачу лицензий на экспорт и импорт оптического поликарбоната для производства дисков. Справка о согласовании является документом, на основании которого Министерство экономики и по вопросам европейской интеграции Украины принимает решение о выдаче лицензий на экспорт и импорт оптического поликарбоната в соответствии с указанным Законом и постановлением Кабинета Министров Украины от 24.12.2003 г. № 1996 «О перечне товаров, экспорт и импорт которых подлежит лицензированию и на которые установлены квоты в 2004 году».

Реализация всех указанных мероприятий содействует снижению уровня пиратства и развитию легального шоу-бизнеса в Украине.

Для более эффективной защиты прав интеллектуальной собственности в сфере авторского права и смежных прав в Украине контрольными марками в виде голографического защитного элемента маркируется не только аудиовизуальная продукция, но и компьютерные программы, базы данных и видеопрограммы. Маркирование экземпляров осуществляется не только при распространении, но и при прокате.

На контрольную марку, удостоверяющую правомочность распространения экземпляров, наносится информация, идентифицирующая марку с соответствующим экземпляром произведения.

В 2004 г. по поручению Госдепартамента ГП «Интелзахист» обеспечивало выдачу контрольных марок импортерам, экспортерам и

«Інтелзахист» забезпечувало видачу контрольних марок імпортерам, експортерам і відтворювачам примірників аудіовізуальних творів та фонограм, а також ведення Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок. Усього протягом року видано 43 269 706 контрольних марок, що на 5 млн. більше порівняно з попереднім. Це засвідчує поступове зростання частки ліцензійної аудіо- та відеопродукції на українському ринку і є результатом тісної співпраці підприємства з державними інспекторами з питань інтелектуальної власності, правоохоронними та контролюючими органами, спрямованої на знищення «піратської» продукції та викорінення причин, які породжують це явище.

3.6. Координація діяльності правоохоронних та контролюючих органів у сфері захисту прав інтелектуальної власності

У 2004 р. здійснено ряд заходів, спрямованих на координацію зусиль правоохоронних та контролюючих органів виконавчої влади для забезпечення контролю за дотриманням норм законодавства у сфері інтелектуальної власності.

З червня 2003 р. успішно діє Координаційна рада по боротьбі з правопорушеннями у сфері інтелектуальної власності, створена для контролю за станом реалізації Програми скоординованих дій правоохоронних та контролюючих органів по боротьбі з незаконним виробництвом, розповсюдженням і реалізацією аудіо- і відеопродукції, компакт-дисків та інших об'єктів інтелектуальної власності, затвердженої в травні 2003 р. спільним наказом Міносвіти і науки, МВС, Служби безпеки, Державної податкової адміністрації, Генпрокуратури, Мінкультури, Держзідприємництва, Держмитслужби.

Координаційною радою, а також робочими групами в регіонах за участю державних інспекторів з питань інтелектуальної власності протягом 2004 р. вживалися такі заходи:

— проводилися цільові планові та позапланові (раптові) перевірки торговельних центрів, майданчиків, спеціалізованих магазинів, ринків з метою виявлення правопорушень суб'єктами підприєм-

виробителям екземплярів аудіовізуальних произведений и фонограмм, ведение Единого реестра получателей контрольных марок. Всего в отчетном году выдано 43 269 706 контрольных марок, что на 5 млн. больше, чем в 2003. Это свидетельствует о постепенном возрастании доли лицензионной аудио- и видеопродукции на украинском рынке и является результатом тесного сотрудничества предприятия с государственными инспекторами по вопросам интеллектуальной собственности, правоохранительными и контролирующими органами, направленного на уничтожение «пиратской» продукции и искоренение причин, порождающих это явление.

3.6. Координация деятельности правоохранительных и контролирующих органов в сфере защиты прав интеллектуальной собственности

В 2004 г. проведен ряд мероприятий, направленных на координацию усилий правоохранительных и контролирующих органов исполнительной власти для обеспечения контроля за соблюдением норм законодательства в сфере интеллектуальной собственности.

С июня 2003 г. успешно действует Координационный совет по борьбе с правонарушениями в сфере интеллектуальной собственности, созданный для контроля за состоянием реализации Программы скоординированных действий правоохранительных и контролирующих органов по борьбе с незаконным производством, распространением и реализацией аудио- и видеопродукции, компакт-диск и других объектов интеллектуальной собственности, утвержденной в мае 2003 г. общим приказом Минобразования и науки, МВД, Службы безопасности, Государственной налоговой администрации, Генпрокуратуры, Минкультуры, Госпредпринимательства, Гостаможслужбы.

Координационный совет и рабочие группы в регионах с участием государственных инспекторов по вопросам интеллектуальной собственности в 2004 г. осуществляли такие мероприятия:

— целевые плановые и внеплановые (внезапные) проверки торговых центров, площадок, специализированных магазинов, рынков для

ницької діяльності, які здійснюють виробництво, розповсюдження та реалізацію аудіо- і відеопродукції, компакт-дисків та інших об'єктів інтелектуальної власності з порушенням чинного законодавства у сфері інтелектуальної власності;

— регіональні митниці Держмитслужби України на місцях здійснювали постійний контроль з метою недопущення та попередження контрабандного ввезення на територію України контрафактної продукції, що містить об'єкти інтелектуальної власності;

— виявлялися місця виробництва, зберігання, каналів надходження фальсифікованої продукції на внутрішні ринки;

— на місцях продовжувалася робота зі створення нових та вдосконалення діючих інформаційно-довідкових центрів, спеціалізованих баз даних суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність у сфері інтелектуальної власності;

— разом зі спеціалістами представництв Держпідприємництва, управлінь освіти і науки при місцевих держадміністраціях проводилася роз'яснювальна та просвітницька робота для суб'єктів господарювання, спрямована на профілактику та попередження правопорушень у сфері інтелектуальної власності;

— у засобах масової інформації висвітлювались матеріали, спрямовані на формування громадської думки щодо необхідності здійснення підприємницької діяльності з дотриманням норм чинного законодавства, негативного ставлення до виробників та розповсюджувачів контрафактної продукції; оприлюднювались результати перевірок суб'єктів господарювання; повідомлялося про притягнення правопорушників до відповідальності та публічне механічне знищення конфіскованої контрафактної продукції за рішенням суду.

У 2004 р. державними інспекторами проведено 659 спільних з органами МВС, ДПА та СБУ перевірок суб'єктів господарювання, які використовують у своїй діяльності об'єкти права інтелектуальної власності. За результатами перевірок складено 397 протоколів про ад-

виявлення правонарушень суб'єктами підприємницької діяльності, що здійснюють виробництво, розповсюдження і реалізацію аудіо- і відеопродукції, компакт-дисків і других об'єктів інтелектуальної власності з порушенням діючого законодавства в сфері інтелектуальної власності;

— регіональні таможні Гостаможслужби України на местах здійснювали постійний контроль з метою недопущення і попередження контрабандного ввоза на територію України контрафактної продукції, що містить об'єкти інтелектуальної власності;

— виявлялися місця виробництва і зберігання, а також канали надходження на внутрішні ринки контрафактної продукції;

— на местах продолжалась работа по созданию новых и совершенствованию действующих информационно-справочных центров, специализированных баз данных о субъектах хозяйствования, осуществляющих деятельность в сфере интеллектуальной собственности;

— совместно со специалистами представительств Госпредпринимательства, управлений образования и науки при местных администрациях проводилась разъяснительная и просветительская работа для субъектов хозяйствования, направленная на профилактику и предотвращение правонарушений в сфере интеллектуальной собственности;

— в средствах массовой информации освещались материалы, направленные на формирование общественного мнения о необходимости осуществления предпринимательской деятельности с соблюдением норм действующего законодательства, отрицательного отношения к производителям и распространителям контрафактной продукции; обнародовались результаты проверок субъектов хозяйствования; сообщалось о привлечении правонарушителей к ответственности, а также механическом уничтожении конфискованной контрафактной продукции по решению суда.

В 2004 г. государственные инспекторы совместно с органами МВД, ГНА и СБУ провели 659 проверок субъектов хозяйствования, использующих в своей деятельности объекты права интеллектуальной собственности. По результатам проверок составлено 397 протоколов об административных правонарушениях, изъято контрафактної про-

міністративні правопорушення, вилучено контрафактної продукції на суму понад 4,6 млн. грн. Крім того, в областях України порушено 58 кримінальних справ за порушення авторських та суміжних прав. Під час перевірок виявлено та знешкоджено підпільні цехи та склади, через які розповсюджувалася контрафактна аудіовізуальна продукція у різних містах України. Так, у м. Києві з «тіньового» обігу було вилучено контрафактної продукції на суму близько 1 млн. грн., яка за рішенням суду була конфіскована і знищена. Штрафи, стягнуті з правопорушників, надійшли до державного бюджету.

У 2004 р. за скоєння правопорушень, передбачених ст. 51-2 «Порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності» Кодексу України про адміністративні правопорушення, до адміністративної відповідальності притягнуто організаторів ряду гас-трольних заходів.

У регіонах України проведено близько 200 семінарів та нарад з виробниками, розповсюджувачами та користувачами «інтелектуальної» продукції.

3.7. Легалізація програмного забезпечення

Відповідно до Концепції легалізації програмного забезпечення і боротьби з його нелегальним використанням та згідно із постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 р. № 1433 «Про затвердження Порядку використання комп'ютерних програм в органах виконавчої влади» у 2004 р. Держдепартамент провів інвентаризацію програмного забезпечення в органах виконавчої влади. Результати інвентаризації, узагальнені Держдепартаментом, підтвердили необхідність легалізації комп'ютерних програм у цих органах.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 04.03.2004 р. № 253 «Про затвердження Порядку легалізації комп'ютерних програм в органах виконавчої влади» проведено ряд підготовчих заходів з представниками компаній—правовласників програмного забезпечення, яке використовується в Україні, та видано наказ Міністерства освіти і науки України від 29.11.2004 р. № 888 «Про утворення Реєстру комп'ютерних програм» (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 09.12.2004 р. за № 1569/10168). Реалізація цього наказу забезпечить створення єдиної системи збору, систематизації та збері-

дукції на сумму более 4,6 млн. грн. По результатам проверок в областях Украины возбуждено 58 уголовных дел за нарушение авторских и смежных прав. Во время проверок были выявлены и уничтожены подпольные цеха и склады, через которые распространялась контрафактная аудиовизуальная продукция в разных городах Украины. Так, в г. Киеве из «теневоего» оборота изъято контрафактной продукции на сумму около 1 млн. грн., которая была конфискована и уничтожена по решению суда. Штрафы, взысканные с правонарушителей, поступили в государственный бюджет.

В 2004 г. к административной ответственности привлечены организаторы ряда гастро-льных мероприятий за совершение правонарушений, предусмотренных ст. 51-2 «Нарушение прав на объект права интеллектуальной собственности» Кодекса Украины об административных правонарушениях.

В регионах Украины проведено около 200 семинаров и совещаний с производителями, распространителями и пользователями «интеллектуальной» продукции.

3.7. Легализация программного обеспечения

В соответствии с Концепцией легализации программного обеспечения и борьбы с нелегальным его использованием и постановлением Кабинета Министров Украины от 10.09.2003 г. № 1433 «Об утверждении Порядка использования компьютерных программ в органах исполнительной власти» Госдепартамент в 2004 г. провел инвентаризацию программного обеспечения в органах исполнительной власти. Результаты инвентаризации, обобщенные Госдепартаментом, подтвердили необходимость легализации компьютерных программ в этих органах.

Во исполнение постановления Кабинета Министров Украины от 04.03.2004 г. № 253 «Об утверждении Порядка легализации компьютерных программ в органах исполнительной власти» проведен ряд подготовительных мероприятий с представителями компаний—правообладателей программного обеспечения, которое используется в Украине, и издан приказ Министерства образования и науки Украины от 29.11.2004 г. № 888 «О создании Реестра компьютерных программ» (зарегистрирован в Министерстве юстиции Украины 09.12.2004 г. № 1569/10168). Реализация этого приказа обеспечит создание единой системы сбора, систематизации и хранения

гання на загальнодержавному рівні даних про комп'ютерні програми, повністю або частково створені за рахунок коштів державного бюджету України.

На виконання основних організаційних заходів Концепції прийнято наказ Міністерства освіти і науки України від 02.12.2004 р. № 903 «Про затвердження Правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах». За участю Держдепартаменту розроблено методичні рекомендації з обладнання кабінетів інформатики для загальноосвітніх навчальних закладів, проекти наказів Міністерства освіти і науки України щодо створення реєстру навчальних комп'ютерних програм та електронної бібліотеки навчальних компакт-дисків. Це дозволить створити систему контролю за придбанням та використанням програмного забезпечення в навчальних закладах, знизити рівень неправомірного використання комп'ютерних програм, що сприятиме формуванню правового, інформаційно-освітнього і культурного світогляду учнів та студентів відповідно до міжнародних вимог та стандартів і стане наочним прикладом захисту авторських прав для молодого покоління нашої держави.

Держдепартамент продовжує ведення Інформаційно-довідкової системи з питань розповсюдження і використання програмного забезпечення та Реєстру виробників та розповсюджувачів програмного забезпечення. У 2004 р. надійшло 430 заяв про внесення до Реєстру від 360 суб'єктів господарювання, до Реєстру занесено 254 суб'єкти господарювання, його інформаційна база містить 315 реєстрових записів. Як свідчить статистика, 52% загальної кількості внесених до Реєстру суб'єктів господарювання представляють на ринку України продукцію власного виробництва, інші 48% розповсюджують програмне забезпечення закордонних виробників. Деякі з внесених до Реєстру суб'єктів господарювання, крім виробництва власного програмного забезпечення, займаються також розповсюдженням програмних продуктів іноземних компаній.

на общегосударственном уровне данных о компьютерных программах, полностью или частично созданных за счет средств государственного бюджета Украины.

Во исполнение основных организационных мероприятий Концепции принят приказ Министерства образования и науки Украины от 02.12.2004 г. № 903 «Об утверждении Правил использования компьютерных программ в учебных заведениях». С участием Госдепартамента разработаны методические рекомендации по оборудованию кабинетов информатики для общеобразовательных учебных заведений, проекты приказов Министерства образования и науки Украины о создании реестра учебных компьютерных программ и электронной библиотеки учебных компакт-диск. Это позволит создать систему контроля за приобретением и использованием программного обеспечения в учебных заведениях, снизить уровень неправомерного использования компьютерных программ, что будет способствовать формированию правового, информационно-образовательного и культурного мировоззрения учеников и студентов в соответствии с общеевропейскими требованиями и стандартами и станет наглядным примером защиты авторских прав для молодого поколения нашего государства.

Госдепартамент продолжает ведение Информационно-справочной системы по вопросам распространения и использования программного обеспечения и Реестра производителей и распространителей программного обеспечения. В 2004 г. поступило 430 заявлений о внесении в Реестр от 360 субъектов хозяйствования, в Реестр внесены 254 субъекта хозяйствования, информаци-

онная база Реестра содержит 315 реєстрових записей. По статистике, 52% общего количества внесённых в Реестр субъектов хозяйствования представляют на рынке Украины продукцию собственного производства, 48% — распространяют программное обеспечение зарубежных производителей. Некоторые из внесённых в Реестр субъектов хозяйствования, кроме производства собственного программного обеспечения, занимаются также распространением программных продуктов иностранных компаний.

4 | Інформаційне забезпечення діяльності у сфері інтелектуальної власності

4 | Информационное обеспечение деятельности в сфере интеллектуальной собственности

4.1. Комплектування фондів патентної документації

У 2004 р. тривало комплектування Патентно-інформаційної бази (ПІБ) та Фонду патентної документації громадського користування (ФГК) патентною документацією, що надходила до Держдепартаменту та Інституту промислової власності (Укрпатенту) в рамках міжнародного співробітництва із зарубіжними патентними відомствами, регіональними і міжнародними організаціями.

Фонд ПІБ містить патентну документацію (офіційні бюлетені, описи або реферати патентних документів) семи зарубіжних країн (Сполученого Королівства, Німеччини, Франції, Швейцарії — реферати на дисках GlobalPat; Росії та США — повні описи до патентів; Японії — описи та англомовні реферати), а також трьох міжнародних і регіональних організацій (ВОІВ, ЕПВ — реферати і повні описи, ЄАПО — офіційний бюлетень на папері). Описи до патентів України представлені на папері, а з 2002 р. — також і на електронному носіїві (спільний патентно-інформаційний продукт країн СНД CISPATENT). Загальний обсяг колекції CD-ROM у ПІБ станом на 1 січня 2005 р. становить 10341 диск.

У ФГК представлена патентна документація 61 країни (у т.ч. 31 країни, з якими Ук-

4.1. Комплектование фондов патентной документации

В 2004 г. продолжалось комплектование Патентно-информационной базы (ПИБ) и Фонда патентной документации общественного пользования (ФОП) патентной документацией, которая поступала в рамках международного сотрудничества Госдепартамента и Укрпатента с зарубежными патентными ведомствами, региональными и международными организациями.

Фонд ПИБ содержит патентную документацию (официальные бюллетени, описания либо рефераты патентных документов) 7 зарубежных ведомств (Соединенного Королевства, Германии, Франции, Швейцарии — рефераты на дисках GlobalPat; России и США —

полные описания к патентам; Японии — описания и англоязычные рефераты), а также 3 международных и региональных организаций (ВОИС, ЕПВ — рефераты и полные описания, ЕАПО — официальный бюллетень на бумаге). Описания к патентам Украины представлены в ПИБ на бумажном носителе, а с 2002 г. — также и на электронном носителе (совместный патентно-информационный продукт стран СНГ CISPATENT). Общий объем коллекции CD-ROM в ПИБ на 1 января 2005 г. составляет 10341 диск.

В ФОП представлена патентная документация 61 страны (в т.ч. 31 страны, с которы-

раїна здійснює міжнародне науково-технічне, зокрема військово-технічне, співробітництво) і трьох міжнародних і регіональних організацій (ВОІВ, ЄПВ та ОАПІ): офіційні бюлетені переважно на паперовому носіїві, а реферати й описи здебільшого на CD-ROM або DVD-ROM. На кінець 2004 р. ФГК налічував 14301 офіційний бюлетень та 160693 описи винаходів на папері, а його колекція патентної документації на оптичних дисках досягла 9119 одиниць. Склад ФГК та його щоквартальні поповнення публікуються в розділі «Інформаційні ресурси» на веб-сайті Держдепартаменту (www.sdip.gov.ua).

Протягом 2004 р. до України надходила патентна документація 49 зарубіжних країн і трьох міжнародних та регіональних організацій, у тому числі в рамках міжнародного обміну — 42 країн і 2 регіональних організацій.

Крім того, протягом 2004 р. в рамках міжнародного співробітництва отримано, зокрема, такі інформаційні продукти:

- від ВОІВ — диск IP-LEX, що містить тексти законів та міжнародних угод у сфері інтелектуальної власності (випуск 2003 р.), а також поповнення колекції GlobalPat документацією до кінця 2003 р. включно — у ФГК до неї має доступ громадськість;

- від ЄПВ — поповнення колекції дисків GlobalPat документацією до кінця 2003 р. включно — у ПІВ її використовують для проведення експертизи заявок на винаходи;

- від Роспатенту — комплект описів винаходів до авторських свідоцтв та патентів СРСР і патентів Росії за 1924—1993 рр. на DVD, що дозволить значно поліпшити інформаційне обслуговування української громадськості патентною документацією Росії та СРСР.

У 2004 р. скоротився перелік відомств, до яких патентна документація України надсилається в рамках обміну, оскільки Патентне відомство Нідерландів офіційно відмовилося від подальшого обміну, Патентне відомство Норвегії перейшло до публікації офіційних бюлетенів лише в Інтернеті, а Відомство інтелектуальної власності

ми Україна здійснює міжнародне науково-технічне, в частині військово-технічне, співробітництво) і 3 міжнародних і регіональних організацій (ВОІС, ЄПВ і ОАПІ): офіційні бюлетені, переважно на бумажному носіїві, а реферати й описи в основному на CD-ROM или DVD-ROM. На кінець 2004 г. ФОП включал 14301 официальный бюллетень и 160693 описания изобретений на бумажном носителе, а его коллекция патентной документации на оптических дисках достигла 9119 единиц. Состав ФОП и его ежеквартальные пополнения публикуются в разделе «Информационные ресурсы» на веб-сайте Госдепартамента (www.sdip.gov.ua).

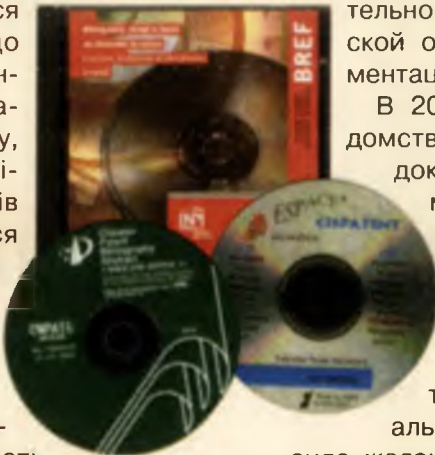
В 2004 г. в Украину поступала патентная документация 49 зарубежных стран и 3 международных и региональных организаций, в т.ч. в рамках международного обмена — 42 стран и 2 региональных организаций. В рамках международного сотрудничества получены, в частности, такие информационные продукты:

- от ВОИС — диск IP-LEX, содержащий тексты законов и международных соглашений в сфере интеллектуальной собственности, выпуск 2003 г., а также пополнение коллекции GlobalPat документацией до конца 2003 г. включительно, которая используется в ФОП для предоставления доступа общественности к этой информации;

- от ЕПВ — пополнение коллекции дисков GlobalPat документацией до конца 2003 г. включительно, которая используется в ПІВ для проведения экспертизы заявок на изобретения;

- от Роспатента — комплект описаний изобретений к авторским свидетельствам и патентам СССР и патентам России за 1924–1993 гг. на DVD, что позволит значительно улучшить обслуживание украинской общественности патентной документацией России и СССР.

В 2004 г. сократился перечень ведомств, которым высылали патентную документацию Украины в рамках обмена, т.к. Патентное ведомство Нидерландов официально отказалось от продолжения обмена, Патентное ведомство Норвегии перешло к публикации официальных бюллетеней только в Интернете, а Ведомство интеллектуальной собственности Канады выразило желание в дальнейшем пользоваться

Канади висловило бажання в подальшому користуватися інформацією, розміщеною в Інтернеті, замість отримання офіційного бюлетеня «Промислова власність» на папері. З отримуваної у рамках обміну патентної документації на CD-ROM з 2004 р. переведено офіційний бюлетень Росії «Товарные знаки», бюлетені Узбекистану та Сполученого Королівства. Відновилося надходження патентної документації з Японії, припинене з 2002 р. через митні проблеми.

Проведено підготовчі роботи з переходу України в 2005 р. до публікації національної документації на електронних носіях для обміну патентною документацією. Усі відомства — одержувачі патентної документації України були письмово повідомлені про це і більшість з них дали свою згоду. Відомства США і Франції висловили бажання попередньо ознайомитися з новими інформаційними продуктами, і для них у жовтні 2004 р. було відкрито доступ до зразків цих даних в Інтернеті. У результаті цього зазначені відомства також підтвердили свою згоду на перехід до обміну патентною документацією на електронних носіях.

З метою розширення обміну патентною інформацією з ЄПВ протягом 2004 р. до цього відомства щомісяця електронною поштою надсилалися бібліографічні дані та реферати англійською мовою до патентів України для їх розміщення у базах даних ЄПВ, зокрема INPADOC, а також у системі ESPACENET. З листопада 2004 р. для ЄПВ відкрито доступ до бази даних «Винаходи в Україні».

4.2. Міжнародні класифікації

Протягом звітного року тривали роботи над таким важливим елементом довідково-пошукового апарату (ДПА) до патентної документації, як україномовні Міжнародні класифікації об'єктів права інтелектуальної власності.

Так, у 2004 р. здійснено офіційну публікацію на паперовому носіїв тексту україномовного перекладу 8-ї редакції Міжнародної класифікації промислових зразків і його введено в дію на території України, а також випущено електронну версію на CD-ROM.

З 01.01.2006 р. буде введено в дію нову, 8-му, редакцію Міжнародної патентної класифікації (МПК-8). Оскільки нова редакція МПК є результатом радикальної реформи, що здійснювалася ВОІВ упродовж декількох років, Держдепартамент заздалегідь, на

інформацією, розміщеною в Інтернеті, вместо получения официального бюллетеня «Промислова власність» на бумаге. Из получаемой в рамках обмена патентной документации с 2004 г. переведены на CD-ROM официальный бюллетень России «Товарные знаки», бюллетени Узбекистана и Великобритании. Возобновилось поступление патентной документации Японии, прерванное с 2002 г. в связи с таможенными проблемами.

Проведены подготовительные работы для перехода Украины в 2005 г. к публикации национальной документации на электронных носителях для обмена патентной документацией. Все ведомства-получатели украинской патентной документации были письменно извещены об этом и большинство из них дали согласие. Ведомства США и Франции выразили желание предварительно ознакомиться с новыми информационными продуктами, и для них в октябре 2004 г. был открыт доступ к образцам этих данных в Интернете. В результате указанные ведомства также подтвердили свое согласие на переход к обмену патентной документацией на электронных носителях.

С целью расширения обмена патентной документацией с ЕПВ в течение 2004 г. этому ведомству электронной почтой ежемесячно направлялись библиографические данные и рефераты на английском языке к патентам Украины для их размещения в базах данных ЕПВ, в частности в INPADOC, а также в системе ESPACENET. С ноября 2004 г. для ЕПВ открыт доступ к БД «Изобретения в Украине».

4.2. Международные классификации

В отчетном году продолжались работы над таким важным элементом справочно-поискового аппарата (СПА) к патентной документации, как украиноязычные Международные классификации объектов права интеллектуальной собственности.

Так, в 2004 г. осуществлена официальная публикация на бумажном носителе украиноязычного перевода 8-й редакции Международной классификации промышленных образцов, который введен в действие на территории Украины, а также выпущена его электронная версия на CD-ROM.

С 01.01.2006 г. будет введена в действие новая, 8-я редакция Международной патентной классификации (МПК-8). Поскольку новая редакция МПК является результатом радикальной реформы, которая проводилась

початку 2004 р., затвердив «План заходів щодо запровадження в Україні реформованої 8-ї редакції МПК». Було вирішено застосовувати в Україні базовий рівень реформованої МПК для класифікування національної патентної документації, за винятком тих підрозділів МПК, до яких віднесено велику кількість національних патентних документів, що потребуватиме застосування окремих підгруп більш деталізованого поглибленого рівня класифікації.

План заходів передбачає, зокрема, переклад базового рівня, а також Посібника з МПК та Показника ключових термінів з англійської на українську мову, проведення підготовчих робіт до запровадження МПК-8 в Укрпатенті — закладі експертизи. Переклад Посібника з МПК завершено у грудні 2004 р.

У рамках запланованих заходів у квітні 2004 р. з ініціативи української сторони на базі Укрпатенту організовано і проведено семінар ВОІВ з питань запровадження реформованої 8-ї редакції МПК. Під час семінару пан М.О. Макаров, заступник директора служби пошукових систем технічної інформації ВОІВ, провів теоретичні та практичні заняття з експертами Укрпатенту згідно з програмою, складеною за попередньо наданими українською стороною питаннями. Семінар пройшов успішно й суттєво сприяв підготовці до запровадження нової реформованої МПК.

Для розширення переліку патентних класифікацій як одного з елементів довідково-пошукового апарату, що застосовується під час пошуку в базах даних зарубіжних патентних відомств, розроблено «Рекомендації щодо використання патентних класифікацій ECLA, FI та F-термінів для пошуку патентної інформації в Інтернеті», презентовані у вересні—жовтні 2004 р. на семінарах «Технологія проведення пошуку в патентних та непатентних базах даних, безоплатний доступ до яких надається через Інтернет», проведених в Укрпатенті для експертів, а для громадськості — на базі УкрІНТЕІ.

ВОИС в течение нескольких лет, Госдепартамент заблаговременно, в начале 2004 г., утвердил «План мероприятий по введению в Украине реформированной 8-й редакции МПК», для реализации которого создана специальная рабочая группа. Было принято решение применять в Украине базовый уровень реформированной МПК для классифицирования национальной патентной документации, за исключением тех подразделов МПК, к которым отнесено большое количество национальных патентных документов, что потребует использования отдельных подгрупп более детализированного углубленного уровня классификации.

План мероприятий предусматривает, в частности, выполнение перевода базового уровня, а также Введения в МПК и Указателя ключевых терминов с английского языка на украинский, проведение подготовительных работ к внедрению МПК-8 в экспертном органе — Укрпатенте. Перевод Введения в МПК завершён в декабре 2004 г.

В рамках запланированных мероприятий в апреле 2004 г. по инициативе украинской стороны на базе Укрпатента был организован и проведён семинар ВОИС по вопросам внедрения реформированной 8-й редакции МПК. Во время семинара г-н М.А. Макаров, заместитель директора службы поисковых систем технической информации ВОИС, провёл теоретические и практические занятия с экспертами Укрпатента в соответствии с программой, составленной по заранее поданным украинской стороной вопросам. Семинар прошёл успешно и существенно способствовал подготовке к внедрению новой реформированной МПК.

Для расширения перечня патентных классификаций как одного из элементов СПА, применяемого при поиске в базах данных зарубежных патентных ведомств, разработаны «Рекомендации по использованию патентных классификаций ECLA, FI и F-терминов для поиска патентной информации в Интернете», презентованные в сентябре—октябре 2004 г. на семинарах «Технология проведения поиска в патентных и непатентных базах данных, бесплатный доступ к которым предоставляется через Интернет», проведённых в Укрпатенте — для экспертов, для общественности — на базе УкрІНТЕІ.

4.3. Довідково-інформаційне забезпечення експертизи

Довідково-інформаційний фонд (ДІФ) експертизи є структурною частиною патентно-інформаційної бази для проведення експертизи заявок на об'єкти права інтелектуальної власності, основою для довідково-інформаційного та бібліотечного обслуговування фахівців Держдепартаменту, Укрпатенту, насамперед експертів, і формується відповідно до їхніх інформаційних потреб.

Станом на 1 січня 2005 р. ДІФ налічував 146,6 тис. екземплярів описів до патентів України на винаходи і корисні моделі та близько 13 тис. примірників науково-технічної літератури (НТЛ).

У звітному році ДІФ експертизи поповнився 1601 примірником вітчизняної і зарубіжної НТЛ, що у 3,2 раза більше, ніж у 2003 р. Фонд описів до патентів України зростав стабільно й у 2004 р. поповнився на 25 тис. примірників. Кількість періодичних видань збільшилася на 25% порівняно з 2003 р. і становила 1516 примірників.

Якісному обслуговуванню фахівців Укрпатенту на базі ДІФ експертизи сприяли організований відповідно до пошукових задач ДПА, а також розробка і впровадження інформаційно-пошукової системи «Сітьовий електронний каталог», яка надає фахівцям можливість доступу до літератури в режимі on-line.

Для задоволення запитів експертів щодо джерел інформації, наведених безпосередньо в матеріалах заявок як аналоги й прототипи, використовувалися фонди провідних бібліотек м. Києва. Поєднання традиційних форм роботи з послугами, що реалізуються із застосуванням нових інформаційних технологій, зокрема пошук замовленої НТЛ в інформаційній мережі Інтернет, дозволили оперативно виявити й надати 27427 примірників необхідних документальних джерел, у т.ч. 2300 примірників, отриманих за міжбібліотечним абонементом.

4.4. Удосконалення національної патентної документації та стандартизація у сфері інтелектуальної власності

У звітному році з метою оптимізації технологічного процесу експертизи заявок на об'єкти права інтелектуальної власності та публікації відомостей про них розроблено та підготовлено для запровадження у 2005 р.

4.3. Справочно-інформаційне забезпечення експертизи

Справочно-інформаційний фонд (СИФ) експертизи являється структурною частиною патентно-інформаційної бази для проведення експертизи по суті заявок на об'єкти права інтелектуальної власності, основою для справочно-інформаційного та бібліотечного обслуговування фахівців Госдепартаменту і Укрпатента, прежде всего экспертов, и формируется в соответствии с их информационными потребностями.

По состоянию на 1 января 2005 г. СИФ насчитывал 146,6 тыс. экземпляров описаний к патентам Украины на изобретения и полезные модели и около 13 тыс. экземпляров научно-технической литературы (НТЛ).

В отчетном году СИФ экспертизы пополнился 1601 экземпляром отечественной и зарубежной НТЛ, что в 3,2 раза больше, чем в 2003 г. Фонд описаний к патентам Украины стабильно увеличивался и в 2004 г. пополнился 25 тыс. экземпляров. Количество периодических изданий по сравнению с 2003 г. увеличилось на 25% и составляет 1516 экз.

Качественному обслуживанию специалистов Укрпатента на базе СИФ экспертизы способствовали организованный в соответствии с поисковыми задачами СПА, а также разработка и внедрение информационно-поисковой системы «Сетевой электронный каталог» для доступа к литературе в режиме on-line.

Для удовлетворения запросов экспертов по источникам информации, которые цитируются в материалах заявок в качестве аналогов и прототипов, использовались фонды ведущих библиотек г. Киева. Сочетание традиционных форм работы с услугами, которые реализуются с применением новых информационных технологий, позволили оперативно выявить и предоставить 27427 экземпляров необходимых документальных источников, в том числе 2300 экземпляров, полученных по межбиблиотечному абонементу.

4.4. Совершенствование национальной патентной документации и стандартизация в сфере интеллектуальной собственности

В отчетном году с целью оптимизации технологического процесса экспертизы заявок на объекты интеллектуальной собственности и публикации сведений о них разработана и подготовлена для внедрения в 2005 г.

«Інструкцію з підготовки та випуску офіційного бюлетеня «Промислова власність» щодо відомостей про знаки для товарів і послуг, які зареєстровано в Україні, та підготовки відомостей, що зазначаються у свідоцтві України на знак для товарів і послуг». Починаючи з 11-го номера офіційного бюлетеня «Промислова власність» за 2004 р. удосконалено склад та форму подання відомостей про видачу патентів України на промислові зразки із включенням усіх видів зображень, занесених до Державного реєстру, що обумовлено змінами до Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» та рекомендаціями стандарту BOIB ST.81.

Для забезпечення гармонізації та уніфікації національної патентної документації з міжнародними нормами відповідно до стандарту BOIB ST.13 здійснено підготовчі роботи для введення в Україні з 1 січня 2005 р. нової системи нумерації заявок на об'єкти права інтелектуальної власності у вигляді десятизначної послідовності, яка передбачає ідентифікацію об'єктів права інтелектуальної власності.

У 2004 р. українські фахівці в галузі патентної інформації та документації брали участь у виконанні проекту BOIB, який включає комплекс робіт з перегляду Посібника BOIB з інформації та документації стосовно промислової власності (Wipo Handbook on Industrial Property Information and Documentation) та поновлення його структури і змісту.

З метою сприяння подальшому розвитку україномовної термінологічної бази та стандартизації усталеної термінології у сфері промислової власності у 2004 р. тривали роботи з розробки державного термінологічного стандарту «Інтелектуальна власність. Частина 1. Промислова власність. Терміни та визначення», окремі стандарти BOIB перекладали на українську мову для публікації в офіційних джерелах та засобах масової інформації.

4.5. Створення інтерактивних баз даних та патентно-інформаційних продуктів на CD-ROM

Важливим напрямком діяльності Держдепартаменту є створення електронних па-

«Инструкция по подготовке и выпуску официального бюллетеня «Промислова власність» в части, которая касается сведений о знаках для товаров и услуг, зарегистрированных в Украине, и подготовки сведений, указанных в свидетельстве Украины на знак для товаров и услуг». Начиная с 11-го номера 2004 г. официального бюллетеня «Промислова власність» усовершенствованы содержание и форма представления сведений о выданных патентах Украины на промышленные образцы с включением всех видов изображений, внесенных в Государственный реестр, что обусловлено изменениями в Законе Украины «Об охране прав на промышленные образцы» и рекомендациями стандарта BOIC ST.81.

Для гармонизации и унификации национальной патентной документации с международными нормами в соответствии со стандартом BOIC ST.13 осуществлены подготовительные работы для введения в Украине с 1 января 2005 г. новой системы нумерации заявок на объекты интеллектуальной собственности в виде десятизначной последовательности, предусматривающей идентификацию объектов интеллектуальной собственности.

В 2004 г. украинские специалисты в области патентной информации и документации участвовали в осуществлении проекта BOIC, включающего комплекс работ по пересмотру Посібника BOIC по информации и документации по промышленной собственности (Wipo Handbook on Industrial Property Information and Documentation), обновлению его структуры и содержания.

Для дальнейшего развития украиноязычной терминологической базы и стандартизации общепринятой терминологии в сфере промышленной собственности в 2004 г. продолжалась разработка государственного терминологического стандарта «Интеллектуальная собственность. Часть 1. Промышленная собственность. Термины и определения», осуществлялся перевод некоторых стандартов BOIC на украинский язык для публикации в официальных источниках и средствах массовой информации.

4.5. Создание интерактивных баз данных и патентно-информационных продуктов на CD-ROM

Важным направлением деятельности Госдепартамента является создание элек-

тентно-інформаційних ресурсів. В рамках цього напрямку здійснюється:

- створення інтерактивних електронних баз даних з їх розміщенням на серверах, підключенням до мережі Інтернет та наданням користувачам доступу до цих ресурсів;
- створення та розповсюдження баз даних на оптичних носіях інформації CD-ROM;
- створення та розповсюдження електронних видань на оптичних носіях інформації;
- створення технологічних та допоміжних баз даних для внутрішнього використання.

У 2004 р. цей напрямок діяльності набув подальшого розвитку. Так, якщо на початку року через мережу Інтернет в Україні забезпечувався доступ лише до однієї спеціалізованої бази даних «Винаходи в Україні», то вже з квітня користувачі мали можливість здійснювати пошук необхідної інформації в інтерактивній базі даних «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг», а з липня — «Промислові зразки, зареєстровані в Україні».

Актуалізація всіх інтерактивних баз даних здійснюється щомісячно одночасно з занесенням відомостей про реєстрацію патентів та свідоцтв до відповідних Державних реєстрів.

Доступ до баз даних «Промислові зразки, зареєстровані в Україні» та «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг» здійснюється на основі договорів.

З метою створення сприятливих умов для міжнародного обміну патентною документацією та забезпечення широкому колу зацікавлених осіб доступу до сучасних інформаційних ресурсів інтелектуальної власності у звітному році виконано комплекс робіт зі створення таких електронних інформаційних продуктів:

- національний CD-ROM «Винаходи в Україні»;
- національний CD-ROM «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг»;
- офіційний бюлетень «Промислова власність» на оптичному носії.

Національний CD-ROM «Винаходи в Україні» створений відповідно до вимог, стандартів і рекомендацій ВОІВ, містить відомості про зареєстровані патенти на вина-

хонних патентно-інформаційних ресурсів. В рамках цього напрямку здійснюється:

- створення інтерактивних електронних баз даних, їх розміщення на серверах з підключенням до мережі Інтернет і надання користувачам доступу до цих ресурсів;
- створення та розповсюдження баз даних на оптичних носіях інформації CD-ROM;
- створення та розповсюдження електронних видань на оптичних носіях інформації;
- створення технологічних та допоміжних баз даних для внутрішнього використання.

В 2004 г. это направление деятельности развивалось дальше. Так, если в начале года в Украине через сеть Интернет обеспечивался доступ лишь к одной специализированной базе данных «Изобретения в Украине», то уже в апреле пользователи получили возможность осуществлять поиск необходимой информации в интерактивной базе данных «Зарегистрированные в Украине знаки для товаров и услуг», а в июле — «Промышленные образцы, зарегистрированные в Украине».

Актуализация всех интерактивных баз данных осуществляется ежемесячно одновременно с внесением сведений о регистрации патентов и свидетельств в соответствующие Государственные реестры.

Доступ к базам данных «Промышленные образцы, зарегистрированные в Украине» и «Зарегистрированные в Украине знаки для товаров и услуг» осуществляется на основе договоров.

С целью создания благоприятных условий для международного обмена патентной документацией и обеспечения широкому кругу заинтересованных лиц доступа к современным информационным ресурсам интеллектуальной собственности, в отчетном году выполнен комплекс работ по созданию следующих электронных информационных продуктов:

- национальный CD-ROM «Изобретения в Украине»;
- национальный CD-ROM «Зарегистрированные в Украине знаки для товаров и услуг»;
- официальный бюлетень «Промышленная собственность» на оптическом носителе.

Национальный CD-ROM «Изобретения в Украине», созданный в соот-

ходи у вигляді структурованої інформації: бібліографічні дані, реферати, формули та описи до винаходів. Бібліографічні дані та реферати подані трьома мовами: українською, російською та англійською; формули та описи до винаходів — лише українською. Масив даних для включення в CD-ROM формується відразу після державної реєстрації винаходів.

CD-ROM передбачено видавати щомісячно починаючи з січня 2005 р. Наприкінці року буде видаватися кумулятивний випуск, до якого включатимуться відомості про зареєстровані в Україні винаходи за весь рік.

Програмне забезпечення пошукової системи до CD-ROM дозволяє користувачам правильно формулювати запит, здійснювати предметний (тематичний), іменний, нумераційний пошуки, а також пошук за ключовими словами у назві, текстах реферату та опису. Результати пошуку можуть бути відображені на екрані комп'ютера, а в разі потреби — роздруковуватися.

Враховуючи значну кількість звернень користувачів відносно отримання інформації про зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг, проведено комплекс робіт зі створення національного CD-ROM «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг». Роботи проводилися одночасно зі створенням національного CD-ROM «Винаходи в Україні», тому попередні етапи (дослідження моделей, структур, принципів побудови) виконувались паралельно. В результаті в обох національних CD-ROM застосовано подібні інтерфейси і аналогічні інформаційно-пошукові системи, що забезпечує додаткові зручності для користувачів.

Відпрацьовано технологію та створене автоматизоване робоче місце для формування інформаційних масивів на CD-ROM.

У 2004 р. виконано повний обсяг робіт, пов'язаних зі створенням офіційного бюлетеня «Промислова власність» на оптичному носіїві. Результатом цих робіт стало вигот-

товлення контрольних зразків дисків, які успішно пройшли тестування. Відпрацьовано технологію, що забезпечує щомісячне формування тиражу електронної версії бюлетеня на CD-ROM.

ветствию с требованиями, стандартами и рекомендациями ВОИС, содержит в виде структурированной информации сведения о зарегистрированных патентах на изобретения: библиографические данные, рефераты, формулы и описания к изобретениям. Библиографические данные и рефераты представлены на трех языках: украинском, русском и английском; формулы и описания к изобретениям — на украинском языке. Формирование массива данных для включения в CD-ROM осуществляется сразу после государственной регистрации изобретений. CD-ROM предусмотрено издавать ежемесячно с января 2005 г. В конце года будет издаваться кумулятивный выпуск, включающий данные о зарегистрированных в Украине изобретениях за весь год. Программное обеспечение поисковой системы к CD-ROM позволит пользователю правильно формулировать запрос, проводить предметный (тематический), именной, нумерационный поиск, а также поиск по ключевым словам в названии, тексте реферата и описания. Результаты поиска могут быть отображены на экране компьютера, а при необходимости распечатываться.

Учитывая значительное количество запросов пользователей относительно получения информации о зарегистрированных в Украине знаках для товаров и услуг, проведен комплекс работ по созданию соответствующего национального CD-ROM «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг». Работы по его созданию проводились одновременно с созданием национального CD-ROM «Изобретения в Украине», поэтому предварительные этапы (исследование моделей, структур, принципов построения) выполнялись параллельно. В результате в обоих национальных CD-ROM использованы подобные интерфейсы и аналогичные информационно-поисковые системы.

Отработана технология и создано автоматизированное рабочее место для формирования информационных массивов на CD-ROM.

В 2004 г. выполнен полный комплекс работ, связанных с созданием официального бюлетеня «Промислова власність» на оптическом носителе. Результатом этих работ стало изготовления контрольных образцов дисков, которые успешно прошли тестирование. Отработана технология, обеспечивающая ежемесячное формирование тиража электронной версии бюлетеня на CD-ROM.

5 Міжнародне співробітництво

5 Международное сотрудничество

2004 рік відзначився активізацією міжнародного співробітництва, яке здійснювалося за такими напрямками: співробітництво зі Світовою організацією торгівлі (СОТ) та Європейським Союзом (ЄС), Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ), Європейським патентним відомством (ЄПВ), Коаліцією захисту прав інтелектуальної власності (СІРР), країнами СНД та на двосторонній основі.

5.1. Вступ України до СОТ та інтеграція в ЄС

У 2004 р. відбулися важливі події, пов'язані з рухом України до СОТ, в яких активну участь брали представники Держдепартаменту. Зокрема:

— у квітні в м. Женева відбулося XII офіційне засідання Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ, на якому розглядався проект звіту Робочої групи. За результатами засідання були узгоджені напрямки подальшої роботи, питання цінової політики, державної підтримки промисловості та сільського господарства, охорони інтелектуальної власності;

— у вересні в Женеві проведено XIII засідання Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ, в рамках якого відбувся раунд двосторонніх переговорів з доступу до ринків товарів та

2004 год был отмечен активизацией международного сотрудничества, которое осуществлялось по таким направлениям: сотрудничество с Всемирной организацией торговли (ВТО) и Европейским Союзом (ЕС), Всемирной организацией интеллектуальной собственности (ВОИС), Европейским патентным ведомством (ЕПВ), Коалицией защиты прав интеллектуальной собственности (СІРР), странами СНГ и на двусторонней основе.

5.1. Вступление Украины в ВТО и интеграция в ЕС

В 2004 г. состоялись важные события, связанные с продвижением Украины в ВТО, в которых активно участвовали представители Госдепартамента:

— в апреле в г. Женева состоялось XII официальное заседание Рабочей группы по рассмотрению заявки Украины о вступлении в ВТО, на котором рассматривался проект отчета Рабочей группы. По результатам заседания были согласованы направления дальнейшей работы, вопросы ценовой политики, государственной поддержки промышленности и сельского хозяйства, охраны интеллектуальной собственности;

— в сентябре в Женеве состоялось XIII заседание Рабочей группы по рассмотрению заявки Украины о вступлении в ВТО, в рамках которого про-

послуг. За результатами обговорення стану готовності України до вступу до СОТ члени Робочої групи підтвердили відповідність національної нормативно-правової бази у сфері інтелектуальної власності міжнародним нормам та стандартам, зокрема нормам Угоди ТРІПС. У процесі переговорів були також визнані ефективними запроваджені в Україні механізми забезпечення захисту прав інтелектуальної власності.

На виконання заходів, спрямованих на належне виконання Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами, Держдепартамент розробив та підготував План дій Україна—ЄС в частині охорони інтелектуальної власності.

У червні 2004 р. у м. Брюссель (Бельгія), відбулося 6-те спільне засідання Підкомітету з питань торгівлі та інвестицій Комітету з питань співробітництва між Україною та ЄС, під час якого обговорювався стан та проблеми співробітництва між Україною та ЄС у сфері торгівлі. На засіданні, серед інших, розглядалися питання захисту прав інтелектуальної власності в Україні. В ході обговорення європейська сторона відмітила ефективну роботу, що проводиться в Україні як з удосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності, так і зі створення та удосконалення дійових механізмів його реалізації.

5.2. Співробітництво з Всесвітньою організацією інтелектуальної власності

У звітному році українські фахівці брали активну участь у роботі Постійних комітетів та робочих груп ВОІВ: з інформаційних технологій; з торговельних марок, промислових зразків та географічних зазначень; з патентного права; з питань захисту прав; з авторського права та суміжних прав; експертів МПК та інших.

Участь українських спеціалістів у цих заходах дозволила підготувати ряд пропозицій щодо вдосконалення національної системи охорони прав інтелектуальної власності, вивчити сучасні тенденції у сфері захисту прав інтелектуальної власності, про-

водився раунд двусторонніх переговорів о доступе к рынкам товаров и услуг. По результатам обсуждения состояния готовности Украины к вступлению в ВТО члены Рабочей группы подтвердили соответствие национальной нормативно-правовой базы в сфере интеллектуальной собственности международным нормам и стандартам, в частности нормам Соглашения ТРИПС. В процессе переговоров были признаны эффективными введенные в Украине механизмы обеспечения защиты прав интеллектуальной собственности.

Во исполнение мероприятий, направленных на надлежащее выполнение Соглашения о партнерстве и сотрудничестве между Украиной и Европейскими Сообществами и их государствами-членами, Госдепартамент разработал и подготовил План действий Украина—ЕС в сфере охраны интеллектуальной собственности.

В июне 2004 г. в г. Брюссель (Бельгия), состоялось 6-е общее заседание Подкомитета по вопросам торговли и инвестиций Комитета по вопросам сотрудничества между Украиной и ЕС, на котором обсуждалось состояние и проблемы сотрудничества между Украиной и ЕС в сфере торговли. В числе прочих, рассматривался вопрос защиты прав интеллектуальной собственности в Украине. В процессе обсуждения европейская сторона отметила эффективную работу, которая проводится в Украине как по усовершенствованию законодательства в сфере интеллектуальной собственности, так и по созданию и усовершенствованию действующих механизмов его реализации.

5.2. Сотрудничество со Всемирной организацией интеллектуальной собственности

В отчетном году украинские специалисты активно участвовали в работе Постоянных комитетов и рабочих групп ВОИС: по информационным технологиям; по торговым маркам, промышленным образцам и географическим указанием; по патентному праву; по вопросам защиты прав; по авторскому праву и смежным правам; экспертов МПК и других.

Участие украинских специалистов в этих мероприятиях позволило подготовить ряд предложений по усовершенствованию национальной системы охраны интеллектуальной собственности, изучить современные тенденции в сфере защиты прав интеллекту-

водити роботу з удосконалення механізму контролю за дотриманням національного законодавства у сфері інтелектуальної власності, підвищити професійний рівень спеціалістів у цій сфері.

Важливе значення для вирішення питань подальшого співробітництва між Україною, ВОІВ та іншими міжнародними і регіональними організаціями, підтримки ініціатив ВОІВ, спрямованих на подальший розвиток системи охорони інтелектуальної власності та надання консультативної і технічної допомоги країнам з перехідною економікою, мала участь української делегації на чолі з головою Держдепартаменту М.В. Паладієм у 40-й серії засідань Асамблеї держав-членів ВОІВ.

5.3. Співробітництво з Європейським патентним відомством

У 2004 р. продовжувалося співробітництво Держдепартаменту з ЄПВ, зокрема в рамках проекту TACIS «Застосування режиму міжнародної торгівлі. Створення рамкових умов для захисту прав інтелектуальної власності».

Метою проекту є надання допомоги Україні в досягненні адекватного рівня правової охорони інтелектуальної власності, а також сприяння відповідним органам державної виконавчої влади у створенні в Україні сприятливого середовища для ефективного захисту прав інтелектуальної власності та скорочення обсягів контрафактної діяльності і піратства.

З метою координації співробітництва європейських та українських структур в рамках реалізації проекту створено Координаційний комітет з питань прав інтелектуальної власності, який очолив голова Держдепартаменту М.В. Паладій. До складу Координаційного комітету також увійшли представники делегації Європейської комісії в Україні, Українського інституту промислової власності, Українського агентства з авторських та суміжних прав, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Державної митної служби України та Всеукраїнської асоціації інтелектуальної власності.

4—6 жовтня 2004 р. в рамках проекту в м. Києві відбувся семінар «Інтелектуальна

альной собственности, проводить работу по усовершенствованию механизма контроля над соблюдением национального законодательства, повысить профессиональный уровень специалистов в этой сфере.

В решении вопросов сотрудничества между Украиной, ВОИС и другими международными и региональными организациями, поддержки инициатив ВОИС, направленных на дальнейшее развитие системы охраны интеллектуальной собственности и предоставление консультативной, технической помощи странам с переходной экономикой, важное значение имело участие украинской делегации во главе с председателем Госдепартамента Н.В. Паладием в 40-й серии заседаний Ассамблеи государств-участников ВОИС.

5.3. Сотрудничество с Европейским патентным ведомством

В 2004 г. продолжалось активное сотрудничество Госдепартамента с ЕПВ, в частности в рамках проекта TACIS «Использование режима международной торговли. Создание рамочных условий для защиты прав интеллектуальной собственности». Целью проекта является предоставление помощи Украине в достижении адекватного уровня правовой охраны интеллектуальной собственности, а также содействие соответствующим органам исполнительной государственной власти в создании в Украине благоприятной среды для эффективной защиты прав интеллектуальной собственности и сокращения объемов контрафактной деятельности и пиратства.

Для координации сотрудничества европейских и украинских структур в рамках реализации проекта создан Координационный комитет по вопросам интеллектуальной собственности, который возглавил председатель Госдепартамента Н.В. Паладий. В состав Координационного комитета также вошли представители делегации Европейской комиссии в Украине, Украинского института промышленной собственности, Украинского агентства авторских и смежных прав, Министерства внутренних дел Украины, Министерства юстиции Украины, Государственной таможенной службы Украины и Всеукраинской ассоциации интеллектуальной собственности.

4—6 октября 2004 г. в рамках проекта в г. Киеве состоялся семинар «Интеллектуаль-

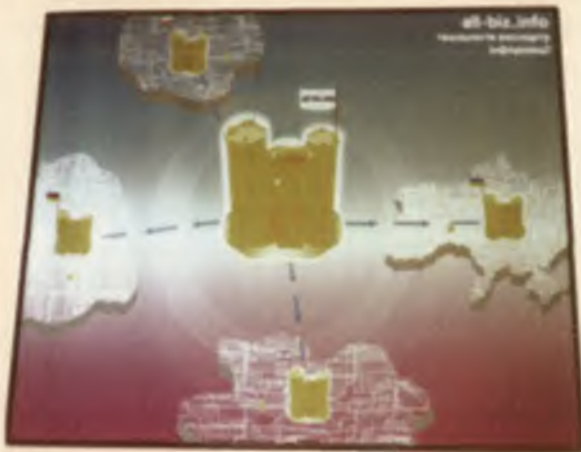

власність: використання та комерціалізація», орієнтований на представників найбільших університетів України, в яких у 2004 р. створено підрозділи комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності.

Крім того, протягом року в рамках реалізації проекту були проведені всі необхідні підготовчі роботи для публікації посібника з питань інтелектуальної власності, розрахованого на широке коло читачів.

В рамках проекту заплановано проведення кількох раундів зустрічей та консультацій іноземних експертів з представниками державних органів України, задіяних у сфері охорони інтелектуальної власності для надання рекомендацій з розробки єдиної методики розрахунку збитків у разі порушення прав інтелектуальної власності.

Планується проведення «круглих столів» з представниками іноземних інноваційних фондів з метою підготовки рекомендацій відносно створення подібних центрів в Україні, проведення тренінгів та навчання для співробітників державних органів, задіяних у сфері охорони та захисту прав інтелектуальної власності, створення бази даних судових рішень, винесених українськими судами у спорах з питань інтелектуальної власності, підготовка словника термінів у сфері інтелектуальної власності.

5.4. Співробітництво з Коаліцією захисту прав інтелектуальної власності (CIPR)

У 2004 р. співробітництво Держдепартаменту із Коаліцією захисту прав інтелектуальної власності вийшло на якісно новий рівень. CIPR докладає значних зусиль для досягнення ефективних результатів у забезпеченні належного рівня охорони прав інтелектуальної власності у країнах колишнього СРСР і безпосередньо в Україні.

З метою ознайомлення з судовою та адміністративною системою захисту прав інтелектуальної власності Сполученого Королівства Коаліція захисту прав інтелектуаль-

ная собственность: использование и коммерциализация», ориентированный на представителей ведущих университетов Украины, в которых в 2004 г. были созданы подразделения по коммерциализации объектов права интеллектуальной собственности.

Кроме того, в течение года в рамках реализации проекта были проведены все необходимые подготовительные работы для публикации пособия по вопросам интеллектуальной собственности, рассчитанного на широкий круг читателей.

В рамках проекта запланировано проведение нескольких раундов встреч и консультаций иностранных экспертов с представителями государственных органов Украины, задействованных в сфере охраны интеллектуальной собственности, для предоставления рекомендаций по разработке единой методики расчета убытков при нарушении прав интеллектуальной собственности.

Планируется проведение «круглых столов» с представителями иностранных инновационных фондов для подготовки рекомендаций по созданию подобных центров в Украине, проведение тренінгів и обучения для сотрудников государственных органов, задействованных в сфере охраны и защиты прав интеллектуальной собственности, создание базы данных судебных решений, вынесенных украинскими судами в спорах по вопросам интеллектуальной собственности, подготовка словаря терминов в сфере интеллектуальной собственности.

5.4. Сотрудничество с Коалицией защиты прав интеллектуальной собственности (CIPR)

В 2004 г. сотрудничество Госдепартамента с Коалицией защиты прав интеллектуальной собственности вышло на качественно новый уровень. CIPR прилагает значительные усилия для достижения эффективных результатов по обеспечению надлежащего уровня охраны прав интеллектуальной собственности в странах бывшего СССР и непосредственно в Украине.

Для ознакомления с судебной и административной системой защиты прав интеллектуальной собственности Соединенного Королевства CIPR организовала визит представи-

ної власності організувала візит представників судових органів та фахівців Держдепартаменту до Сполученого Королівства. В рамках цього візиту проведено ряд зустрічей з представниками Патентного суду Королівського суду та Патентного відомства Сполученого Королівства, Ліцензійного інституту патентних повірених та Інституту повірених (агентів) з торговельних марок, членами асоціації адвокатів, що займаються справами, пов'язаними із захистом прав інтелектуальної власності, та представниками компанії «Bird & Bird», яка займається комерційним правом. У ході цих зустрічей обговорювалися питання, що мають практичну цінність для організації подальших заходів, спрямованих на удосконалення механізмів реалізації чинного законодавства України у сфері інтелектуальної власності.

Крім того, при сприянні CIPR у грудні 2004 р. відбувся візит делегації українських суддів на чолі з заступником голови Вищого господарського суду України В.С. Москаленком до BOIB та Центру арбітражу і посередництва BOIB. Враховуючи те, що українські судді іноді стикаються з труднощами під час розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності, їх участь у цьому навчальному турі була дуже важливою, оскільки вони отримали чудову нагоду підвищити свій професійний рівень та отримати актуальну інформацію відносно діяльності Центру арбітражу та посередництва.

5.5. Багатостороннє співробітництво з країнами СНД

Багатостороннє співробітництво з країнами СНД у сфері інтелектуальної власності здійснюється в рамках шести міждержавних угод.

У 2004 р. представники Держдепартаменту брали участь у роботі 14-го засідання Міждержавної ради з питань охорони промислової власності (МДР), на якому обговорювалися питання поглиблення інтеграції та координації дій держав—учасниць СНД у сфері правової охорони промислової власності.

З метою створення умов для формування і розвитку цивілізованого ринку інтелектуальної власності, Держдепартамент подав МДР пропозиції до Плану реалізації найважливіших заходів, спрямованих на розвиток та підвищення ефективності взаємодії держав—учасниць СНД в економічній сфері у 2003—2010 рр. Крім того, Держдепарта-

телей судебных органов и специалистов Госдепартамента в Соединенное Королевство. В рамках визита проведено ряд встреч с представителями Патентного суда Королевского суда и Патентного ведомства Соединенного Королевства, Лицензионного института патентных поверенных и Института поверенных (агентов) по торговым маркам, членами ассоциации адвокатов, которые занимаются делами, связанными с защитой прав интеллектуальной собственности, и представителями компании «Bird & Bird», занимающейся коммерческим правом. В ходе этих встреч обсуждались вопросы, имеющие практическую ценность для организации дальнейших мероприятий, направленных на усовершенствование механизмов реализации действующего законодательства Украины в сфере интеллектуальной собственности.

Кроме того, при содействии CIPR в декабре 2004 г. состоялся визит делегации украинских судей во главе с заместителем председателя Высшего хозяйственного суда Украины В.С. Москаленко в ВОИС и Центр арбитража и посредничества ВОИС. Украинские судьи иногда сталкиваются с трудностями при рассмотрении споров в сфере интеллектуальной собственности, поэтому их участие в этом учебном туре было очень важно, т.к. они смогли повысить свой профессиональный уровень и получить актуальную информацию о деятельности Центра арбитража и посредничества.

5.5. Многостороннее сотрудничество со странами СНГ

Многостороннее сотрудничество со странами СНГ в сфере интеллектуальной собственности осуществляется в рамках 6-ти межгосударственных соглашений.

В 2004 г. представители Госдепартамента участвовали в работе 14-го заседания Межгосударственного совета по вопросам охраны промышленной собственности (МГС), на котором обсуждались вопросы углубления интеграции и координации действий государств—участников СНГ в сфере правовой охраны промышленной собственности.

С целью создания условий для формирования и развития цивилизованного рынка интеллектуальной собственности, Госдепартамент представил МГС предложения к Плану реализации важнейших мероприятий, направленных на развитие и повышение эффективности взаимодействия государств—участников СНГ в экономической сфере в

мент розробив і подав до МДР проект Положення про порядок і умови державного стимулювання використання об'єктів промислової власності, а також пропозиції з розробки рекомендацій щодо обліку та оцінки вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Протягом 2004 р. фахівці Держдепартаменту брали активну участь у роботі Постійної робочої групи з удосконалення і гармонізації національних законодавств, Тимчасової робочої групи з обговорення питань підтримки малого і середнього підприємництва, розвитку інноваційної діяльності, обліку й оцінки вартості об'єктів інтелектуальної власності, реалізації прав і обліку балансу інтересів держави на об'єкти інтелектуальної власності, створені за рахунок державного бюджету. Діяльність зазначених робочих груп здійснювалась відповідно до розроблених планів робіт як у режимі on-line, так і в рамках засідань.

Відповідно до Плану заходів щодо забезпечення участі України в реалізації проекту створення спільного патентно-інформаційного продукту на оптичних дисках CD-ROM CISPATENT представники Держдепартаменту та Укрпатенту брали участь у засіданнях Координаційної ради та Робочої групи зазначеного проекту, на яких обговорювалися технічні і технологічні питання його випуску.

В рамках виконання зобов'язань України за Угодою про співробітництво з припинення правопорушень у сфері інтелектуальної власності Держдепартамент забезпечував координацію дій повноважних органів України щодо запровадження ефективних заходів для припинення правопорушень у сфері інтелектуальної власності та брав активну участь у роботі 8-го та 9-го засідань Спільної робочої комісії держав—учасниць зазначеної Угоди.

На виконання протокольних рішень Групи високого рівня з формування Єдиного економічного простору (ЄЕП) фахівці Держде-

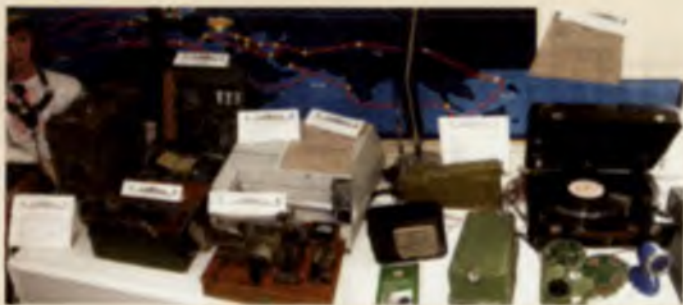
2003—2010 гг. Госдепартамент также разработал и направил в МГС проект Положения о порядке и условиях государственного стимулирования использования объектов промышленной собственности и предложения по разработке рекомендаций относительно учета и оценки стоимости прав на объекты интеллектуальной собственности.

В 2004 г. специалисты Госдепартамент активно участвовали в работе Постоянной рабочей группы по усовершенствованию и гармонизации национальных законодательств, Временной рабочей группы по обсуждению вопросов поддержки малого и среднего бизнеса, развития инновационной деятельности, учета и оценки стоимости объектов интеллектуальной собственности, осуществления прав и учета баланса интересов государства на объекты интеллектуальной собственности, созданные за счет государственного бюджета. Деятельность указанных рабочих групп осуществлялась в соответствии с разработанным планом, как в режиме on-line, так и в рамках заседаний.

Согласно Плану мероприятий по обеспечению участия Украины в реализации проекта создания общего патентно-информационного продукта на оптических дисках CD-ROM CISPATENT представители Госдепартамент и Укрпатента участвовали в заседаниях Координационного совета и Рабочей группы указанного проекта, на которых обсуждались технические и технологические вопросы его выпуска.

В рамках выполнения обязательств Украины по Соглашению о сотрудничестве относительно прекращения правонарушений в сфере интеллектуальной собственности Госдепартамент обеспечивал координацию действий полномочных органов Украины по внедрению эффективных мер для прекращения правонарушений в сфере интеллектуальной собственности и активно участвовал в работе 8-го и 9-го заседаний Общей рабочей комиссии государств—участников указанного Соглашения.

Во исполнение протокольных решений Группы высокого уровня по формированию Единого экономического пространства (ЕЭП) специалисты Госдепартамент и Укрпатента в рамках рабочей группы № 3 «Технические

партаменту та Укрпатенту у рамках робочої групи № 3 «Технічні регламенти, інтелектуальна власність» здійснили порівняльно-правовий аналіз законодавства України у сфері охорони прав інтелектуальної власності на його відповідність положенням Угоди ТРІПС та брали активну участь у доопрацюванні проекту Угоди про єдині принципи у сфері охорони прав інтелектуальної власності, що входить до переліку міжнародно-правових документів, які забезпечують формування і функціонування ЄЕП.

5.6. Двостороннє співробітництво

Як і в попередні роки, важливою складовою діяльності Держдепартаменту в 2004 р. було налагодження та здійснення взаємовигідного двостороннього співробітництва України з іноземними державами у сфері правової охорони інтелектуальної власності.

Так, 14 січня 2004 р. набула чинності Угода про співробітництво у сфері інтелектуальної власності між Кабінетом Міністрів України та Урядом Китайської Народної Республіки від 18 листопада 2002 р.

Оскільки необхідною умовою розвитку двостороннього торгово-економічного, науково-технічного, культурного та військово-технічного співробітництва України з іноземними державами є ефективна правова охорона об'єктів інтелектуальної власності, Держдепартамент як орган державного управління приділяє значну увагу налагодженню тісних партнерських зв'язків з відповідними органами іноземних країн. Зокрема, у 2004 р. Держдепартамент ініціював розробку проекту Угоди між Міністерством освіти і науки України та Міністерством економіки і транспорту Угорської Республіки про співробітництво у сфері інтелектуальної власності.

З метою розвитку взаємовигідного двостороннього військово-технічного співробітництва України з Російською Федерацією та Республікою Білорусь, створення сприятливих умов для активізації науково-технічної і технологічної кооперації між суб'єктами військово-технічної сфери через забезпечення їх прав на результати інтелектуальної діяльності, що отримані та використовуються в ході такого двостороннього військово-технічного співробітництва, а також для забезпечення захисту національних інтересів України у військово-технічній сфері, Держдепартамент виступив основним розробником:

— проекту Угоди між Кабінетом Міністрів

регламенты, интеллектуальная собственность» осуществили сравнительно-правовой анализ соответствия законодательства Украины в сфере охраны прав интеллектуальной собственности положениям Соглашения ТРИПС и активно участвовали в доработке проекта Соглашения о единых принципах в сфере охраны прав интеллектуальной собственности, которое входит в перечень международно-правовых документов, обеспечивающих формирование и функционирование ЕЭП.

5.6. Двустороннее сотрудничество

Как и в предыдущие годы, важной составляющей деятельности Госдепартамента в 2004 г. было налаживание и осуществление двустороннего взаимовыгодного сотрудничества Украины с иностранными государствами в сфере правовой охраны интеллектуальной собственности.

Так, 14 января 2004 г. вступило в силу Соглашение о сотрудничестве в сфере интеллектуальной собственности между Кабинетом Министров Украины и Правительством Китайской Народной Республики от 18 ноября 2002 г.

Поскольку необходимым условием развития двустороннего торгово-экономического, научно-технического, культурного и военно-технического сотрудничества Украины с иностранными государствами является эффективная правовая охрана объектов интеллектуальной собственности, Госдепартамент как орган государственного управления уделяет значительное внимание налаживанию тесных партнерских связей с соответствующими органами зарубежных стран. В частности, в 2004 г. Госдепартамент инициировал разработку проекта Соглашения между Министерством образования и науки Украины и Министерством экономики и транспорта Венгерской Республики о сотрудничестве в сфере интеллектуальной собственности.

С целью развития взаимовыгодного двустороннего военно-технического сотрудничества Украины с Российской Федерацией и Республикой Беларусь, создания благоприятных условий для активизации научно-технической и технологической кооперации между субъектами военно-технической сферы путем обеспечения их прав на результаты интеллектуальной деятельности, которые получены и используются в ходе такого двустороннего военно-технического сотрудничества, а также для обеспечения защиты на-

України та Урядом Російської Федерації про взаємну охорону прав на результати інтелектуальної діяльності, що отримані та використовуються в ході двостороннього військово-технічного співробітництва, який був схвалений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2004 р. № 832-р;

— проекту Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Білорусь про взаємну охорону прав на результати інтелектуальної діяльності, що створені та надані в ході двостороннього військово-технічного співробітництва, який наразі подано до Кабінету Міністрів України.

Крім того, Держдепартамент у межах своєї компетенції брав активну участь в опрацюванні проекту Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Білорусь про проведення спільних науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт у галузі озброєння і військової техніки; в розробці проектів угод між Кабінетом Міністрів України та Урядом Турецької Республіки про співробітництво у сфері науки і технологій; Урядом Сполучених Штатів Америки про співробітництво у сфері науки і технологій; Урядом Туніської Республіки про співробітництво в галузі вищої освіти, наукових досліджень і технологій; Меморандуму про взаєморозуміння між Кабінетом Міністрів України та Урядом Його Величності Султана і Янг Ді-Пертуана Брунею Даруссаламу у сфері оборони; Меморандуму про взаєморозуміння між Урядом Малайзії та Кабінетом Міністрів України у сфері наукового і технологічного співробітництва, які містять положення про правову охорону об'єктів права інтелектуальної власності.

Фахівці з питань інтелектуальної власності брали участь у ряді заходів, спрямованих на зміцнення двосторонніх відносин, підвищення кваліфікації українських спеціалістів

шляхом обміну досвідом з різноманітних питань в рамках двостороннього співробітництва.

У червні 2004 р. фахівці Держдепартаменту та Укрпатенту відвідали патентне відомство Республіки Латвія для ознайомлення з досвідом його ро-

ціональних інтересов України в військово-технічній сфері, Госдепартамент виступив основним розробником:

— проекта Соглашения между Кабинетом Министров Украины и Правительством Российской Федерации о взаимной охране прав на результаты интеллектуальной деятельности, которые получены и используются в ходе двустороннего военно-технического сотрудничества, одобренное распоряжением Кабинета Министров Украины от 17 ноября 2004 г. № 832-р;

— проекта Соглашения между Кабинетом Министров Украины и Правительством Республики Беларусь о взаимной охране прав на результаты интеллектуальной деятельности, созданные и переданные в ходе двустороннего военно-технического сотрудничества, который в настоящее время представлен на рассмотрение Кабинету Министров Украины.

Госдепартамент в рамках своей компетенции принял активное участие в подготовке проекта Соглашения между Кабинетом Министров Украины и Правительством Республики Беларусь о проведении совместных научно-исследовательских и опытно-конструкторских работ в области вооружения и военной техники; в разработке проектов соглашений между Кабинетом Министров Украины и Правительством Турецкой Республики о сотрудничестве в сфере науки и технологий; Правительством Соединенных Штатов Америки о сотрудничестве в сфере науки и технологий; Правительством Тунисской Республики о сотрудничестве в области высшего образования, научных исследований и технологий; Меморандума о взаимопонимании между Кабинетом Министров Украины и Правительством Его Величества Султана и Янг Ди-Пертуана Брунея Даруссалама в сфере обороны; Меморандума о взаимопонимании между Правительством Малайзии и Кабинетом Министров Украины в сфере научного и технологического сотрудничества, которые содержат положения о правовой охране объектов права интеллектуальной собственности.

Специалисты по вопросам интеллектуальной собственности участвовали в ряде мероприятий, направленных на укрепление двусторонних отношений, повышение квалификации украинских специалистов путем обмена опытом по различным вопросам в рамках двустороннего сотрудничества.

В июне 2004 г. специалисты Госдепартамент и Укрпатента посетили патентное ведомство Республики Латвия для ознакомле-

боти у сфері охорони прав на торговельні марки, зокрема з порядком ведення державного реєстру торговельних марок, процедурою продовження строку дії свідоцтва на товарні знаки, веденням реєстру колективних товарних знаків та реєстру міжнародних товарних знаків, а також досвідом щодо приведення законодавства Республіки Латвія у сфері інтелектуальної власності у відповідність до норм ЄС у зв'язку з її вступом до Європейського Союзу.

В рамках реалізації програм, спрямованих на створення ефективної системи комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності в Україні, було організовано візити українських представників до Франції, Фінляндії, Словенії та Угорщини. Під час цих візитів проведено ряд робочих зустрічей з представниками державних установ та провідних організацій у сфері комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності. У ході зустрічей обговорювалися питання розвитку та зміцнення співробітництва між установами, підприємствами та організаціями відповідних країн для виконання спільних науково-дослідницьких проектів, спрямованих на комерційне використання об'єктів права інтелектуальної власності; візитів та обміну фахівцями у сфері комерціалізації для реалізації проектів та освітніх турів, обміну технічною інформацією, результатами досліджень та публікаціями у сфері новітніх технологій та в галузях, що представляють взаємні інтереси; організації наукових семінарів, конференцій, симпозиумів та відповідних освітніх курсів з урахуванням взаємних інтересів.

нія с порядком ведення государственного реестра товарных знаков; процедурой продления срока действия свидетельств на товарные знаки, ведением реестра коллективных товарных знаков и реестра международных товарных знаков, а также с опытом приведения законодательства Республики Латвия в сфере интеллектуальной собственности в соответствие с нормами ЕС в связи с ее вступлением в Европейский Союз.

В рамках реализации программ, направленных на создание эффективной системы коммерциализации объектов интеллектуальной собственности в Украине, организованы визиты украинских представителей во Францию, Финляндию, Словению и Венгрию. Во время визитов проведены рабочие встречи с представителями государственных учреждений и ведущих организаций в сфере коммерциализации объектов права интеллектуальной собственности. В ходе встреч обсуждались вопросы развития и укрепления сотрудничества между учреждениями, предприятиями и организациями соответствующих стран для выполнения совместных научно-исследовательских проектов, направленных на коммерческое использование объектов интеллектуальной собственности; обмена специалистами в сфере коммерциализации для реализации проектов и образовательных туров, обмена технической информацией, результатами исследований и публикациями в сфере передовых технологий, а также в областях, представляющих взаимный интерес; организации научных семинаров, конференций, симпозиумов и соответствующих образовательных курсов с учетом взаимных интересов.

Сприяння комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності

Содействие коммерциализации объектов интеллектуальной собственности

6.1. Розбудова інфраструктури комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності

Державний департамент інтелектуальної власності у 2004 р. приділяв максимальну увагу створенню нормативно-правової бази, розвитку інфраструктури та впровадженню організаційних заходів, спрямованих на сприяння комерційній реалізації об'єктів права інтелектуальної власності (ОПІВ) та їх ефективне використання.

Держдепартамент розробив та подав на розгляд Кабінету Міністрів України проект постанови «Про затвердження Типового положення про підрозділ з питань інтелектуальної власності та трансферу технологій», який передбачає створення правових засад для відновлення підрозділів з питань інтелектуальної власності в центральних органах виконавчої влади з метою поновлення координуючого впливу держави на сфери інтелектуальної власності і трансферу технологій, впровадження сучасної системи управління об'єктами державної власності, активізацію роботи з впровадження ОПІВ у виробництво, просування їх на ринки України

6.1. Развитие инфраструктуры коммерциализации объектов интеллектуальной собственности

Государственный департамент интеллектуальной собственности в 2004 г. уделял максимальное внимание созданию нормативно-правовой базы, развитию инфраструктуры и внедрению организационных мероприятий, направленных на содействие коммерческой реализации объектов права интеллектуальной собственности (ОПИС) и их эффективное использование.

Госдепартамент разработал и представил на рассмотрение Кабинета Министров Украины проект постановления «Об утверждении Типового положения о подразделении по вопросам интеллектуальной собственности и трансфера технологий», который предусматривает создание правовых основ для восстановления подразделе-

лений по вопросам интеллектуальной собственности в центральных органах исполнительной власти с целью возобновления координирующего влияния государства на сферы интеллектуальной собственности и трансфера технологий, внедрение современной системы управления объектами государственной собственности, активизацию работы по внедрению ОПИС в производство, продвижение их на рынки Украины и иностранных государств, производство конкурентоспособной продукции, предотвращение несанкционированного использования и распространения ОПИС. Проект постановления рекомендует

та іноземних держав, виготовлення конкурентноздатної продукції, запобігання не-санкціонованому використанню та розповсюдженню ОПІВ. Проект постанови рекомендує Національній академії наук України, галузевим академіям наук створити у центральному апараті підрозділи з питань інтелектуальної власності і трансферу технологій.

Інноваційний розвиток держави неможливий без розвитку та поєднання таких важливих його складових, як освіта та наука. Тому вони повинні стати пріоритетами державної політики всіх гілок влади.

У багатьох розвинених країнах вищі навчальні заклади є осередками наукових досліджень та розробок. Одним з можливих ефективних шляхів внесення практичного аспекту в систему академічної освіти є створення у вузах відділів з комерціалізації ОПІВ, які мають виконувати функцію сполучної ланки між ринком і наукою, що надасть студентам можливість відчутти перспективність врахування потреб ринку при проведенні наукових досліджень та розробок.

Для вирішення окреслених вище проблем Держдепартамент розробив Типове положення про підрозділ комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності вищих навчальних закладів III—IV рівнів акредитації, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України № 533 від 24.06.2004 р. Такі підрозділи вже почали створюватись при науково-дослідних частинах вищих навчальних закладів для забезпечення ефективного використання внутрішнього інтелектуального потенціалу ВУЗу, передусім молоді — студентів, аспірантів, їх залучення до активної науково-технічної та винахідницької діяльності, орієнтованої на потреби ринку та комерціалізацію її результатів, розвиток співробітництва з промисловими підприємствами і науковими організаціями України та іноземних держав.

Велику роль ці підрозділи відіграють у популяризації досвіду роботи у сфері інтелектуальної власності, наданні консультацій, інформаційному забезпеченні, організації навчання та підвищення кваліфікації працівників центральних органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій, вищих навчальних закладів у сферах інтелектуальної власності та трансферу технологій.

У 2004 р. Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг (УЦІПІП)

Національної академії наук України, отраслевым академиям наук создать в центральном аппарате подразделения по вопросам интеллектуальной собственности и трансфера технологий.

Инновационное развитие государства невозможно без развития и объединения таких важных его составляющих, как образование и наука. Поэтому они должны стать приоритетами государственной политики всех ветвей власти.

Во многих развитых странах высшие учебные заведения являются центрами научных исследований и разработок. Одним из возможных эффективных путей внесения практического аспекта в систему академического образования является создание в ВУЗах отделов по коммерциализации ОПИС, которые должны стать связующим звеном между рынком и наукой, что позволит студентам ощутить перспективность учета потребностей рынка при проведении научных исследований и разработок.

Для решения этих проблем Госдепартамент разработал Типовое положение о подразделениях коммерциализации объектов права интеллектуальной собственности высших учебных заведений III—IV уровней аккредитации, утвержденное приказом Министерства образования и науки Украины № 533 от 24.06.2004 г. Такие подразделения уже начали создаваться при научно-исследовательских отделениях высших учебных заведений для обеспечения эффективного использования внутреннего интеллектуального потенциала вуза, прежде всего молодежи — студентов и аспирантов, их привлечения к активной научно-технической и изобретательской деятельности, ориентированной на потребности рынка и коммерциализацию ее результатов, развитие сотрудничества с промышленными предприятиями и научными организациями Украины и зарубежных государств.

Велико значение этих подразделений в популяризации опыта работы в сфере интеллектуальной собственности, предоставлении консультаций, информационном обеспечении, организации обучения и повышения квалификации работников центрального органа исполнительной власти, предприятий, учреждений, организаций, высших учебных заведений в сферах интеллектуальной собственности и трансфера технологий.

В 2004 г. в Украинском центре инноватики и патентно-информационных услуг (УЦИ-

здійснив значну розбудову Інтернет-біржі промислової власності, створеної для активного сприяння розвитку ринку інтелектуальної власності та активізації інноваційної діяльності в Україні (www.ip-centr.kiev.ua). Діяльність Інтернет-біржі спрямована на просування науково-технічних досягнень України на світовий та вітчизняний інноваційні ринки шляхом використання сучасних інформаційних технологій.

Винахідники і патентовласники мають унікальну можливість висвітлити на сторінках Біржі всі переваги використання будь-яких ОПВ, що їм належать, а промисловці та підприємці — розмістити інформацію про свої потреби у нових технологіях, речовинах, технічних рішеннях. Доступність такої інформації для широкого кола учасників інноваційних процесів, забезпечувана засобами Інтернет, сприяє спрямуванню винахідницької думки у продуктивному напрямі, дозволяє власникам патентів, ноу-хау та перспективних ідей прискорити знаходження партнерів для реалізації своїх досягнень і задумів.

Інтернет-біржа функціонує у складі веб-сайту УЦІПП, кількість відвідувачів якого неухильно зростає.

У 2004 р. Держдепартамент брав активну участь у діяльності робочої групи Фонду державного майна України з розробки Національного стандарту «Оцінка об'єктів у нематеріальній формі. Оцінка об'єктів права інтелектуальної власності та інших майнових прав», який визначає методологічні засади оцінки об'єктів права інтелектуальної власності та інших майнових прав.

Крім того, Держдепартамент розробив проект «Методичних рекомендацій з оцінки вартості прав на об'єкти права інтелектуальної власності», в яких викладено основи нормативного врегулювання методики визначення вартості ОПВ та порядок оцінки таких об'єктів залежно від цілей та виду об'єкта. До робочої групи з опрацювання цього проекту залучено фахівців провідних міністерств та відомств. Рекомендації мають бути прийняті після затвердження Національного стандарту «Оцінка об'єктів у нематеріальній формі. Оцінка об'єктів права інтелектуальної власності та інших майнових прав».

Важливою є участь Держдепартаменту у розробці законопроектів «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» та «Про особливості введення в цивільний оборот об'єктів права інтелекту-

ПИП) плодотворно работала Интернет-биржа промышленной собственности, созданная для эффективного содействия формированию рынка интеллектуальной собственности и активизации инновационной деятельности в Украине (www.ip-centr.kiev.ua). Деятельность Биржи направлена на продвижение научно-технических достижений Украины на мировой и отечественный инновационные рынки путем использования современных информационных технологий.

Изобретатели и патентовладельцы имеют уникальную возможность рассказать на страницах Биржи обо всех преимуществах использования принадлежащих им ОПС, а промышленники и предприниматели — разместить информацию о своих потребностях в новых технологиях, веществах, технических решениях. Доступность такой информации для широкого круга участников инновационных процессов, обеспечиваемая средствами Интернет, помогает концентрировать изобретательскую мысль в продуктивном направлении, позволяет владельцам патентов, ноу-хау и перспективных идей ускорить поиск партнеров для реализации своих достижений и замыслов.

Интернет-биржа функционирует в составе веб-сайта УЦИПП, количество посетителей которого неуклонно растет.

В 2004 г. Госдепартамент активно участвовал в деятельности рабочей группы Фонда госимущества Украины по разработке Национального стандарта «Оценка объектов в нематериальной форме. Оценка объектов права интеллектуальной собственности и других имущественных прав», который определяет методологические основы оценки ОПИС и других имущественных прав.

Наряду с этим Госдепартамент разработал проект «Методических рекомендаций по оценке стоимости прав на объекты права интеллектуальной собственности», в которых изложены основы нормативного урегулирования методики определения стоимости ОПИС и порядок оценки таких объектов в зависимости от целей и вида объекта. В рабочую группу по доработке этого проекта включены специалисты ведущих министерств и ведомств. Рекомендации будут приняты после утверждения Национального стандарта.

Важным является участие Госдепартамента в разработке законопроектов «О государственном регулировании деятельности в сфере трансфера технологий» и «Об особенностях введения в гражданский оборот объектов

альної власності, що створені з використанням коштів державного та/або місцевого бюджету, спеціальних фондів та державних фондів цільового призначення», які знаходяться на розгляді у Верховній Раді України.

Перший законопроект спрямований на забезпечення ефективного використання науково-технічного та інтелектуального потенціалу України, в тому числі ОПІВ, технологічності виробництва продукції, охорони майнових прав на вітчизняні об'єкти технологій на території держав, де планується або здійснюється їх використання, розширення міжнародного науково-технічного співробітництва у цій сфері.

Другий законопроект має на меті сформувати механізм державного регулювання розподілу прав на ОПІВ, створених з використанням державних коштів, та стимулювання діяльності зі створення та використання таких ОПІВ з урахуванням інтересів авторів, держави, суб'єктів правовідносин у сфері інтелектуальної власності.

Прийняття цих законопроектів забезпечить не лише цивілізовані шляхи передачі технологій та введення у цивільний оборот ОПІВ, створених за рахунок державних коштів, але й потужне джерело коштів для наукової сфери від реалізації інновацій, на які дійсно є попит у виробничій сфері.

З метою розбудови ефективної інфраструктури комерціалізації результатів науково-технічної та винахідницької діяльності, забезпечення централізації інтелектуальних, фінансових, матеріальних ресурсів для фінансування створення і впровадження винаходів в Україні за наказом Міністерства освіти і науки України № 940 від 15.12.2004 р. здійснювалися заходи щодо створення Державного підприємства «Фундація українських винаходів». Ця інституція має відігравати важливу роль у стимулюванні винахідницької активності через систему державного сприяння у сфері комерціалізації ОПІВ.

Держдепартамент постійно шукає шляхи до поглиблення зв'язків з регіонами України для активізації інноваційної та винахідницької діяльності. З цією метою проводилось анкетування, спрямоване на виявлення конкретних науково-технологічних потреб окремих регіонів і підприємств. У подальшому за отриманими даними плану-

права интеллектуальной собственности, созданных с использованием средств государственного и/или местного бюджета, специальных фондов и государственных фондов целевого назначения», которые находятся на рассмотрении в Верховной Раде Украины.

Первый законопроект направлен на обеспечение эффективного использования научно-технического и интеллектуального потенциала Украины, в том числе ОПИС, технологичности производства продукции, охраны имущественных прав на отечественные объекты технологий на территории государств, где планируется или осуществляется их использование, расширение международного научно-технического сотрудничества в этой сфере.

Целью второго законопроекта является формирование механизма государственного регулирования распределения прав на ОПИС, созданных с использованием государственных средств, и стимулирования деятельности по созданию и использованию таких ОПИС с учетом интересов авторов, государства, субъектов правоотношений в сфере интеллектуальной собственности.

Принятие этих законопроектов обеспечит не только цивилизованные пути передачи технологий и введение в гражданский оборот ОПИС, созданных за счет государственных средств, но и мощный источник средств для научной сферы от реализации инноваций, на которые существует реальный спрос в производственной сфере.

С целью развития эффективной инфраструктуры комерциализации результатов научно-технической и изобретательской деятельности, обеспечения централизации интеллектуальных, финансовых, материальных ресурсов для финансирования создания и внедрения изобретений в Украине по приказу Министерства образования и науки Украины № 940 от 15.12.2004 г. создано Государственное предприятие «Фонд украинских изобретений». Эта структура должна сыграть важную роль в стимулировании изобретательской активности посредством системы государственного содействия в сфере комерциализации ОПИС.

Госдепартамент постоянно ищет пути к углублению связей с регионами Украины для активизации инновационной и изобретательской деятельности. С этой целью проводилось анкетирование, направленное на вы-

ється здійснити ряд заходів, зокрема провести Всеукраїнський конкурс винаходів на краще вирішення окреслених в анкеті проблем, залучити, в разі потреби, до спільної розробки та практичного втілення науково-дослідні установи, академічні інститути, підприємства.

На виконання доручення Кабінету Міністрів України розроблено і затверджено наказом Міністерства освіти і науки України № 968 від 28.12.2004 р. ряд зразків договорів, які забезпечать методичну допомогу учасникам правовідносин щодо створюваних об'єктів права інтелектуальної власності. Зразки договорів призначені для надання методичної допомоги при врегулюванні відносин щодо розподілу майнових прав інтелектуальної власності, визначення розміру та порядку виплати справедливої винагороди винахідникам (авторам) об'єктів права інтелектуальної власності, які, згідно з чинним законодавством, регулюються на договірних засадах. Держдепартамент вважає, що їх використання у практичній діяльності сприятиме розвитку договірних відносин як між співавторами, так і працівниками і роботодавцями чи співвласниками прав на об'єкти права інтелектуальної власності.

Нові підходи та напрямки реформування відносин власності на ОПІВ, створених на державні кошти, є надзвичайно важливим кроком на шляху до поглиблення ринкових перетворень у державі. Важливу роль в їх реалізації мають відігравати Рада Міністрів Автономної Республіки Крим, державні адміністрації областей та міст Києва і Севастополя.

Для здійснення заходів з підвищення ефективності діяльності органів виконавчої влади та розв'язання актуальних соціальних і економічних проблем розвитку країни та регіонів Держдепартамент розробив, узгодив з відповідними зацікавленими органами та подав на розгляд Кабінету Міністрів

України проект постанови «Про затвердження Положення про Координаційну раду з питань інтелектуальної власності». Прийняття Постанови забезпечить якісно новий рівень розвитку економічних відносин у державі, зокре-

явление конкретных научно-технологических потребностей отдельных регионов и предприятий. В дальнейшем на основе полученных данных планируется осуществить ряд мероприятий, в частности провести Всеукраинский конкурс изобретений на лучшее решение рассмотренных в анкете проблем, привлечь, при необходимости, к общей разработке и практическому воплощению научно-исследовательские учреждения, академические институты, предприятия.

Во исполнение поручения Кабинета Министров Украины разработан и утвержден приказом Министерства образования и науки Украины № 968 от 28.12.2004 г. ряд образцов договоров, которые обеспечат методическую помощь участникам правоотношений, касающихся создаваемых ОПИС. Образцы договоров предназначены для оказания методической помощи при урегулировании отношений при распределении имущественных прав интеллектуальной собственности, определении размера и порядка выплаты справедливого вознаграждения изобретателям (авторам) ОПИС, которые в соответствии с действующим законодательством регулируются на договорных началах. Госдепартамент считает, что их использование в практической деятельности будет содействовать развитию договорных отношений, как между соавторами, так и работниками и работодателями или совладельцами прав на ОПИС.

Новые подходы и направления реформирования отношений собственности на ОПИС, созданные за государственные средства, являются чрезвычайно важным шагом на пути к углублению рыночных преобразований в государстве. Важную роль в их реализации должны играть Совет Министров Автономной Республики Крым, государственные администрации областей и городов Киева и Севастополя.

Для осуществления мероприятий по повышению эффективности деятельности органов исполнительной власти и решению актуальных социальных и экономических проблем развития страны и регионов Госдепартамент разработал, согласовал с соответствующими заинтересованными органами и представил на рассмотрение Кабинета Министров Украины проект постановления «Об утверждении Положения о Координационном совете по вопросам интеллектуальной собственности». Принятие Постановления обеспечит качественно новый уровень развития экономических отношений в государстве, в частности позволит изменить страте-

ма, дасть змогу змінити стратегію роботи державних органів у регіонах, зосередившись не тільки на боротьбі з правопорушеннями у сфері інтелектуальної власності, а й на розвитку легітимного ринку інтелектуальної власності в Україні шляхом стимулювання законного використання ОПІВ та їх комерціалізації, підвищення правової культури населення у сфері інтелектуальної власності тощо.

Реалізація всіх зазначених заходів створить підґрунтя для розбудови єдиного замкнутого циклу дієздатної інфраструктури комерціалізації ОПІВ.

6.2. Ринок об'єктів промислової власності

З 1 січня 2004 р. Цивільним кодексом України встановлено нові умови державної реєстрації договорів відносно розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності. Відповідно до частини 1-ї статті 1114 Кодексу ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності, ліцензійні договори і договори про передачу виключних майнових прав інтелектуальної власності не підлягають обов'язковій державній реєстрації. Частина 2-га тієї ж статті встановлює, що факт передачі виключних майнових прав інтелектуальної власності, які є чинними після їх державної реєстрації відповідно до Кодексу або іншого закону, підлягає державній реєстрації.

На виконання зазначених норм у 2004 р. до Держдепартаменту надійшли 1453 дого-

дию работы государственных органов в регионах, сконцентрировавшись не только на борьбе с правонарушениями в сфере интеллектуальной собственности, но и на развитии легитимного рынка интеллектуальной собственности в Украине путем стимулирования законного использования ОПИС и их коммерциализации, повышения правовой культуры населения в сфере интеллектуальной собственности и т.п.

Реализация всех указанных мероприятий создаст основу для формирования единого замкнутого цикла дееспособной инфраструктуры коммерциализации ОПИС.

6.2. Рынок объектов промышленной собственности

С 1 января 2004 г. Гражданским кодексом Украины установлены новые условия государственной регистрации договоров о распоряжении имущественными правами интеллектуальной собственности. В соответствии с частью 1-й статьи 1114 Кодекса лицензия на использование объекта права интеллектуальной собственности, лицензионные договоры и договоры о передаче исключительных имущественных прав интеллектуальной собственности не подлежат обязательной государственной регистрации. Часть 2-я той же статьи устанавливает, что факт передачи исключительных имущественных прав интеллектуальной собственности, которые в соответствии с Кодексом или другим законом являются действительными после их государственной регистрации, подлежит государственной регистрации.

Рис. 6.1
Динаміка надходження та реєстрації договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності у 1995–2004 рр.

Рис. 6.1
Динамика поступления и регистрации договоров о распоряжении имущественными правами интеллектуальной собственности в 1995–2004 гг.

вори щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності (рис. 6.1).

Загальна кількість реєстрацій у 2004 р. становила 1005 (на 5,6% більше, ніж у 2003), з них: 623 реєстрації стосуються передачі виключних майнових прав на об'єкти промислової власності (62%); 340 реєстрацій — видачі ліцензії на використання об'єктів промислової власності (33,8%); 42 — «відкриті» ліцензії на використання винаходів та корисних моделей (4,2%). Як свідчать наведені дані, кількість зареєстрованих відомостей про передачу виключних майнових прав на об'єкти промислової власності значно перевищує кількість внесених до державних реєстрів відомостей про видачу ліцензій.

Станом на 1 січня 2005 р. загалом до державних реєстрів внесено відомості про 5366 договорів щодо розпоряджання май-

Во исполнение указанных норм в 2004 г. в Госдепартамент поступило 1453 договора о распоряжении имущественными правами интеллектуальной собственности (рис. 6.1).

Количество регистраций в 2004 г. составило 1005 (на 5,6% больше, чем в 2003), из них: 623 регистрации передачи исключительных имущественных прав на объекты промышленной собственности (62%); 340 — выдачи лицензии на использование объектов промышленной собственности (33,8%); 42 — «открытые» лицензии на использование изобретений и полезных моделей (4,2%). Количество зарегистрированных сведений о передаче исключительных имущественных прав на объекты промышленной собственности значительно превышает количество внесенных в государственные реестры сведений о выдаче лицензий.

По состоянию на 1 января 2005 г. в государственные реестры внесены сведения о 5366 до-

Таблиця 6.1
Розподіл зареєстрованих договорів
щодо розпоряджання майновими правами
інтелектуальної власності за об'єктами

Таблица 6.1
Распределение зарегистрированных договоров
о распоряжении имущественными правами
интеллектуальной собственности по объектам

Вид договору Вид договора	Кількість реєстрацій Количество регистраций												Всього Всего			
	Винаходи Изобретения				Промислові зразки Промышленные образцы				Знаки для товарів і послуг Знаки для товаров и услуг							
	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2000
Невиключні ліцензії Неисключительные лицензии	50	61	55	45	5	16	11	5	106	194	270	227	161 +2*	271 +1*	336 +2*	277 +3*
Виключні ліцензії Исключительные лицензии	19	39	25	20	4	4	9	—	31	40	61	37	54	83 +1*	95 +2*	57 +3*
Передача права Передача права	69	123	128	122	20	31	15	27	167	323	331	467	256 +7*	477 +8	474 +9*	616 +7*
«Відкриті» ліцензії «Открытые» лицензии	12	37	29	39	—	—	—	1	—	—	—	—	12	37 +6*	29 +5*	40 +2
Всього Всего	150	260	237	226	29	51	35	33	304	557	662	731	483 9*	868 +16*	934 +18*	990 +15*

* відповідно, невиключна ліцензія, виключна ліцензія, передача права власності, «відкрита» ліцензія на корисні моделі

* соответственно, неисключительная лицензия, исключительная лицензия, передача права собственности, «открытая» лицензия на полезные модели

новими правами інтелектуальної власності, у тому числі: на винаходи — 1937, на корисні моделі — 70, на знаки для товарів і послуг — 3059, на промислові зразки — 300.

Дані про внесення до відповідних реєстрів відомостей щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності

говорах о распоряжении имущественными правами интеллектуальной собственности, в том числе: на изобретения — 1937, на полезные модели — 70, на знаки для товаров и услуг — 3059, на промышленные образцы — 300.

Данные о внесении в соответствующие реестры сведений о распоряжении имуществен-

Таблиця 6.2
Галузева структура ліцензійних договорів на використання знаків для товарів і послуг

Таблица 6.2
Отраслевая структура лицензионных договоров на использование знаков для товаров и услуг

Галузь Отрасль	Частка, % Доля, %				
	2000	2001	2002	2003	2004
Автомобілебудування Автомобилестроение	2,6	—	1,7	менше менее 1	менше менее 1
Будівництво Строительство	3,4	менше менее 1	3,4	1,5	1,5
Видавнича справа Издательское дело	1,8	3,7	менше менее 1	менше менее 1	1,2
Електроніка Электроника	—	—	менше менее 1	6,3	4,2
Легка промисловість Легкая промышленность	3,5	2,9	2,6	4,5	2,7
Лікєро-горілчані вироби Ликероводочные изделия	42,8	46,0	13,2	8,2	4,6
Машинобудування Машиностроение	1,2	—	—	менше менее 1	1,2
Медицина і фармацевтика Медицина и фармацевтика	8,4	2,9	3,0	8,0	3,8
Металургія Металлургия	1,0	—	—	менше менее 1	менше менее 1
Переробна промисловість Перерабатывающая промышленность	1,8	—	менше менее 1	1,5	менше менее 1
Послуги Услуги	8,4	8,0	55,5	44,2	56,8
Приладобудування Приборостроение	7,5	9,5	2,1	3,0	1,9
Сільське господарство Сельское хозяйство	—	—	—	—	—
Тютюнові вироби Табачные изделия	7,5	7,3	2,6	менше менее 1	1,2
Харчова промисловість Пищевая промышленность	7,5	8,8	11,1	13,3	11,2
Хімічна промисловість Химическая промышленность	2,6	4,4	менше менее 1	менше менее 1	1,5
Інші Другие	—	5,8	2,1	5,2	6,5
Всього Всего	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

наведені в табл. 6.1. Вони засвідчують, що у 2004 р. кількість внесених до державних реєстрів відомостей про передачу виключних майнових прав на промислові зразки збільшилася, на корисні моделі, навпаки, зменшилася. Кількість реєстрацій передачі виключних майнових прав на знаки для то-

ними правами інтелектуальної власності представлені в табл. 6.1. Они свидетельствуют о том, что в 2004 г. количество внесенных в государственные реестры сведений о передаче исключительных имущественных прав на промышленные образцы увеличилось, на полезные модели — наоборот, уменьшилось. Ко-

Таблиця 6.3
Галузева структура ліцензійних договорів
на використання винаходів

Таблиця 6.3
Отраслевая структура лицензионных договоров
на использование изобретений

Галузь Отрасль	Частка, % Доля, %							
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Автомобілебудування <i>Автомобилестроение</i>	1,7	1,1	8,9	4,8	1,2	—	3,7	—
Будівництво <i>Строительство</i>	13,8	4,5	2,2	2,4	3,7	2,0	6,3	1,5
Видавнича справа <i>Издательское дело</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Видобувна промисловість <i>Добывающая промышленность</i>	17,2	54,6	13,4	7,1	13,6	8,0	18,7	9,2
Електроніка <i>Электроника</i>	—	—	—	2,4	—	17,0	3,7	1,5
Засоби зв'язку <i>Средства связи</i>	3,5	0,7	—	—	—	—	—	—
Легка промисловість <i>Легкая промышленность</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Лікєро-горілчані вироби <i>Ликероводочные изделия</i>	—	—	—	16,6	25,9	20,0	3,8	11,8
Машинобудування <i>Машиностроение</i>	6,9	1,1	6,7	4,8	6,2	2,0	18,7	3,0
Медицина і фармацевтика <i>Медицина и фармацевтика</i>	20,7	5,9	4,4	7,1	13,6	20,0	17,4	25,7
Металургія <i>Металлургия</i>	10,3	7,1	20,0	9,5	12,6	5,0	8,8	3,5
Переробна промисловість <i>Перерабатывающая промышленность</i>	—	3,7	4,4	9,5	4,9	12,0	—	10,4
Послуги <i>Услуги</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Приладобудування <i>Приборостроение</i>	3,5	4,0	11,2	12,0	1,2	7,0	12,5	16,9
Сільське господарство <i>Сельское хозяйство</i>	—	3,3	2,2	—	1,2	—	3,8	2,5
Тютюнові вироби <i>Табачные изделия</i>	—	—	—	2,4	—	—	—	—
Харчова промисловість <i>Пищевая промышленность</i>	17,2	6,7	22,2	2,4	4,9	4,0	1,3	4,7
Хімічна промисловість <i>Химическая промышленность</i>	—	4,5	4,4	19,0	11,1	2,0	1,3	6,2
Інші <i>Другие</i>	5,2	2,8	—	—	—	1,0	—	3,1
Всього <i>Всего</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

варів і послуг збільшилася на 41% порівняно з 2003 р. Аналіз галузевої структури ліцензійних договорів на використання знаків для товарів і послуг (табл. 6.2) показав, що протягом 3 останніх років найбільше договорів зареєстровано у сфері послуг — 56,8 %. У 2004 р. зменшилась частка зареєстрованих ліцензій у таких галузях, як електроніка, легка промисловість, медицина та фармацевтика, лікєро-горілча̀на.

Дані, наведені у табл. 6.3, засвідчують, що у 2004 р. дозвіл на використання винаходів здебільшого надавали для виробництва та реалізації продукції в таких галузях, як лікєро-горілча̀на, медицина і фармацевтика, переробна, приладобудування. Значно зменшилась частка ліцензійних договорів на використання винаходів у таких галузях, як будівництво, електроніка, машинобудування, металургія.

Активність різних категорій господарських структур та фізичних осіб у процесі передачі виключних майнових прав інтелектуальної власності характеризують дані табл. 6.4.

Як і в 2003 р., найбільшу активність у передачі та набутті майнових прав на знаки для товарів і послуг виявляли недержавні підприємства — частка договорів за їх

ли́чество регистраций относительно передачи исключительных имущественных прав на знаки для товаров и услуг по сравнению с 2003 г. возросло на 41 %. Анализ отраслевой структуры лицензионных договоров на использование знаков для товаров и услуг (табл. 6.2) показал, что за последние 3 года больше всего договоров зарегистрировано в сфере услуг — 56,8 %. В 2004 г. уменьшилась доля зарегистрированных лицензий в таких областях, как электроника, легкая промышленность, медицина и фармацевтика, ликєроводочная.

Данные, представленные в табл. 6.3, свидетельствуют о том, что в 2004 г. разрешения на использование изобретений большей частью выдавались для производства и реализации продукции в таких областях, как ликєроводочная, медицина и фармацевтика, перерабатывающая, приборостроение. Значительно уменьшилась доля лицензионных договоров на использование изобретений в таких областях, как строительство, электроника, машиностроение, металлургия.

Активность разных категорий хозяйственных структур и физических лиц в процессе передачи исключительных имущественных прав интеллектуальной собственности характеризуют данные табл. 6.4.

Таблиця 6.4
Активність учасників договорів про передачу виключних майнових прав інтелектуальної власності у 2004 р.

Таблиця 6.4
Активность участников договоров о передаче исключительных имущественных прав интеллектуальной собственности в 2004 г.

Категорія суб'єктів господарської діяльності Категория субъектов хозяйственной деятельности	Частка від загальної кількості договорів про передачу виключних майнових прав на ОПВ, % Доля от общего количества договоров о передаче исключительных имущественных прав на ОПС, %							
	Власники / Владельцы				Правонаступники / Правопреемники			
	Винаходи Изобретения	Корисні моделі Полезные модели	Пром. зразки Пром. образцы	Знаки для товарів і послуг Знаки для товаров и услуг	Винаходи Изобретения	Корисні моделі Полезные модели	Пром. зразки Пром. образцы	Знаки для товарів і послуг Знаки для товаров и услуг
Фізичні особи Физические лица	28,7	57,2	25,9	15,4	32,0	57,2	29,6	17,6
Державні установи Государственные учреждения	4,1	—	—	2,5	3,3	—	—	1,1
Недержавні установи Негосударственные учреждения	36,9	42,8	66,7	47,1	33,6	42,8	55,6	41,7
Спільні підприємства Совместные предприятия	—	—	—	0,4	—	—	—	—
Іноземні фірми Иностранные фирмы	30,3	—	7,4	34,6	31,1	—	14,8	39,6
Всього Всего	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Таблиця 6.5
Активність учасників ліцензійних
договорів у 2004 р.

Таблица 6.5
Активность участников лицензионных
договоров в 2004 г.

Категорія суб'єктів господарської діяльності <i>Категория субъектов хозяйственной деятельности</i>	Частка від загальної кількості зареєстрованих відомостей про видачу ліцензії, % <i>Доля от общего количества зарегистрированных сведений о выдаче лицензии, %</i>							
	Ліцензіари <i>Лицензиары</i>				Ліцензіати / Лицензиаты			
	Винаходи <i>Изобретения</i>	Корисні моделі <i>Полезные модели</i>	Пром. зразки <i>Пром. образцы</i>	Знаки для товарів і послуг <i>Знаки для товаров и услуг</i>	Винаходи <i>Изобретения</i>	Корисні моделі <i>Полезные модели</i>	Пром. зразки <i>Пром. образцы</i>	Знаки для товарів і послуг <i>Знаки для товаров и услуг</i>
Фізичні особи <i>Физические лица</i>	60,0	50,0	40,0	13,3	1,5	—	—	2,4
Державні установи <i>Государственные учреждения</i>	10,8	16,7	—	0,4	15,5	16,7	—	0,4
Недержавні установи <i>Негосударственные учреждения</i>	26,2	33,3	40,0	50,0	81,5	83,3	100,0	87,5
Спільні підприємства <i>Совместные предприятия</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Іноземні фірми <i>Иностранные фирмы</i>	3,0	—	20,0	36,3	1,5	—	—	9,7
Всього <i>Всего</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

участю становила, відповідно, 47,1 та 41,7% (табл. 6.5). Як свідчать дані таблиці, ліцензійні договори на використання винаходів здебільшого уклалися між фізичними особами та недержавними установами, на використання знаків для товарів і послуг — між недержавними установами. Активність державних установ як у видачі ліцензій, так і в одержанні права на використання об'єктів промислової власності залишається низькою.

Порівняно з 2003 р. збільшилася частка ліцензійних договорів на використання знаків для товарів і послуг, сторонами яких виступають іноземні фірми. Більшу активність, як і в минулі роки, виявляють фірми-власники товарних знаків зі США, Росії, Німеччини та Сполученого Королівства.

У 2004 р., як і в попередньому, найбільш активними у передачі виключних майнових прав на знаки для товарів і послуг були україн-

Как и в 2003 г., наибольшую активность в передаче и приобретении имущественных прав на знаки для товаров и услуг проявили негосударственные предприятия — доля договоров с их участием составила, соответственно, 47,1 и 41,7% (табл. 6.5). Данные таблицы свидетельствуют о том, что лицензионные договоры на использование изобретений заключались преимущественно между физическими лицами и негосударственными учреждениями, на использование знаков для товаров и услуг — между негосударственными учреждениями. Активность государственных учреждений, как в выдаче лицензий, так и в получении права на использование объектов промышленной собственности, остается низкой.

По сравнению с 2003 г. увеличилась доля лицензионных договоров на использование знаков для товаров и услуг, сторонами которых выступают иностранные фирмы. Большую активность, как и раньше, проявляют фирмы-владельцы товарных знаков из США, России, Германии и Соединенного Королевства.

В 2004 г. наиболее активными в передаче исключительных имущественных прав на знаки для товаров и услуг были украинские физические и юридические лица. Доля договоров о передаче исключительных имущественных прав на знаки для товаров и услуг с их участи-

ські фізичні та юридичні особи. Частка договорів про передачу виключних майнових прав на знаки для товарів і послуг за їх участю збільшилася до 59,5%. Частка ліцензійних договорів, сторонами яких виступали українські фізичні та юридичні особи, зменшилася з 85,2% у 2003 р. до 63,6% у 2004 (табл. 6.6).

Динаміка реєстрацій ліцензійних договорів, представлена на рис. 6.2, не відображає повної картини розвитку ліцензійного ринку об'єктів промислової власності в Україні. Відповідно до представлених даних, у 2004 р., з набуттям чинності Цивільного кодексу, зменшилася кількість державних реєстрацій ліцензійних договорів на використання об'єктів промислової власності. Очевидною є залежність кількості державних реєстрацій ліцензійних договорів від норм чинного законодавства, зокрема положень Кодексу щодо обов'язкової реєстрації ліцензійних договорів на використання об'єктів права інтелектуальної власності. Загальна кількість об'єктів промислової власності,

ем увеличилась до 59,5%. Доля лицензионных договоров, сторонами которых выступали украинские физические и юридические лица, уменьшилась с 85,2% в 2003 г. до 63,6% в 2004 (табл. 6.6).

Динамика регистраций лицензионных договоров, представленная на рис. 6.2, не отображает полной картины развития лицензионного рынка объектов промышленной собственности в Украине. В соответствии с представленными данными, в 2004 г., со вступлением в силу Гражданского кодекса, уменьшилось количество государственных регистраций лицензионных договоров на использование объектов промышленной собственности. Очевидной является зависимость количества государственных регистраций лицензионных договоров от норм действующего законодательства, в частности положений Кодекса о необязательной регистрации лицензионных договоров на использование объектов права интеллектуальной собственности. Общее количество объектов промышленной собственности, по которым в 2004 г. были внесены

Таблиця 6.6
Участь українських та іноземних осіб у договорах щодо розпоряджання майновими правами на знаки для товарів і послуг

Таблица 6.6
Участие украинских и иностранных лиц в договорах о распоряжении имущественными правами на знаки для товаров и услуг

Сторони договору Стороны договора	Договори про передачу виключних майнових прав Договоры о передаче исключительных имущественных прав				Ліцензійні договори Лицензионные договоры			
	2003		2004		2003		2004	
	кількість к-во	%	кількість к-во	%	кількість к-во	%	кількість к-во	%
Українські фізичні та/або юридичні особи Украинские физические и/или юридические лица	177,0	53,5	278,0	59,5	282,0	85,2	168,0	63,6
Іноземні особи Иностранные лица	133,0	39,9	158,0	33,8	9,0	2,7	25,0	9,5
Власник (ліцензіар) — українська фізична та/або юридична особа, правонаступник (ліцензіат) — іноземна особа Владелец (лицензиар) — украинское физическое и/или юридическое лицо, правопреемник (лицензиат) — иностранное лицо	14,0	4,2	28,0	6,0	—	—	—	—
Ліцензіар — іноземна особа, ліцензіат — українська фізична та/або юридична особа Лицензиар — иностранное лицо, лицензиат — украинское физическое и/или юридическое лицо	7,0	2,4	3,0	0,7	40,0	12,1	71,0	26,9
Всього Всего	331,0	100,0	467,0	100,0	331	100,0	264	100,0

Рис. 6.2
Динаміка реєстрації ліцензійних договорів на використання об'єктів промислової власності у 1992–2004 рр.

Рис. 6.2
Динамика регистрации лицензионных договоров на использование объектов промышленной собственности в 1992–2004 гг.

стосовно яких у 2004 р. було внесено відомості щодо передачі виключних майнових прав та видачі ліцензій до відповідних державних реєстрів, становить 1756, в тому

сведения о передаче исключительных имущественных прав и выдаче лицензий в соответствующие государственные реестры, составляет 1756, в т.ч.: 295 изобретений, 19 по-

Таблиця 6.7
Порівняльні дані щодо внесення до реєстру відомостей про розпорядження майновими правами на знаки для товарів і послуг та кількість знаків для товарів і послуг, стосовно яких у 2004 р. такі відомості внесені до реєстру

Таблиця 6.7
Сравнительные данные о внесении в реестр сведений о распоряжении имущественными правами на знаки для товаров и услуг и количестве знаков для товаров и услуг, сведения о которых в 2004 г. внесены в реестр

Вид договору Вид договора	Кількість договорів Количество договоров	Кількість знаків для товарів і послуг Количество знаков для товаров и услуг
Договори про передачу права власності на знаки для товарів і послуг: Договоры о передаче права собственности на знаки для товаров и услуг		
від українських власників от украинских владельцев	467	956
від іноземних власників от иностранных владельцев	305	610
від іноземних власників от иностранных владельцев	162	346
Ліцензійні договори на використання знаків для товарів і послуг: Лицензионные договоры на использование знаков для товаров и услуг	264	365
від українських правовласників от украинских правовладельцев	168	209
від іноземних правовласників от иностранных правовладельцев	97	156

Рис. 6.3
Кількість державних реєстрацій договорів,
які стосуються права автора
на твір, за 1996—2004 рр.

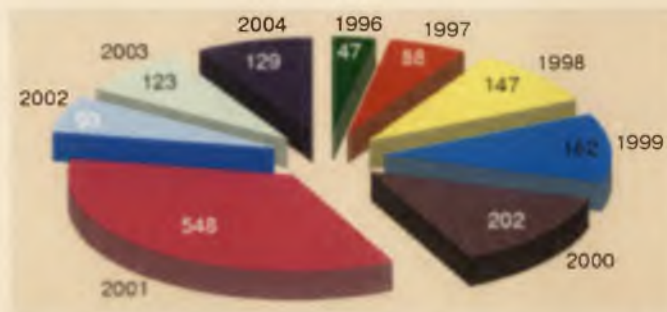

Рис. 6.3
Количество государственных регистраций
договоров, которые касаются права автора
на произведение, за 1996—2004 гг.

числі: 295 винаходів, 19 корисних моделей, 121 промисловий зразок та 1321 знак для товарів і послуг.

Наведені в табл. 6.7 дані свідчать про те, що власники прав на знаки для товарів і послуг більше зацікавлені в укладанні договорів, що містять декілька товарних знаків, проте якщо для українських правовласників середня кількість знаків для товарів і послуг, права на які передаються за одним договором, становить 1,6, то для іноземців — 1,9 знака в одному договорі.

6.3. Ринок об'єктів авторського права

У 2004 р. до Держдепартаменту подано 131 заявку на реєстрацію договорів, які стосуються права автора на твір, в т.ч. 5 заявок від нерезидентів. Зареєстровано 129 договорів, які стосуються права автора на твір, серед яких 63 договори — про передачу (відчуження) майнових прав на твір (повністю — 59, частково — 4); 53 — про передачу виключного права на використання твору; 13 договорів — про передачу невиключного права на використання твору.

Більшість зареєстрованих у 2004 р. договорів стосується передачі прав від авторів творів юридичним (92 договори) та фізичним (21 договір) особам. Було зареєстровано 16 договорів передачі прав на твори від осіб, які не є їх авторами. Кількість зареєстрованих у звітному році договорів, які стосуються права автора на твір, на 5% перевищує показник 2003 р. (рис. 6.3).

Відомості про здійснені у 2004 р. реєстрації були оприлюднені в № 5 і 6 офіційного бюлетеня Держдепартаменту «Авторське право і суміжні права» за 2004 р., та у 8-му випуску Каталогу державної реєстрації за 2004 р.

лезних моделей, 121 промисловий образець і 1321 знак для товарів і послуг.

Приведенные в табл. 6.7 данные свидетельствуют о том, что владельцы прав на знаки для товаров и услуг более заинтересованы в заключении договоров, содержащих несколько товарных знаков, однако если для украинских правовладельцев среднее количество знаков для товаров и услуг, права на которые передаются по одному договору, составляет 1,6, то для иностранцев — 1,9 знака в одном договоре.

6.3. Рынок объектов авторского права

В 2004 г. в Госдепартамент подана 131 заявка на регистрацию договоров, касающихся права автора на произведение, в т.ч. 5 заявок от нерезидентов. Зарегистрировано 129 договоров, касающихся права автора на произведение, среди которых 63 — договора о передаче (отчуждении) имущественных прав на произведение (полностью — 59, частично — 4); 53 — о передаче исключительного права на использование произведения; 13 договоров — о передаче неисключительного права на использование произведения.

Большинство зарегистрированных в 2004 г. договоров касается передачи прав от авторов произведений юридическим (92 договора) и физическим (21 договор) лицам. Зарегистрировано 16 договоров о передаче прав на произведения от лиц, которые не являются их авторами. (рис. 6.3).

Сведения о регистрациях, осуществленных в 2004 г., опубликованы в № 5 и 6 официального бюллетеня Госдепартамент «Авторское право и смежные права» за 2004 г., а также в 8-м выпуске Каталога государственной регистрации за 2004 г.

7 Підготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів у сфері інтелектуальної власності. Стимулюванні творчої активності

7 Подготовка и повышение квалификации специалистов в сфере интеллектуальной собственности. Стимулирование творческой активности

7.1. Підготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів

З метою удосконалення системи вищих навчальних закладів, що реалізують освітньо-професійні і професійні програми підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації у сфері інтелектуальної власності, Державний департамент інтелектуальної власності ініціював створення навчально-науково-виробничого комплексу «Академія інтелектуальної власності», засновниками і членами якого, крім ініціатора його створення, стали ДП «Український інститут промислової власності», ДП «Українське агентство з авторських та суміжних прав» і ЗАТ «Інститут інтелектуальної власності і права» (ІІВП). Наказом МОН України № 204 від 15.03.2004 р. Комплекс визначено провідним з питань підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів у сфері інтелектуальної власності, а функції координації його науково-методичної та навчально-виховної роботи покладено на ІІВП.

У 2004 р. завдяки методичній допомозі ІІВП

7.1. Подготовка и повышение квалификации специалистов

Для совершенствования системы высших учебных заведений, реализующих просветительно-профессиональные и профессиональные программы подготовки, переподготовки и повышения квалификации в сфере интеллектуальной собственности, Госдепартамент инициировал создание учебно-научно-производственного комплекса «Академия интеллектуальной собственности», учредителями и членами которого, кроме инициатора его создания, стали ГП «Украинский институт промышленной собственности», ГП «Украинское агентство по авторским и смежным правам» и ЗАО «Институт интеллектуальной собственности и права» (ИИСП). Приказом МОН Украины № 204 от 15.03.2004 г. Комплекс определен ведущим по вопросам подготовки, пере-

подготовки и повышения квалификации кадров в сфере интеллектуальной собственности, а функции координации его научно-методической и учебно-воспитательной работы возложены на ИИСП.

В 2004 г. благодаря методической помощи ИИСП коли-

кількість вищих навчальних закладів, що здійснюють освітню діяльність, пов'язану з підготовкою спеціалістів і магістрів за спеціальністю 7(8).000002 «Інтелектуальна власність», збільшилася до 16. У 2004/2005 навчальному році ліцензії на право здійснення освітньої діяльності у цій сфері отримали Донецький державний університет управління, Приазовський державний технічний університет (м. Маріуполь), Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна та Національний авіаційний університет (м. Київ). Загальний ліцензійний обсяг прийому на підготовку і перепідготовку фахівців за спеціальністю «Інтелектуальна власність» у 2004/2005 навчальному році становив близько 1100 осіб, а обсяг державного замовлення на підготовку фахівців — 121 особа.

Продовжувалась співпраця з навчальними закладами України. У лютому 2004 р. Держдепартамент та ІВВП уклали Угоду про співпрацю з Академією суддів України при Державній судовій адміністрації України. Сторони домовилися про творчу співпрацю з питань підготовки і підвищення кваліфікації суддів та працівників апарату судів, а також впровадження системи ступеневої підготовки та перепідготовки суддів у сфері інтелектуальної власності, розробки та видання навчально-методичних матеріалів з питань охорони і захисту інтелектуальної власності тощо.

Для поліпшення кадрового забезпечення вищих навчальних закладів науково-педагогічними працівниками, що викладають навчальні дисципліни з питань інтелектуальної власності, та підвищення якості підготовки фахівців з цієї спеціальності відповідними наказами Міністерства освіти і науки України № 821 від 27.10.2004 р. і № 915 03.12.2004 р. затверджено «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників у сфері інтелектуальної власності», а також «Перелік вищих навчальних закладів системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників у сфері інтелектуальної власності».

З метою розвитку системи складових галузевих стандартів вищої освіти, освітньо-професійних і професійних програм підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації у сфері інтелектуальної власності у 2004 р. Держдепартамент спільно із ІВВП:

— завершив розробку та затвердив

чество высших учебных заведений, осуществляющих образовательную деятельность, связанную с подготовкой специалистов и магистров по специальности 7(8).000002 «Интеллектуальная собственность», возросло до 16. В 2004/2005 учебном году лицензии на право осуществления образовательной деятельности в этой сфере получили Донецкий государственный университет управления, Приазовский государственный технический университет (г. Мариуполь), Днепропетровский национальный университет железнодорожного транспорта имени академика В. Лазаряна и Национальный авиационный университет (г. Киев). Общий лицензионный объем приема на подготовку и переподготовку специалистов по специальности «Интеллектуальная собственность» в 2004/2005 учебном году составил около 1100 человек, а объем государственного заказа на подготовку специалистов — 121 чел.

Продолжалось сотрудничество с учебными заведениями Украины. В феврале 2004 г. Госдепартамент и ИИСП заключили Соглашение о сотрудничестве с Академией судей Украины при Государственной судебной администрации Украины. Стороны договорились о творческом сотрудничестве по вопросам подготовки и повышения квалификации судей и работников аппарата судов, а также внедрения системы уровневой подготовки и переподготовки судей в сфере интеллектуальной собственности, разработки и издания учебно-методических материалов по вопросам охраны и защиты интеллектуальной собственности и т.п.

Для улучшения кадрового обеспечения высших учебных заведений научно-педагогическими работниками, преподающими учебные дисциплины по вопросам интеллектуальной собственности, и повышения качества подготовки специалистов по этой специальности соответствующими приказами Министерства образования и науки Украины (№ 821 от 27.10.2004 г. и № 915 от 03.12.2004 г.) утверждены «Положение о повышении квалификации научно-педагогических работников в сфере интеллектуальной собственности» и «Перечень высших учебных заведений системы повышения квалификации научно-педагогических работников в сфере интеллектуальной собственности».

С целью развития системы составляющих отраслевых стандартов высшего образования, просветительно-профессиональных и профессиональных программ подготовки, пе-

у встановленому порядку галузеві стандарти вищої освіти, складовими яких є освітньо-кваліфікаційна характеристика випускників вищих навчальних закладів за спеціальністю 8.000002 «Інтелектуальна власність» та освітньо-професійна програма підготовки магістрів за спеціальністю 8.000002 «Інтелектуальна власність»;

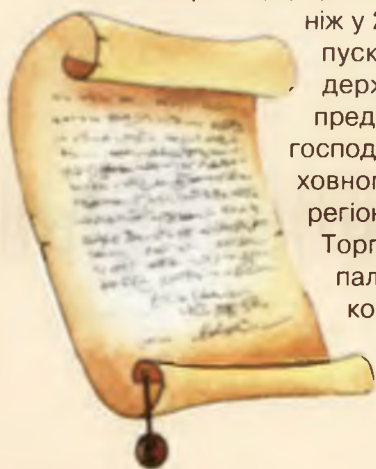
— вжив організаційні заходи щодо запровадження з 2005/2006 навчального року у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації, незалежно від їх підпорядкування і форм власності, навчальну дисципліну «Інтелектуальна власність» для студентів, які навчаються за освітньо-професійними програмами спеціаліста і магістра;

— розробив та погодив з Міністерством праці та соціальної політики України кваліфікаційні характеристики професій 2419.1 «Науковий співробітник (інтелектуальна власність)» та 2419.2 «Професіонал з інтелектуальної власності», включені до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників ДК 003-95. Ці кваліфікаційні характеристики є обов'язковими у сфері управління персоналом на підприємствах, в установах і організаціях всіх форм власності та підпорядкування і містять вимоги до випускників спеціальності 7(8).000002 «Інтелектуальна власність» відносно обсягу необхідних знань нормативно-правових актів для виконання завдань та обов'язків з питань набуття, реалізації та захисту прав інтелектуальної власності.

28 вересня 2004 р. відбувся черговий, найчисельніший з моменту заснування ІІВП і перший в рамках навчально-науково-виробничого комплексу «Академія інтелектуальної власності» випуск фахівців з інтелектуальної власності. Державну систему правової охорони інтелектуальної власності поповнили

105 фахівців, що майже удвічі більше,

ніж у 2003 р. Серед випускників 2004 р. — державні службовці, представники Вищого господарського та Верховного судів України, регіональних відділень Торгово-промислової палати України, науково-дослідних інститутів, підприємств, бізнесових структур тощо.

репідготовки і підвищення кваліфікації в сфері інтелектуальної власності в 2004 г. Госдепартамент совместно с ИИСП:

— завершил разработку и утвердил в установленном порядке отраслевые стандарты высшего образования, составляющими которых являются просветительно-квалификационная характеристика выпускников высших учебных заведений по специальности 8.000002 «Интеллектуальная собственность» и просветительно-профессиональная программа подготовки магистров по специальности 8.000002 «Интеллектуальная собственность»;

— осуществил организационные меры по внедрению с 2005/2006 учебного года в высших учебных заведениях III–IV уровней аккредитации, независимо от их подчинения и форм собственности, учебную дисциплину «Интеллектуальная собственность» для студентов, учащихся по просветительно-профессиональным программам специалиста и магистра;

— разработал и согласовал с Министерством труда и социальной политики Украины квалификационные характеристики профессий 2419.1 «Научный сотрудник (интеллектуальная собственность)» и 2419.2 «Профессионал по интеллектуальной собственности», которые включены в Справочник квалификационных характеристик профессий работников ДК 003-95. Эти квалификационные характеристики являются обязательными в сфере управления персоналом на предприятиях, в учреждениях и организациях всех форм собственности и подчинения и содержат требования к выпускникам специальности 7(8).000002 «Интеллектуальная собственность» относительно объема необходимых знаний нормативно-правовых актов для выполнения задач и обязанностей по вопросам приобретения, реализации и защиты прав интеллектуальной собственности.

28 сентября 2004 г. состоялся очередной, наиболее многочисленный с момента учреждения ИИСП и первый в рамках учебно-научно-производственного комплекса «Академия интеллектуальной собственности» выпуск специалистов по интеллектуальной собственности. Государственную систему правовой охраны интеллектуальной собственности пополнили 105 специалистов, что почти вдвое больше, чем в 2003 г. Среди выпускников 2004 г. — государственные служащие, представители Высшего хозяйственного и Верховного судов Украины, региональных отделений Торгово-промышленной палаты Украины, научно-исследовательских институтов, предприятий, коммерческих структур и т.п.

Крім освітньої діяльності, пов'язаної із підготовкою фахівців з вищою освітою за спеціальністю «Інтелектуальна власність», ІІВП продовжував професійну підготовку та підвищення кваліфікації фахівців з різних аспектів права інтелектуальної власності. Так, у 2004 р. таку підготовку пройшли 233 особи, серед яких — професійні оцінювачі прав інтелектуальної власності, представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені), судді загальних місцевих судів, науково-педагогічні працівники вищих навчальних закладів, патентознавці.

У звітному році 30 експертів Укрпатенту підвищили кваліфікацію з англійської мови у галузі технічного перекладу.

З метою створення системи безперервної освіти та поширення знань у сфері інтелектуальної власності серед широких верств населення ІІВП розробив Інтернет-платформу дистанційного навчання та провів пілотні випробування україномовних модулів курсу Академії ВОІВ DL-101 «Загальний курс з питань інтелектуальної власності».

У 2004 р. в системі Держдепартаменту за спеціальностями «інтелектуальна власність», «правознавство», «видавнича справа та редагування» пройшли практику 52 студенти з Інституту інтелектуальної власності і права, Національного авіаційного університету, Міжрегіональної академії управління персоналом, Університету економіки та права КРОК, Міжнародного університету розвитку людини «Україна», Національного університету «Києво-Могилянська академія». Держдепартамент здійснював підготовку, атестацію та реєстрацію представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), вів Державний реєстр патентних повірених, а також контролював дотримання ними вимог щодо їх професійної діяльності. У 2004 р. комісія Держдепартаменту з атестації патентних повірених атестувала 17 осіб. Всього станом на 1 січня 2005 р. в Україні працює 275 патентних повірених, які надають послуги у сфері охорони інтелектуальної власності в 19 областях України та Автономній Республіці Крим.

7.2. Науково-практичні конференції та семінари

Одним із напрямків формування та розповсюдження знань про інтелектуальну власність є наукові конференції та науково-практичні семінари.

Кроме образовательной деятельности, связанной с подготовкой специалистов с высшим образованием по специальности «Интеллектуальная собственность», ИИСП продолжал профессиональную подготовку и повышение квалификации специалистов по другим аспектам права интеллектуальной собственности. В 2004 г. такую подготовку прошли 233 специалиста, в числе которых — профессиональные оценщики прав интеллектуальной собственности, представители по делам интеллектуальной собственности (патентные поверенные), судьи общих местных судов, научно-педагогические кадры ВУЗов, патентоведы.

В отчетном году 30 экспертов Укрпатента повысили квалификацию по английскому языку в области технического перевода.

Для создания системы непрерывного образования в сфере интеллектуальной собственности ИИСП разработал Интернет-платформу дистанционного обучения и провел пилотные испытания украиноязычных модулей курса Академии ВОИС DL-101 «Общий курс по вопросам интеллектуальной собственности».

В 2004 г. в системе Госдепартамента по специальностям «интеллектуальная собственность», «правоведение», «издательское дело и редактирование» прошли практику 52 студента ИИСП, Национального авиационного университета, Межрегиональной академии управления персоналом, Университета экономики и права КРОК, Международного университета развития человека «Украина», Национального университета «Киево-Могилянская академия». Госдепартамент осуществлял подготовку, аттестацию и регистрацию представителей по делам интеллектуальной собственности (патентных поверенных), вел Государственный реестр патентных поверенных, а также контролировал соблюдение ими требований, предъявляемых к их профессиональной деятельности. В 2004 г. Комиссия Госдепартамента по аттестации патентных поверенных аттестовала 17 человек. Всего по состоянию на 1 января 2005 г. в Украине работают 275 патентных поверенных, которые предоставляют услуги в сфере охраны интеллектуальной собственности в 19 областях Украины и Автономной Республике Крым.

7.2. Научно-практические конференции и семинары

Одним из направлений формирования и распространения знаний по интеллектуальной собственности являются научно-практические конференции и семинары.

У 2004 р. Держдепартамент організував та провів 16 конференцій та семінарів з питань охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності, зокрема:

5—6 квітня спільно із ЗАТ «Інститут інтелектуальної власності і права» і Академією суддів України проведено навчальний семінар для суддів загальних місцевих та апеляційних судів на тему: «Інтелектуальна власність: законодавство та судова практика». У рамках семінару відбулося засідання «круглого столу» суддів та державних інспекторів з питань інтелектуальної власності.

15 квітня Держдепартамент провів Міжнародну науково-практичну конференцію «Правова охорона комп'ютерних програм. Концепція нового закону щодо охорони прав на комп'ютерні програми», присвячену питанням щодо можливості введення в Україні кумулятивної правової охорони комп'ютерних програм, зокрема нормами авторського і патентного права.

27—28 квітня спільно з ІВП організовано і проведено IV Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Проблеми підготовки фахівців з інтелектуальної власності в Україні», у роботі якої брали участь представники Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України, Міністерства освіти і науки України та 65 вищих навчальних закладів з 12 регіонів України.

17 червня Держдепартамент провів семінар на тему: «Стан та перспективи впровадження системи електронного подання заявок на об'єкти промислової власності в Україні».

6—11 вересня в м. Алушта Держдепартамент провів VIII Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми охорони інтелектуальної власності». Гостями конференції були представники ВОІВ, ЄПВ та 11-ти держав, а саме: Білорусі, Болгарії, Грузії, Латвії, Литви, Республіки Молдова, Росії, Сполученого Королівства, Фінляндії, Франції, США. Основна увага приділялася питанням комерціалізації прав інтелектуальної власності, переваг використання інтелектуальної власності як стратегічного інструменту розвитку ділової практики,

В 2004 г. Госдепартамент организовал и провел 16 конференций и семинаров по вопросам охраны прав на объекты интеллектуальной собственности, в частности:

5—6 апреля совместно с ИИСП и Академией судей Украины проведен учебный семинар для судий общих местных и апелляционных судов на тему: «Интеллектуальная собственность: законодательство и судебная практика». В рамках семинара состоялось заседание «круглого стола» судий и государственных инспекторов по вопросам интеллектуальной собственности.

15 апреля Госдепартамент провел Международную научно-практическую конференцию «Правовая охрана компьютерных программ. Концепция нового закона по охране прав на компьютерные программы», посвященную вопросам возможности введения в Украине кумулятивной правовой охраны компьютерных программ, в частности нормами авторского и патентного права.

27—28 апреля совместно с ИИСП организована и проведена IV Всеукраинская научно-практическая конференция «Проблемы подготовки специалистов по интеллектуальной собственности в Украине», в работе которой участвовали представители Комитета по вопросам науки и образования Верховной Рады Украины, Министерства образования и науки Украины и 65 высших учебных заведений из 12 регионов Украины.

17 июня Госдепартамент провел семинар «Состояние и перспективы внедрения системы электронной подачи заявок на объекты промышленной собственности в Украине».

6—11 сентября в г. Алушта Госдепартамент провел VIII Международную научно-практическую конференцию «Актуальные проблемы охраны интеллектуальной собственности». Гостями конференции были представители ВОИС, ЕПВ и 11 государств: Беларуси, Болгарии, Грузии, Латвии, Литвы, Республики Молдова, России, Соединенного Королевства, Финляндии, Франции, США. Основное внимание было уделено вопросам коммерциализации прав интеллектуальной собственности, преимуществ использования интеллектуальной собственности как

стратегического инструмента развития деловой практики, определения путей получения предпринимателями прибыли от эффективного использования интеллекту-

визначення шляхів отримання підприємцями прибутку від ефективного використання інтелектуальної власності та забезпечення ефективного захисту своїх прав.

17 вересня відбулася науково-практична конференція «Проблеми розвитку винахідницької і раціоналізаторської роботи в Україні», присвячена 10-річчю святкування Дня винахідника і раціоналізатора України. У роботі конференції брали участь представники Адміністрації Президента України, Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Національної Академії наук України, Київської міської державної адміністрації, Міністерства освіти і науки України, Товариства винахідників і раціоналізаторів України, Всеукраїнської асоціації патентних повірених, відомі винахідники і раціоналізатори України, науковці, фахівці у сфері інтелектуальної власності, творча молодь.

4—6 жовтня з метою забезпечення процесів комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності Держдепартамент спільно з Європейським патентним відомством у рамках проекту TACIS провів навчальний семінар «Інтелектуальна власність: використання та комерціалізація». У роботі семінару брали участь представники державних органів влади, співробітники підрозділів комерціалізації інтелектуальної власності підприємств, організацій і вищих навчальних закладів та науковці.

8—12 листопада спільно з представництвом Британської ради в Україні та ІВРП проведено навчальний семінар «Управління інтелектуальною власністю і трансфер технологій». Серед актуальних питань, які розглядалися на семінарі, були: методи оцінки новітніх технологій, стратегічний маркетинг і комерціалізація інтелектуальної власності, технологічний аудит та відбір комерційно цінних технологій. У роботі семінару брали участь викладачі та співробітники підрозділів комерціалізації інтелектуальної власності вищих навчальних закладів та інші фахівці з питань комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності.

30 листопада проведено семінар «Електронні патентно-інформаційні продукти Укрпатенту» для фахівців підприємств, установ, організацій державної системи охорони об'єктів промислової власності.

Крім того, протягом звітного року Держдепартамент спільно із Державним інститутом підготовки кадрів Міністерства про-

альної собствениости и обеспечения эффективной защиты своих прав.

17 сентября состоялась научно-практическая конференция «Проблемы развития изобретательской и рационализаторской работы в Украине», посвященная 10-летию празднования Дня изобретателя и рационализатора Украины. В работе конференции участвовали представители Администрации Президента Украины, Комитета по вопросам науки и образования Верховной Рады Украины, Кабинета Министров Украины, Национальной Академии наук Украины, Киевской городской государственной администрации Украины, Министерства образования и науки Украины, Общества изобретателей и рационализаторов Украины, Всеукраинской ассоциации патентных поверенных, известные изобретатели и рационализаторы Украины, научные работники, специалисты в сфере интеллектуальной собственности, творческая молодежь.

4—6 октября с целью обеспечения процессов коммерциализации объектов права интеллектуальной собственности Госдепартамент совместно с Европейским патентным ведомством в рамках проекта TACIS провел учебный семинар «Интеллектуальная собственность: использование и коммерциализация», в работе которого участвовали представители государственных органов власти, сотрудники подразделений коммерциализации интеллектуальной собственности предприятий, организаций и высших учебных заведений и научные работники.

8—12 ноября совместно с Представительством Британского совета в Украине и ИИСП проведен учебный семинар «Управление интеллектуальной собственностью и трансфер технологий». Среди актуальных вопросов, рассмотренных на семинаре, были: методы оценки новейших технологий, стратегический маркетинг и коммерциализация интеллектуальной собственности, технологический аудит и отбор коммерчески ценных технологий. В работе семинара участвовали: преподаватели и сотрудники подразделений коммерциализации интеллектуальной собственности высших учебных заведений и другие специалисты по вопросам коммерциализации объектов права интеллектуальной собственности.

30 ноября проведен семинар «Электронные патентно-информационные продукты Укрпатента» для специалистов предприятий, учреждений, организаций государственной

мислової політики України провів ряд семінарів для керівників та фахівців підприємств, установ та організацій системи Міністерства промислової політики України, на яких розглядалися теми: «Інтелектуальна власність в Україні: правові питання охорони і захисту», «Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності», «Роль патентної інформації при просуванні конкурентоспроможної продукції. Порушення комерційної таємниці. Неправомірне використання чужих досягнень», «Нове в законодавстві України у сфері інтелектуальної власності».

25 травня 2004 р. фахівці Держдепартаменту разом із представниками Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства промислової політики України, Всеукраїнської асоціації інформаційних служб брали участь у роботі II Міжнародної науково-практичної конференції «Ринок технологій: проблеми і шляхи вирішення», організованої УкрІНТЕІ.

27—29 травня 2004 р. вісім фахівців Держдепартаменту брали участь в організації та роботі Міжнародного форуму «Інновації. Інвестиції. Інтеграція». З доповідями на пленарному засіданні виступили М.В. Паладій і В.П. Чеботарьов.

Протягом 2004 р. низку семінарів для користувачів системи інтелектуальної власності проведено Українським центром інноватики та патентно-інформаційних послуг, зокрема організовано три регіональні виїзні семінари.

З метою обговорення найактуальніших питань у сфері охорони інтелектуальної власності проводилися засідання «круглих столів» за темами: «Актуальні питання реєстрації передачі прав на об'єкти промислової власності», «Проблеми розповсюдження кінопродукції на території України та шляхи їх подолання», «Статус деклараційного патенту у його перехідний період», «Проблемні питання щодо подачі та розгляду адміністративних протоколів державних інспекторів з питань інтелектуальної власності в ра-

системы охраны объектов промышленной собственности.

Кроме того, в отчетном году Госдепартамент совместно с Государственным институтом подготовки кадров Министерства промышленной политики Украины провел ряд семинаров для руководителей и специалистов предприятий, учреждений и организаций системы Министерства промышленной политики Украины, в ходе которых рассматривались темы: «Интеллектуальная собственность в Украине: правовые вопросы охраны и защиты», «Оценка стоимости прав на объекты интеллектуальной собственности», «Роль патентной информации при продвижении конкурентоспособной продукции. Нарушение коммерческой тайны. Неправомерное использование чужих достижений», «Новое в законодательстве Украины в сфере интеллектуальной собственности».

25 мая 2004 г. представители Госдепартамента вместе с представителями Министерства экономики и по вопросам европейской интеграции Украины, Министерства промышленной политики Украины, Всеукраинской ассоциации информационных служб участвовали в работе II Международной научно-практической конференции «Рынок технологий: проблемы и пути решения», организованной УкрІНТЕІ.

27—29 мая 2004 г. восемь специалистов Госдепартамента участвовали в организации и работе Международного форума «Инновации. Инвестиции. Интеграция». С докладами на пленарном заседании выступили Н.В. Паладий и В.П. Чеботарев.

В 2004 г. ряд семинаров для пользователей системы интеллектуальной собственности проведены Украинским центром инноватики и патентно-информационных услуг, в частности организованы три региональные выездные семинара.

Для обсуждения наиболее актуальных вопросов в сфере охраны интеллектуальной собственности проводились заседания «круглых столов» на темы: «Актуальные вопросы регистрации передачи прав на объекты промышленной собственности», «Проблемы распространения кинопродукции на территории Украины и пути их преодоления», «Статус декларационного патента в его переходный период», «Проблемные вопросы подачи и рассмотрения административных протоколов государственных инспекторов по вопросам интеллектуальной собственности в районных и городских су-

йонних та міських судах», «Захист авторських і суміжних прав для користувачів музичних творів», «Роль громадських організацій, що здійснюють захист прав правовласників у сфері інтелектуальної власності» та інші.

21 травня 2004 р. фахівці Держдепартаменту брали участь у засіданні «круглого столу» на тему «Розвиток ринку високих технологій в Україні», організованого Інститутом економічного прогнозування НАН України спільно з фондом «Інформаційне суспільство України».

7.3. Стимулювання творчої активності

У 2004 р. підбито підсумки Всеукраїнського конкурсу «Винахід року–2003», науково-методичне та організаційне забезпечення якого було покладено на Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг, оголошено всеукраїнські конкурси «Винахід–2004», «Ефективне впровадження — шлях до процвітання» та на одержання нагород ВОІВ для підприємств, що займалися інноваційною діяльністю. На конкурс «Винахід року–2003» було представлено 475 робіт з усіх регіонів України. За результатами конкурсу були визначені переможці у номінаціях «Кращий винахід–2003», «Кращий винахід року в регіоні» та у галузевих номінаціях. Золотими медалями Всесвітньої організації інтелектуальної власності нагороджені:

— У категорії «Молодий винахідник» — автори винаходу «Спосіб лікування посттравматичного запалення в офтальмології» (патент № 58336 А): Карлійчук Марина Аксентіївна (29 років), Пінчук Сергій Віталійович (29 років). Патентовласник — Буковинська державна медична академія.

— У категорії «Жінки-винахідники» — автори винаходу «Спосіб борування алюмінію та його сплавів» (патент № 43482 А): Федоренкова Любов Іванівна, Спиридонова Ірина Михайлівна, Піляєва Світлана Борисівна. Патентовласник — Дніпропетровський національний університет.

Вручення нагород ВОІВ відбулося 17 вересня 2004 р. під час святкування Дня винахідника і раціоналізатора.

У звітному році учасником двох міжнародних та однієї національної виставки був Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг.

3—5 лютого 2004 р. з метою підтримки

дах», «Защита авторских и смежных прав для пользователей музыкальных произведений», «Роль общественных организаций, осуществляющих защиту прав праводельцев в сфере интеллектуальной собственности» и другие.

21 мая 2004 г. специалисты Госдепартамента участвовали в заседании «круглого стола» на тему «Развитие рынка высоких технологий в Украине», организованного Институтом экономического прогнозирования НАН Украины совместно с фондом «Информационное общество Украины».

7.3. Стимулирование творческой активности

В 2004 г. подведены итоги Всеукраинского конкурса «Изобретение года—2003», научно-методическое и организационное обеспечение которого было возложено на Украинский центр инноватики и патентно-информационных услуг, объявлены всеукраинские конкурсы «Изобретение–2004», «Эффективное внедрение — путь к процветанию», а также на получение наград ВОИС для предприятий, занимающихся инновационной деятельностью. На конкурс «Изобретение года–2003» было представлено 475 работ из всех регионов Украины. По результатам Конкурса были определены победители в номинациях «Лучшее изобретение–2003», «Лучшее изобретение года в регионе» и в отраслевых номинациях. Золотыми медалями ВОИС награждены:

— В категории «Молодой изобретатель» — авторы изобретения «Способ лечения посттравматического воспаления в офтальмологии» (патент № 58336 А): Карлійчук Марина Аксентиевна (29 лет), Пинчук Сергей Витальевич (29 лет). Патентовладелец — Буковинская государственная медицинская академия.

— В категории «Женщины-изобретатели» — авторы изобретения «Способ борування алюминия и его сплавов» (патент № 43482 А): Федоренкова Любовь Ивановна, Спиридонова Ирина Михайловна, Пиляева Светлана Борисовна. Патентовладелец — Днепропетровский национальный университет.

Награды ВОИС были вручены 17 сентября 2004 г. во время празднования Дня изобретателя и рационализатора.

В отчетном году участником двух международных и одной национальной выставки был Украинский центр инноватики и патентно-информационных услуг.

3—5 февраля 2004 г. с целью поддержки

юних талантів, сприяння їх творчому і науковому становленню та вибору професії в майбутньому за активної участі Держдепартаменту проведено Всеукраїнський тиждень юних раціоналізаторів і винахідників «Природа—людина—виробництво—екологія». За успіхи в теоретичних та прикладних розробках та здобутки у галузях біології, екології, сільського господарства і фізики 16-ти учням 8–11 класів, студентам профтехучилищ та університетів з 11 областей України вручено грамоти Держдепартаменту, з них шість осіб відзначено почесними знаками «Творець». У рамках цього заходу Національному еколого-натуралістичному центру учнівської молоді Міністерства освіти і науки України надано благодійну допомогу та передано спеціальну літературу з питань інтелектуальної власності.

23 квітня 2004 р. під час проведення науково-практичної конференції «Стан і перспективи розвитку Державної системи охорони інтелектуальної власності», присвяченої Всесвітньому дню інтелектуальної власності були відзначені кращі працівники державної системи охорони інтелектуальної власності, автори, винахідники та представники творчих професій, а також оголошено підсумки конкурсу «Винахід–2003» і вручено нагороди його переможцям.

7 жовтня 2004 р. Держдепартамент разом із позашкільним навчальним закладом учнівської молоді України Мала академія наук України та її Президією організували зустріч голови Держдепартаменту М.В. Паладія з членами Малої академії, в ході якої було обговорено питання співпраці Держдепартаменту та Малої академії наук та укладено відповідну угоду.

18 жовтня 2004 р. представники Держдепартаменту брали участь у святкуванні ювілею — 55-річчя створення Малої академії наук України «Дослідник». Колектив Київського територіального відділення Малої академії за багаторічну плідну працю з обдарованою молоддю був нагороджений Грамотою Державного департаменту інтелектуальної власності.

З метою об'єднання зусиль вчених, журналістів,

юних талантів, содействія их творческому и научному становлению и выбору профессии в будущем при активном участии Госдепартамента проведена Всеукраинская неделя юных рационализаторов и изобретателей «Природа—человек—производство—экология». За успехи в теоретических и прикладных разработках и достижения в областях биологии, экологии, сельского хозяйства и физики 16-ти ученикам 8—11 классов, студентам профтехучилищ и университетов из 11 областей Украины вручены грамоты Госдепартамента, из них шесть человек отмечены почетными знаками «Творец». В рамках этого мероприятия Национальному эколого-натуралистическому центру ученической молодежи Министерства образования и науки Украины была оказана благотворительная помощь и передана специальная литература по вопросам интеллектуальной собственности.

23 апреля 2004 г. во время научно-практической конференции «Состояние и перспективы развития Государственной системы охраны интеллектуальной собственности», посвященной Всемирному дню интеллектуальной собственности, были отмечены лучшие работники государственной системы охраны интеллектуальной собственности, авторы, изобретатели и представители творческих профессий, а также объявлены итоги конкурса «Изобретение–2003» и вручены награды его победителям.

7 октября 2004 г. Госдепартамент вместе с внешкольным учебным заведением учащейся молодежи Украины Малая академия наук и ее Президиум организовали встречу председателя Госдепартамента Н.В. Паладия с членами Малой академии, в ходе которой был обсужден вопрос сотрудничества Госдепартамента и Малой академии наук Украины и заключено соответствующее соглашение.

18 октября 2004 г. представители Госдепартамента приняли участие в праздновании юбилея — 55-летия создания Малой академии наук Украины «Исследователь». Коллектив Киевского территориального отделения Малой академии наук за многолетнюю плодотворную работу с одаренной молодежью был награжден Грамотой Государственного департамента интеллектуальной собственности.

С целью объединения усилий ученых, журналистов, представителей органов госу-

представників органів державної влади та бізнес-структур у стимулюванні прискорення впровадження новітніх технологій в економіку України 14 жовтня 2004 р. організовано та проведено нараду голови Держдепартаменту М.В. Паладія з вченими, журналістами, представниками центральних органів виконавчої влади і Кабінету Міністрів України та 18 листопада 2004 р. — нараду з винахідниками, науковцями, представниками органів державної влади, підприємств і журналістами для обговорення проблем впровадження у виробництво новітніх розробок, винаходів і технологій.

У 2004 р. розроблено і затверджено Положення про стипендію Державного департаменту інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки України студентам вищих навчальних закладів, які навчаються за спеціальністю 7(8).000002 «інтелектуальна власність» (наказ МОН № 311 від 15.04.2004 р.), а починаючи з 01.01.2005 р. засновано п'ять стипендій Держдепартаменту студентам вищих навчальних закладів випускного курсу, які навчаються за спеціальністю 7(8).000002 «інтелектуальна власність» і досягли найбільших успіхів у навчальній та науковій роботі.

Крім того, з метою подальшого сприяння підготовці наукових кадрів у сфері інтелектуальної власності та заохочення фахівців і наукових працівників, які досягли найбільш вагомих результатів у процесі підготовки та захисту дисертацій, розроблено і затверджено Положення про щорічну премію Державного департаменту інтелектуальної власності в галузі науки (наказ МОН № 430 від 01.06.2004 р.), яка присуджується фахівцям і науковим працівникам за кращу дисертаційну роботу, присвячену проблемам, пов'язаним з правовою охороною, захистом та комерціалізацією об'єктів інтелектуальної власності в Україні.

державної влади і коммерческих структур в стимулировании ускорения внедрения новейших технологий в экономику Украины 14 октября 2004 г. организовано и проведено совещание председателя Госдепартамента Н.В. Паладия с учеными, журналистами, представителями центральных органов исполнительной власти и Кабинета Министров Украины и 18 ноября 2004 г. — совещание с изобретателями, учеными, представителями органов государственной власти, предприятий и журналистами для обсуждения проблем внедрения в производство новейших разработок, изобретений и технологий.

В 2004 г. разработано и утверждено Положение о стипендии Государственного департамента интеллектуальной собственности Министерства образования и науки Украины студентам высших учебных заведений, учащимся по специальности 7(8).000002 «интеллектуальная собственность» (приказ МОН № 311 от 15.04.2004 г.), а с 1 января 2005 г. учреждены пять стипендий Госдепартаменту студентам высших учебных заведений выпускного курса, которые учатся по указанной специальности и достигли наибольших успехов в учебе и научной работе.

Кроме того, для дальнейшего содействия подготовке научных кадров в сфере интеллектуальной собственности и поощрения специалистов и научных работников, достигших наиболее весомых результатов в процессе подготовки и защиты диссертаций, разработано и утверждено Положение о ежегодной премии Государственного департамента интеллектуальной собственности в области науки (приказ МОН № 430 от 01.06.2004 г.), которая присуждается специалистам и научным работникам за лучшую диссертационную работу, посвященную проблемам, связанным с правовой охраной, защитой и коммерциализацией объектов интеллектуальной собственности в Украине.

Додатки Приложения

Додаток 1. Статистика Приложение 1. Статистика

1.1. Заявки на винаходи (розподіл за країнами) 1.1. Заявки на изобретения (распределение по странам)

Код Код	Країна Страна	Національна процедура Национальная процедура						Міжнародні заявки Международные заявки					
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	1999	2000	2001	2002	2003	2004
	Всього Всего	5657	5861	7448	8806	11322	4356	1378	1378	1365	1383	1283	1422
UA	Україна Украина	5401	5620	7208	8629	11129	4085	1	2	4	4	6	3
AT	Австрія Австрия	2	3	11	5	8	5	14	11	16	17	13	11
AU	Австралія Австралия		1	2			1	8	5	10	19	10	11
BE	Бельгія Бельгия	2	1	1			2	18	15	26	23	17	32
BG	Болгарія Болгария					1		1	1	1			2
BR	Бразилія Бразилия				2								1
BY	Республіка Білорусь Республика Беларусь	6	3	2	11	18	14	3	3	1		1	1
CA	Канада Канада		2	1		1	1	22	11	15	13	12	24
CH	Швейцарія Швейцария	27	20	10	1	6	6	29	55	45	90	82	86
CN	Китай Китай	1			1			1	3	1	2	4	4
CZ	Чеська Республіка Чешская республика	2		1		5	2	2	3	8	6	5	7
DE	Німеччина Германия	51	61	56	40	24	33	295	277	337	308	328	292
DK	Данія Дания	4	15	6	1	1	3	33	30	39	44	29	36
ES	Іспанія Испания	5	1	1		1		2	8	13	12	18	15
FI	Фінляндія Финляндия	2	1	3	1	2		5	10	13	16	15	17
R	Франція Франция	17	5	18	21	32	82	130	117	118	104	112	112
GB	Сполучене Королівство Соединенное Королевство	19	25	12	1	5	1	119	88	67	49	50	45
GR	Греція Греция				1							1	1
HR	Хорватія Хорватия	2								6	4	4	10
HU	Угорщина Венгрия	1	2					15	10	12	21	4	19
IE	Ірландія Ирландия								3	2	5	3	4
IL	Ізраїль Израиль	9	4	7	1	1	4	14	12	11	9	6	11
IN	Індія Индия											19	14
IT	Італія Италия	7	3	2	1	4	9	34	21	18	27	22	37
JP	Японія Япония	3	3	1	2		2	22	21	24	20	28	28
KR	Республіка Корея Республика Корея		3					6	6	10	6	2	15
KZ	Казахстан Казахстан				1							2	
LI	Ліхтенштейн Лихтенштейн	3						3	3	1	1		
LU	Люксембург Люксембург		1					6	9	6	6	6	10
NL	Нідерланди Нидерланды	1	2	4	2	1	3	44	64	45	48	36	60
NO	Норвегія Норвегия							11	7	11	7	9	4
PL	Польща Польша	1					4	4	5	4	2	6	9
RU	Російська Федерація Российская Федерация	30	53	69	56	48	56	24	34	42	33	26	39
SE	Швеція Швеция				2	2	1	62	62	40	68	53	78
SK	Словаччина Словакия		1				1	1	7	1	6	2	1
US	США США	52	28	27	21	21	36	430	438	386	373	318	345
	Інші Другие	9	3	6	8	12	5	19	37	32	40	34	38

1.2. Заявки на винаходи (розподіл за МПК) 1.2. Заявки на изобретения (распределение по МПК)

N	Підрозділ Подраздел	Класи МПК Классы МПК	Національна процедура Национальная процедура					Процедура РСТ Процедура РСТ				
			2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
	Всього Всего		5861	7448	8806	11322	4356	1378	1365	1383	1283	1422
1	Сільське господарство Сельское хозяйство	A 01, крім A 01N	244	315	379	390	217	16	14	16	10	12
2	Харчові продукти; тютюн Пищевые продукты; табак	A 21 - A 24	225	300	338	280	114	22	35	32	41	33
3	Речі особистого або домашнього вжитку Предметы личного или домашнего обихода	A 41 - A 47	43	44	55	64	20	9	17	23	13	5
4	Здоров'я; розваги Здоровье, развлечения	A 61- A 63, крім A 61K	868	1187	1383	1568	378	41	45	40	40	45
5	Медикаменти для терапевтичних, стоматологічних або гігієнічних цілей Медикаменты для терапевтических, стоматологических или гигиенических целей	A 61K	346	453	580	629	161	202	212	217	210	292
6	Сепарація; змішування Разделение, смешивание	B 01 - B 09	261	320	376	328	153	47	29	27	35	30
7	Формовка (металу) Формовка (металла)	B 21 - B 23	333	336	350	406	171	26	13	27	32	48
8	Формовка (обробка матеріалів) Формовка (обработка материалов)	B 24 - B 30, B 32	153	163	178	167	59	15	13	14	14	27
9	Друкарська справа Полиграфия	B 41 - B 44	19	27	24	29	11	4	5	11	1	17
10	Транспортні засоби Транспортные средства	B 60 - B 68	295	366	446	406	235	34	49	45	47	52
11	Мікроструктурні технології, нанотехнології Микроструктурные технологии, нанотехнологии	B 81 - B 82										
12	Хімія (неорганічна) Химия (неорганическая)	C 01 - C 05	179	305	339	340	180	38	35	42	41	41
13	Хімія (органічна) Химия (органическая)	C 07, A 01N	91	70	101	87	58	407	469	504	424	436
14	Хімія (макромолекулярні сполуки) Химия (макромолекулярные соединения)	C 08	47	72	83	79	30	40	26	21	25	19
15	Хімія (фарбники, мастила тваринного і рослинного походження) Химия (красители, масла животного и растительного происхождения)	C 09 -C 11	130	133	147	168	68	30	22	16	18	30
16	Хімія (біохімія, виробництво цукру, шкіри) Химия (биохимия, производство сахара, кожи)	C 12 - C 14	254	292	299	282	83	60	57	49	47	36
17	Металургія Металлургия	C 21 - C 23, C 25, C 30	174	301	316	334	184	35	36	36	26	45
18	Текстиль чи еластичні матеріали Текстиль или эластичные материалы	D 01 - D 07	37	43	61	59	22	4	5	12	11	5
19	Папір (включаючи клас B 31) Бумага (включая класс B 31)	D 21, B 31	7	7	25	12	9	1	4	2	4	12
20	Будівництво Строительство	E 01 - E 06	143	181	245	300	89	18	22	34	36	27
21	Буріння; гірнична справа Бурение; горное дело	E 2	228	242	286	242	102	6	11	9	4	8
22	Двигуни або насоси Двигатели или насосы	F 01 - F 04, F 15	261	265	307	391	221	20	18	9	22	30
23	Загальне машинобудування Общее машиностроение	F 16 - F 17	138	185	236	209	98	10	19	9	13	13
24	Освітлення; опалення Освещение, отопление	F 21 - F 28	153	220	259	310	108	17	15	7	16	13
25	Зброя; вибухові роботи Оружие, взрывные работы	F 41, F 42, C 06	96	101	116	139	31	3	4	13	5	4
26	Прилади (вимірювання, оптика, фотографія) Приборы (измерения, оптика, фотография)	G 01 - G 03	493	583	737	759	269	4	43	31	19	25
27	Прилади (годинникова справа, регулювання, обчислення) Приборы (часовое дело, регулирование, вычисление)	G 04 - G 08	101	110	183	192	105	28	28	25	23	23
28	Прилади (музичні інструменти, накопичення інформації) Приборы (музыкальные инструменты, накопление информации)	G 09 - G 12	67	78	84	93	40	14	17	11	8	9
29	Ядерна фізика Ядерная физика	G 21	15	26	27	35	18	5	8	8	4	4
30	Електрика (електричне обладнання) Электричество (электрическое оборудование)	H 01, H 02, H 05	250	284	337	399	201	36	38	22	32	14
31	Електрика (електронні схеми, техніка зв'язку) Электричество (электронные схемы, техника связи)	H 03, H 04	107	90	98	111	62	68	43	65	55	59
32	Інші (некласифіковані) Другие (неклассифицированные)		103	359	411	2514	833	88	13	6	7	6

**1.3. Патенти на винаходи
(розподіл за країнами)**

**1.3. Патенты на изобретения
(распределение по странам)**

Код Код	Країни Страны	2000	2001	2002	2003	2004
	Всього Всего	5772	11670	9178	10983	9907
UA	Україна Украина	4921	10412	7825	9675	8720
AT	Австрія Австрия	24	31	24	14	9
AU	Австралія Австралия	9	13	7	2	5
BE	Бельгія Бельгия	14	10	24	23	31
BG	Болгарія Болгария	1	2	2		
BY	Республіка Білорусь Республика Беларусь	2	6	8	9	9
CA	Канада Канада	7	12	14	10	8
CH	Швейцарія Швейцария	54	81	58	39	63
CN	Китай Китай			3		2
CZ	Чеська Республіка Чешская республика	1	3	1	5	7
DE	Німеччина Германия	194	268	307	335	223
DK	Данія Дания	13	28	25	40	46
ES	Іспанія Испания	7	8	2	11	8
FI	Фінляндія Финляндия	14	12	7	9	23
FR	Франція Франция	85	112	123	139	113
GB	Сполучене Королівство Соединенное Королевство	48	84	85	60	71
HR	Хорватія Хорватия	1	5	3	4	6
HU	Угорщина Венгрия	10	12	9	13	15
IE	Ірландія Ирландия			3	1	2
IL	Ізраїль Израиль	4	7	8	12	13
IT	Італія Италия	24	29	29	31	24
JP	Японія Япония	30	27	24	22	14
KR	Республіка Корея Республика Корея	1	5	2	4	5
LI	Ліхтенштейн Лихтенштейн	3	4	3	2	1
LU	Люксембург Люксембург	6	6	7	10	3
NL	Нідерланди Нидерланды	35	49	36	41	43
NO	Норвегія Норвегия	11	9	8	9	8
PL	Польща Польша		5	9	4	2
RU	Російська Федерація Российская федерация	35	64	87	76	70
SE	Швеція Швеция	29	45	43	36	37
SK	Словаччина Словакия			2	6	1
US	США США	170	296	373	313	298
	Інші Другие	19	25	17	28	27

1.4. Патенти на винаходи (розподіл за МПК) 1.4. Патенты на изобретения (распределение по МПК)

N	Підрозділ Подраздел	Класи МПК Классы МПК	Національна процедура Национальная процедура					Процедура РСТ Процедура РСТ				
			2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
	Всього Всего		5349	10895	8177	9919	8928	423	775	1001	1064	979
1	Сільське господарство Сельское хозяйство	A 01, крім A 01N	245	426	333	454	400	8	14	7	10	7
2	Харчові продукти, тютюн Пищевые продукты, табак	A 21 - A 24	212	404	328	333	338	11	10	16	11	17
3	Речі особистого або домашнього вжитку Предметы личного или домашнего обихода	A 41 - A 47	29	68	60	47	49	9	5	12	14	10
4	Здоров'я; розваги Здоровье, развлечения	A 61 - A 63 крім A 61K	906	1821	1264	1627	1470	24	33	34	27	29
5	Медикаменти для терапевтичних, стоматологічних або гігієнічних цілей Медикаменты для терапевтических, стома- тологических или гигиенических целей	A 61K	394	754	505	709	621	50	119	121	133	183
6	Сепарація; змішування Разделение, смешивание	B 01 - B 09	228	453	391	419	392	26	29	39	42	28
7	Формова (металу) Формовка (металла)	B 21 - B 23	228	580	354	401	445	10	16	29	24	19
8	Формова (обробка матеріалів) Формовка (обработка материалов)	B 24 - B30 B 32	110	234	145	184	183	10	17	20	19	15
9	Друкарська справа Полиграфия	B 41 - B 44	20	28	19	30	34	5	4	4	4	10
10	Транспортні засоби Транспортные средства	B 60 - B 68	190	373	460	464	401	32	31	39	35	27
11	Мікροструктурні технології, нанотехнології Микроструктурные технологии, нанотехнологии	B 81 - B 82										
12	Хімія (неорганічна) Химия (неорганическая)	C 01 - C 05	236	466	380	404	372	10	25	34	35	31
13	Хімія (органічна) Химия (органическая)	C 07 - A 01N	169	290	274	219	144	39	166	257	617	363
14	Хімія (макромолекулярні сполуки) Химия (макромолекулярные соединения)	C 08	69	95	96	108	90	9	18	16	24	18
15	Хімія (фарбники, мастила тваринного і рослинного походження) Химия (красители, масла животного и растительного происхождения)	C 09 - C 11	121	251	157	183	178	8	14	28	17	11
16	Хімія (біохімія, виробництво цукру, шкіри) Химия (биохимия, производство сахара, кожи)	C 12 - C 14	299	602	270	407	346	21	34	33	10	21
17	Металургія Металлургия	C 21 - C 23, C 25 - C 30	225	375	331	415	369	5	30	41	34	17
18	Текстильні чи еластичні матеріали Текстиль или эластичные материалы	D 01 - D 07	38	87	57	70	69	10	6	10	12	3
19	Папір (включаючи клас B 31) Бумага (включая класс B 31)	D 21 - B 31	8	28	18	17	13	6	2	6	1	2
20	Будівництво Строительство	E 01 - E 06	131	281	189	272	285	19	11	20	20	23
21	Буріння, гірничі справи Бурение, горное дело	E 21	192	407	320	355	282	1	8	7	5	7
22	Двигуни або насоси Двигатели или насосы	F 01 - F 04 F 15	172	360	264	358	315	19	22	23	8	6
23	З'єднання машини/будування Общее машиностроение	F 16 - F 17	110	232	214	258	233	9	15	17	11	10
24	Освітлення; опалення Освещение, отопление	F 21 - F 28	114	234	256	289	264	13	16	18	17	9
25	Зброя; вибухові роботи Оружие, взрывные работы	F 41 - F 42 C 06	58	165	118	138	105	4	1	6	6	3
26	Прилади (вимірювання, оптика, фотографія) Приборы (измерения, оптика, фотография)	G 01 - G 03	423	939	734	836	746	17	23	41	13	20
27	Прилади (годинникова справа, регулювання, обчислення) Приборы (часовое дело, регулирование, вычисление,	G 04 - G 08	62	172	142	215	174	2	15	28	46	18
28	Прилади (музичні інструменти, накопичення інформації) Приборы (музыкальные инструменты, накопление информации)	G 09 - G 12	44	102	83	109	112	1	6	6	7	11
29	Ядерна фізика Ядерная физика	G 21	20	33	18	28	28	15	13	15	8	2
30	Електрика (електричне обладнання) Электричество (электрическое оборудование)	H 01 - H 02 H 05	211	493	299	442	370	19	33	33	37	10
31	Електрика (електронні схеми, техніка зв'язу) Электричество (электронные схемы, техника связи)	H 03, H 04	60	139	95	111	97	11	39	40	35	49
32	Інші (некласифіковані) Другие (неклассифицированные)		25	3	3	17	3			1		

**1.5. Заявки та патенти на корисні моделі
(розподіл за МПК)**

**1.5. Заявки и патенты на полезные модели
(распределение по МПК)**

№	Підрозділ Подраздел	Класи МПК Классы МПК	Заявки Заявки					Патенти Патенты				
			2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
	Всього Всего		376	434	622	839	5232	222	422	440	672	1853
1	Сільське господарство Сельское хозяйство	A 01 крім A 01N	18	18	20	18	221	11	18	20	21	84
2	Харчові продукти; тютюн Пищевые продукты, табак	A 21 - A 24	5	5	7	20	152	1	5	2	21	72
3	Речі особистого або домашнього вжитку Предметы личного или домашнего обихода	A 41 - A 47	5	6	25	26	59	5	7	10	33	35
4	Здоров'я; розваги Здоровье, развлечения	A 61 - A 63 крім A 61K	45	27	48	27	401	10	47	37	42	282
5	Медикаменти для терапевтичних, стоматологічних або гігієнічних цілей Медикаменты для терапевтических, стома- тологических или гигиенических целей	A 61K			1		263					82
6	Сепарація; змішування Разделение, смешивание	B 01 - B 09	13	28	42	45	161	17	20	38	48	89
7	Формування (металу) Формовка (металла)	B 21 - B 23	20	22	9	32	173	11	21	17	12	82
8	Формування (обробка матеріалів) Формовка (обработка материалов)	B 24 - B 30 B 32	18	13	19	9	77	13	21	12	19	43
9	Друкерська справа Полиграфия	B 41 - B 44	3	3	4	7	13	1	4	2	4	9
10	Транспортні засоби Транспортные средства	B 60 - B 68	54	64	81	128	307	25	58	66	111	183
11	Мікроструктурні технології, нанотехнології Микроструктурные технологии, нанотехнологии	B 81 - B 82										
12	Хімія (неорганічна) Химия (неорганическая)	C 01 - C 05	2	4	10	10	132	1	4	6	10	45
13	Хімія (органічна) Химия (органическая)	C 07, A 01N			2	4	42				4	12
14	Хімія (макромолекулярні сполуки) Химия (макромолекулярные соединения)	C 08					22					7
15	Хімія (фарбники, мастила тваринного і рослинного походження) Химия (красители, масла животного и растительного происхождения)	C 09 - C 11	3	9	3	6	64	1	3	6	2	25
16	Хімія (біохімія, виробництво цукру, шкіри) Химия (биохимия, производство сахара, кожи)	C 12 - C 14		2	2	3	75	2	1	1	2	25
17	Металургія Металлургия	C 21 - C 23, C 25, C 30	6	10	6	18	123	9	6	9	8	57
18	Текстильні чи еластичні матеріали Текстиль или эластичные материалы	D 01 - D 07	3	2	3	6	18	4	2	3	7	10
19	Папір (включаючи клас B 31) Бумага (включая класс B 31)	D 21, B 31		1	1	6	12		2		2	5
20	Будівництво Строительство	E 01 - E 06	27	23	42	43	122	20	27	27	48	74
21	Буріння; гірничя справа Бурение, горное дело	E 21	30	27	21	27	137	7	31	24	27	61
22	Двигуни або насоси Двигатели или насосы	F 01 - F 04 F 15	19	22	29	29	130	5	27	39	30	70
23	Заявляне машинобудування Общее машиностроение	F 16 - F 17	13	17	45	21	113	7	18	17	45	55
24	Освітлення; опалення Освещение, отопление	F 21 - F 28	52	36	51	54	124	23	57	44	44	82
25	Зброя; вибухові роботи Оружие, взрывные работы	F 41 - F 42 C 06	5	7	11	14	63	6	9	4	13	31
26	Прилади (вимірювання, оптика, фотографія) Приборы (измерения, оптика, фотография)	G 01 - G 03	10	16	36	33	376	9	6	21	33	130
27	Прилади (годинникова справа, регулювання, обчислення) Приборы (часовое дело, регулирование, вычисление)	G 04 - G 08	4	2	19	14	134	1	3	7	25	52
28	Прилади (музичні інструменти, накопичення інформації) Приборы (музыкальные инструменты, накопление информации)	G 09 - G 12	4	7	13	19	66	11	6	8	18	39
29	Ядерна фізика Ядерная физика	G 21	5	1	5	1	5	1	5	5	1	5
30	Електрика (електричне обладнання) Электричество (электрическое оборудование)	H 01, H 02 H 05	8	13	30	30	195	16	14	13	35	90
31	Електрика (електронні схеми, техніка зв'язу) Электричество (электронные схемы, техника связи)	H 03 - H 04		2	2	4	42			2	3	17
32	Інші (некласифіковані) Другие (неклассифицированные)		4	47	35	165	971	5			4	

1.6. Заявки і патенти на промислові зразки
(розподіл за країнами)

1.6. Заявки и патенты на промышленные образцы
(распределение по странам)

Код Код	Країна Страна	Заявки Заявки					Патенти Патенты				
		2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
	Всього Всего	1135	1376	1806	2310	1862	1044	1186	1267	1474	1436
UA	Україна Украина	1074	1291	1743	2156	1673	996	1110	1200	1408	1348
AU	Австралія Австралия				1		1				
AT	Австрія Австрия				1					1	
BE	Бельгія Бельгия		1	1			1		2		
BG	Болгарія Болгария				14	2					1
BY	Республіка Білорусь Республика Беларусь	4	2		4	33	1	3	2		2
CH	Швейцарія Швейцария	1	1	2	1	1			2	2	
DE	Німеччина Германия	12	10	11	10	4	8	20	4	10	4
DK	Данія Дания	1		2			1		1		1
FI	Фінляндія Финляндия	1		1	3			1		2	1
FR	Франція Франция	6		2	3	13	8	1	1	2	3
GB	Сполучене Королівство Соединенное Королевство	3	8		16	2	6	3	4	10	8
IE	Ірландія Ирландия	1			1			1			1
IL	Ізраїль Израиль		3		1			1	2		1
IN	Індія Индия	5	1		3	3		7	1		3
IT	Італія Италия	2	4	3	1	3	2	1	3	3	
JP	Японія Япония		1		6	8			1	2	2
KR	Корея Корея					8					
LK	Шрі-Ланка Шри-Ланка								1		
MD	Республіка Молдова Республика Молдова	1	3		2		1	3	1		2
NL	Нідерланди Нидерланды	4	3	3	12	12	1	4	5	1	10
NO	Норвегія Норвегия				1					1	
PL	Польща Польша	2	3	8	4	3	1	1	6	3	3
RU	Російська Федерація Российская Федерация	2	30	11	41	36	3	13	15	13	34
SE	Швеція Швеция			1		1				1	
TR	Туреччина Турция	1	2		1	17			1		1
US	США США	7	4	3	16	16	8	9	3	6	1
	Інші Другие	8	9	13	12	27	5	8	12	9	10

1.7. Заявки та реєстрації знаків для товарів і послуг за національною процедурою (розподіл за країнами)

1.7. Заявки и регистрации знаков для товаров и услуг по национальной процедуре (распределение по странам)

Код Код	Країна Страна	Заявки Заявки					Реєстрації Регистрации				
		2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
	Всього Всего	6272	8583	11322	13772	13960	3339	4389	6642	7706	9383
UA	Україна Украина	4423	6854	9514	11684	11527	1372	2240	4157	5636	7680
AE	Об'єднані Арабські Емірати Объединенные Арабские Эмираты	1		3	5	6	2	11	12	1	3
AR	Аргентина Аргентина			13	6	1			6	11	15
AT	Австрія Австрия	29	4	4	4	9	10	7	5	30	6
AU	Австралія Австралия	1	3	5		1	4	5	5	2	
BE	Бельгія Бельгия	22	7	4	14	5	2	10	41	7	7
BG	Болгарія Болгария	12	25	16	37	10	1	25	40	21	15
BM	Бермуди Бермуды	2	2		3		3	5	2	2	
BR	Бразилія Бразилия	2		11	7	16	9	17	6	2	10
BY	Республіка Білорусь Республика Беларусь	5	11	25	38	81	2		7	12	12
CA	Канада Канада	9	21	12	10	17	8	17	20	19	11
CH	Швейцарія Швейцария	60	57	101	123	104	49	64	75	93	88
CL	Чилі Чили		3	4	6	6	1	3		3	3
CN	Китай Китай	2	7	7	14	13	9	1	6	4	5
CU	Куба Куба	1	1	1			2	21	2	1	
CY	Кіпр Кипр	7	10	13	14	23	10	26	20	18	11
CZ	Чеська Республіка Чешская Республика		2	6	6	12	2	3	3	1	5
DE	Німеччина Германия	87	102	92	114	188	171	133	126	177	93
DK	Данія Дания	23	8	9	16	12	61	32	57	17	14
EG	Єгипет Египет				1	5		3	9		
EE	Естонія Эстония	4	4	6		11	17	13	7		6
ES	Іспанія Испания	11	7	14	16	13	14	25	16	8	21
FI	Фінляндія Финляндия	29	12	20	8	19	57	50	61	31	13
FR	Франція Франция	10	51	11	54	46	31	61	22	40	27
GB	Сполучене Королівство Соединенное Королевство	153	80	105	156	145	181	187	289	127	73
GE	Грузія Грузия	7	10		2	6			4	6	6
GR	Греція Греция	11	8	14	5	8	11	7	11	17	5
HR	Хорватія Хорватия	2	9	5	9	4	4	17		13	2
HU	Угорщина Венгрия	4	55	6	16	16	12	14	4	43	9

Закінчення додатка 1.7 Окончание приложения 1.7

код код	Країна Страна	Заявки Заявки					Регистрації Регистрации				
		2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
IE	Ірландія Ирландия		8	6	12	4	1	9	2	11	4
IL	Ізраїль Израиль	3	3	4	18	7	10	4	7	7	6
IN	Індія Индия	27	36	77	83	139	30	9	27	31	45
IT	Італія Италия	4	17	13	15	19	26	25	9	11	13
JP	Японія Япония	56	57	47	48	63	66	77	99	70	55
KR	Республіка Корея Республика Корея	49	22	33	38	43	28	30	55	37	35
KZ	Казахстан Казахстан		1	3						2	3
LB	Ліван Ливан		2	1	1	11	1	22	3	1	
LI	Ліхтенштейн Лихтенштейн	1	1	4	5	5	2		7		4
LK	Шрі-Ланка Шри-Ланка	3		2	7	3	8	1	11		1
LT	Литва Литва	12	2	3	1	2	3	1	6	7	5
LU	Люксембург Люксембург	27	4	1	4	11	7	11	6	24	4
LV	Латвія Латвия		1	3	4	2		5		2	2
MD	Республіка Молдова Республика Молдова	4	5	19	14	16		2	1	1	18
MX	Мексика Мексика	4	2	4		2	6		3		1
NL	Нідерланди Нидерланды	134	56	47	64	4	34	32	113	81	44
NO	Норвегія Норвегия	12	5	2	2		6	19	10	12	4
PA	Панаміа Панама	2	1	1	3	11	2	1	2	1	1
PL	Польща Польша	33	42	74	51	84	19	39	31	45	61
PT	Португалія Португалия		1	2		1	3	13	6	1	1
RO	Румунія Румыния			3		5	1	8	1		3
RU	Російська Федерація Российская Федерация	203	322	344	378	619	63	49	114	247	298
SE	Швеція Швеция	49	12	9	11	16	54	38	52	26	16
SG	Сінгапур Сингапур	4	12	21	21	5	5	7	14	9	15
SI	Словенія Словения	2		44	3	2	2	4	3	2	39
SK	Словаччина Словакия	3	11	1	2	1		19	5	11	1
TR	Туреччина Турция	45	24	26	21	30	25	94	58	32	15
TW	Тайвань Тайвань	5	4	8	20	13	10	7	9	7	12
US	США США	627	495	462	485	390	836	836	918	651	480
VG	Віргінські острови Виргинские острова					36					15
	Інші Другие	46	84	37	93	75	45	30	64	35	32

1.8. Заявки на знаки для товарів і послуг за Мадридською угодою (розподіл за країнами)

1.8. Заявки на знаки для товаров и услуг по Мадридскому соглашению (распределение по странам)

Код Код	Країна Страна	2000	2001	2002	2003	2004
	Всього Всего	4929	5614	5265	6379	6303
AM	Вірменія Армения				5	16
AT	Австрія Австрия	184	205	189	112	200
AU	Австралія Австралия		2*	11*	8*	20*
BA	Боснія та Герцеговина Босния и Герцеговина				1	10
BE	Бельгія Бельгия	125	142	118	210	96
BG	Болгарія Болгария	82	61	57	280	147
BY	Республіка Білорусь Республика Беларусь	6	8	3	9	24
CH	Швейцарія Швейцария	525	694	567	691	365
CN	Китай Китай	82	97	42	147	222
CU	Куба Куба		4	5	3	12
CY	Кіпр Кипр		2		3	12
CZ	Чеська Республіка Чешская Республика	147	181	231	198	257
DE	Німеччина Германия	1630	1451	1269	1615	1344
DK	Данія Дания	13	74*	69*	53*	61*
EE	Естонія Эстония		8*	13*	23*	28*
EG	Єгипет Египет	17	8	9	1	13
ES	Іспанія Испания	128	157	137	147	166
FI	Фінляндія Финляндия		27*	51*	49*	38*
FR	Франція Франция	744	590	593	625	590
GB	Сполучене Королівство Соединенное Королевство	6	76*	102*	120*	131*
GR	Греція Греция		4*	3*	11*	36*
HR	Хорватія Хорватия	23	11	20	70	35
HU	Угорщина Венгрия	67	224	117	92	118
IE	Ірландія Ирландия			5*		23*
IT	Італія Италия	429	506	446	428	502
JP	Японія Япония	4	42	43	65*	70*
KR	Республіка Корея Республика Корея				11*	21*
KZ	Казахстан Казахстан	2	5	5	8	20
LI	Ліхтенштейн Лихтенштейн	28	23	41	24	32
LT	Литва Литва		12*	30*	40*	51*
LU	Люксембург Люксембург	27	32	28	25	62
LV	Латвія Латвия	27	30	18	39	45
MA	Марокко Марокко				2	1
MC	Монако Монако	5	3	12	7	15
MD	Республіка Молдова Республика Молдова	10	4	15	43	44
MK	Республіка Македонія Республика Македония					11
NL	Нідерланди Нидерланды	282	255	219	199	195

Закінчення додатка 1.8 Окончание приложения 1.8

Код Код	Країна Страна	2000	2001	2002	2003	2004
NO	Норвегія Норвегия		11*	9*	17*	16*
PL	Польща Польша	119	212	158	203	219
PT	Португалія Португалия	16	6	24	7	15
RO	Румунія Румыния	21	12	33	26	38
RU	Російська Федерація Российская Федерация	90	127	142	243	260
SE	Швеція Швеция		25*	43*	48*	47*
SG	Сінгапур Сингапур				10*	15*
SI	Словенія Словения	24	41	38	62	48
SK	Словаччина Словакия	49	77	62	69	60
TR	Туреччина Турция		61*	202*	254*	217*
US	США США	3	22	30	16*	172*
VN	В'єтнам Вьетнам	1	2	10	12	21
YU	Сербія та Чорногорія** Сербия и Черногория**	2	9	21	20	15
	Інші Другие	11	145	167	206	127

* заявки за Протоколом до Мадридської угоди

** до 2002 р. — Югославія

* заявки по Протоколу к Мадридскому соглашению

** до 2002 р. — Югославия

Додаток 2. Витрати на функціонування та розвиток державної системи правової охорони інтелектуальної власності за 2004 рік

Приложение 2. Расходы на функционирование и развитие государственной системы правовой охраны интеллектуальной собственности за 2004 год

Статті витрат Статьи расходов	Сума, тис. грн. Сумма, тыс. грн.
Витрати, пов'язані з організаційним забезпеченням охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності; проведенням експертизи та видачею охоронних документів на об'єкти промислової власності Затраты, связанные с организационным обеспечением охраны прав на объекты интеллектуальной собственности; проведением экспертизы и выдачей охранных документов на объекты промышленной собственности	19566,3
Витрати на інформаційну діяльність у сфері охорони інтелектуальної власності Расходы на информационную деятельность в сфере охраны интеллектуальной собственности	1109,7
Витрати на редакційно-видавничу діяльність Расходы на редакционно-издательскую деятельность	2473,5
Витрати на розвиток міжнародного співробітництва у сфері охорони інтелектуальної власності, організацію та участь у проведенні виставок, конкурсів, семінарів тощо Расходы на развитие международного сотрудничества в сфере охраны интеллектуальной собственности, организацию и участие в проведении выставок, конкурсов, семинаров и т.п.	709,1
Витрати на організацію процесу виготовлення та поширення контрольних марок Расходы на организацию процесса изготовления и распространения контрольных марок	5122,7
Витрати, пов'язані з державною реєстрацією авторського права і договорів Расходы, связанные с государственной регистрацией авторского права и договоров	230,6
Всього витрат: Всего расходов:	29 211,9

З М І С Т

Вступне слово	2
1 Удосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності	5
2 Реєстрація прав на об'єкти інтелектуальної власності	14
2.1. Експертиза та реєстрація об'єктів промислової власності	14
2.2. Реєстрація авторського права на твори науки, літератури та мистецтва	25
3 Захист прав у сфері інтелектуальної власності	28
3.1. Захист прав на об'єкти промислової власності в судовому порядку	28
3.2. Захист прав на об'єкти промислової власності в Апеляційній палаті	29
3.3. Захист авторського права і суміжних прав	31
3.4. Діяльність організацій колективного управління	32
3.5. Розробка механізмів реалізації законодавчих норм та контроль за дотриманням норм законодавства	33
3.6. Координація діяльності правоохоронних та контролюючих органів у сфері захисту прав інтелектуальної власності	35
3.7. Легалізація програмного забезпечення	37
4 Інформаційне забезпечення діяльності у сфері інтелектуальної власності ...	39
4.1. Комплектування фондів патентної документації	39
4.2. Міжнародні класифікації	41
4.3. Довідково-інформаційне забезпечення експертизи	43
4.4. Удосконалення національної патентної документації та стандартизація у сфері інтелектуальної власності	43
4.5. Створення інтерактивних баз даних та патентно-інформаційних продуктів на CD-ROM	44
5 Міжнародне співробітництво	47
5.1. Вступ України до СОТ та інтеграція в ЄС	47
5.2. Співробітництво з Всесвітньою організацією інтелектуальної власності	48
5.3. Співробітництво з Європейським патентним відомством	49
5.4. Співробітництво з Коаліцією захисту прав інтелектуальної власності (CIPR)	50
5.5. Багатостороннє співробітництво з країнами СНД	51
5.6. Двостороннє співробітництво	53
6 Сприяння комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності	56
6.1. Розбудова інфраструктури комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності	56
6.2. Ринок об'єктів промислової власності	61
6.3. Ринок об'єктів авторського права	69
7 Підготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів у сфері інтелектуальної власності. Стимулювання творчої активності	70
7.1. Підготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів	70
7.2. Науково-практичні конференції та семінари	73
7.3. Стимулювання творчої активності	77
Додатки	80
Додаток 1. Статистика	80
Додаток 2. Витрати на функціонування та розвиток державної системи правової охорони інтелектуальної власності за 2004 рік	89